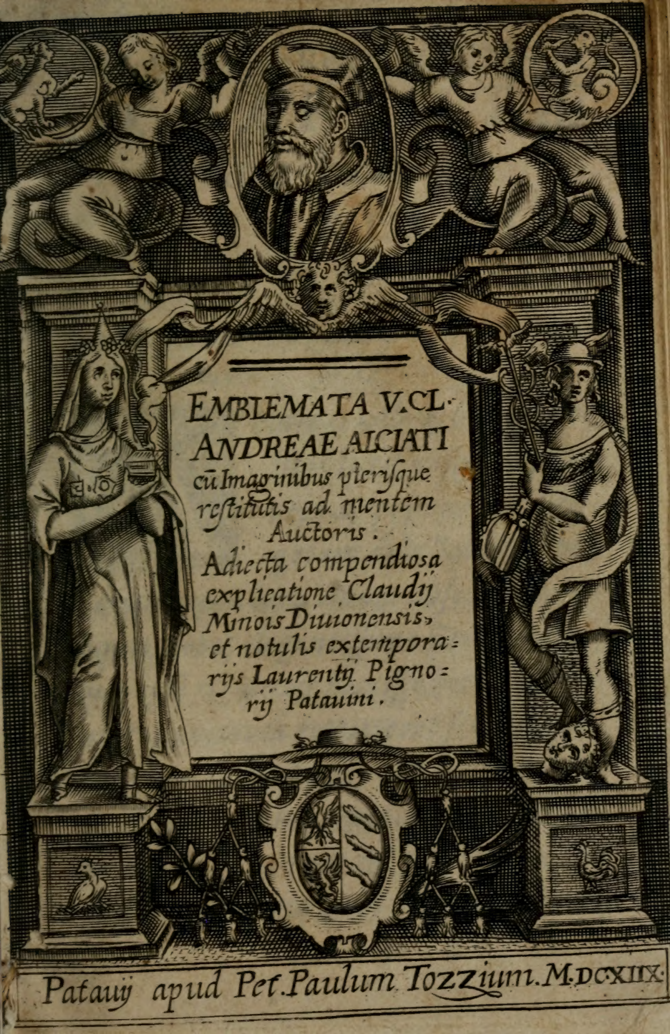
THE UNIVERSITY
OF ILLINOIS
LIBRARY
x853Al17
Oe.P
1618
Rare Book & Special
Collections Library

EMBLEMATA V.CL.
ANDREAE ALCIATI
cũ Imaginibus pleriſque
reſtitutis ad mentem
Auctoris.
Adiecta compendiosa
explicatione Claudij
Minois Diuionensis,
et notulis extempora=
rijs Laurentij Pigno=
rij Patauini.
Patauij apud Pet. Paulum Tozzium. M.DC.XIIX.

X83SA2.17
Oe.P
1618

Illuſtriſſimo ac Reuerendiſs. D.D.

IO. BAPTISTÆ Card. Lenio,

TIT. S. SIXTI,

EPISCOPO FERRARIENSI,

Petrus Paulus Tozzius Bibliopola Patauinus, S. & Fel.

Andreas Alciatus inter politos Iuriſconſultos princeps, ac primus; poſt fugatam debellatamq; barbariem, quæ iura omnia obſederat; reliquit nobis elegantiſſima Emblemata, quę ipſe videtur finxiſſe horis ſubſiciuis, vt animum remitteret ſtudijs grauioribus fatigatum. Et quidem venuſtiſſimus eius conatus adeo permouit tranſalpinorum & noſtrorum plerorumq: ingenia, vt clariſsimi viri,

Gen. Rec. 6 Sept. 43 Low - 1618 Jones 8 Je 44

& litterarum gloria pernobiles, eidem argumento calamum & animum applicuerint, eo tamen ſucceſſu, vt ſecundi longe omnino a primo ſint. Hoc opus cuſum & recuſum ſępius a nobiliſsimis Typographorum, induxi ego in animum vt ederem minore forma, eaque commodiore, adiectis explicationibus. CLAVDII MINOIS, qui multum in hoc genere profecit, & LAVRENTII PIGNORII notulis, quem audio non luſiſſe operam, ſed illuſtraſſe non pauca, quæ MINOEM, non omnino peritum rerum Italicarum, non raro feſellerant. Hęc omnia vt inſcriberē multo ampliſsimo nomini Tuo IO. BAPTISTA CARD. peruicerunt humanitas Tua primū, cuius apud me recens & quidem non vnicum, extat teſtimonium; deinde amor

&

& patrocinium in bonas litteras ſingulare ; poſtremo vis viuida ingenij ampliſſimam iſtam dignitatem exæquans, quæ Te omnia in eo faſtigio Honoris collocarunt, vt nemo ferme ſit, qui non cupiat deuouere ſe Tibi, & Patronum adoptare. Inter hos eximius fuit INNOCENTIVS SPINIVS Abbas, eius probitatis & eruditionis vir, quam Tu optime noſti, quique adeo multa conſueuit mihi prædicare de Te & præclariſsimis virtutibus tuis, vt volentem pellexerit, dempſeritque timorem (ſi vllus erat) Amplitudinem Tuam minuſculo hoc munere interpellandi. Hanc Tu deuoti animi conteſtationem CARD. ampliſsime æqui bonique conſule, meque in poſterum inter Tuos clientes recenſere

ne dedignare. Vale, & Reipub. Chriſtianæ decori, & ſubſidio diu viue. Patauij Antenoris, e Bibliopolio noſtro, Kal. Iulij, anni M. DC. XIIX.

AN-

ANDREAE ALCIATI
V. C.
VITA,
PER
CLAVD. MINOEM
CONSCRIPTA.

VITA
ANDREÆ ALCIATI
MEDIOLANENSIS
IVRISC. CLARISS.

Per Claud. Minoem conſcripta.

ANDREAS ALCIATVS in pago Alciato ſeu Alzato Mediolanenſi natus; è nobili Alciatorum genere, ſuæ ætatis Iuriſconſultorum & politorum hominum gloriam incredibili ſtudio ac virtute longo poſt ſe reliquit interuallo. Is adoleſcens, cùm primum ingenij cultum caperet, laudatos & eruditos inſtitutores nactus eſt, ſed in primis Ianum Parrhaſium, qui litteras humanitatis ſummi nominis fama docuit. Eas diſciplinas cùm Alciatus auidè arriperet, ſeq; ijs non leuiter tingeret, earum tamen vſum omnem ad peritiam iuris, cui ſeſe totum addicebat, optimè referendum eſſe duxit, vt eæ primæ artes, in quibus alij, tanquam apud Sirenum ſcopulos conſeneſcunt, vni huic ancillarentur. Ille itaque, quòd ſeriò id ſtudij capeſſeret, breui admodum ſpatio temporis in eo profecit, vt dignus exiſtimaretur, qui Doctoris inſignibus honeſtaretur: quem honorem ſuorum omnium gratia & approbatione facilè eſt aſſecutus. Cui cùm pro dignitate reſponderet, quanquam nondum adole-

ſcentiæ

ſcentiæ tempus exceſſiſſet, ſic ab omnibus ſuſpiciebatur, tantamque de ſe admirationem concitabat, vt de rebus etiam grauiſſimis, & quæ non niſi veteranis, & longo vſu exercitatis viris proponi ſolitæ eſſent, argutè politeque reſponderet. Ergo Mediolani per triennium moratus ſeſe foro parabat, munusque aduocationis magna certè laude, ſummaque fide & religione ſuſtinebat, cùm cępit eius nomen apud exteras nationes, nedum ſuos Italos, innoteſcere. Accitus enim ad publicum profeſſionis munus ab Auenionenſibus, ſtipendium ſexcentorum meruit, cùm nunquam ad eum diem cathedram, vt ipſe ait, conſcendiſſet: qua in vrbe per aliquot annos ita ingenium ſuum & induſtriam mirificè probauit, vt vnus penè inter laudatos iuris interpretes, ſolusque egregiè doctus commendaretur. Qua hominis fama excitatus Franciſcus primus, Galliarum rex, ingeniorum ſollers æſtimator, idemque fautor liberaliſſimus, Alciatum ad Biturigum Academiam vocauit, honorario illi duplicato, adeò vt pro ſexcentis, ſecundo quàm eò venerat anno, mille & ducentos conſequeretur. In ea vrbe Galliæ celebri quantum ille per quinquennium præſtiterit, ſuperſunt etiam hodie teſtes per multi, laudati & excellentes viri, qui Alciatum docentem illic audiuerunt: teſtes etiam libri editi æterna digni memoria, quos ille ſucciſiuis horis ſummo ſtudio, parique ingenio reliquit.

liquit. Quæ laus hominis cum in dies incrementum caperet, Franciſcus Sfortia, Mediolanẽſium Dux, ſui popularis amore ac gloria captus, eum moras nectentem, peneq́; tergiuerſantem reuocauit, vtq́; omnem excuſationis remoram interciperet, Senatoria dignitate ornauit, & vt Ticini docendi partes ſuſtineret, ab eo impetrauit. Paullò poſt certis de cauſis Bononiam ſtudiorum omnium altricem petijt, in qua totos quatuor annos ea omnium admiratione ius ciuile docuit, vt nullus ſatis doctus è ſcholis redire putaretur, niſi qui Alciatum audiuiſſet.

Ticinum poſtea reuocatus, ita iubente Carolo Imperatore, per annos aliquot illic reſedit, nihil de inceptis laboribus remiſit, gloriam, quam tot vigilijs comparauerat, auxit: vt putaret ſibi exemplar propoſitum Herculis illius Tragici, cui finis laboris vnius, ad ſequentem gradus pararetur. Ferrariam deinde inuiſit Ducis Herculis ampliſſimis conditionibus adductus, & proſtratam Academiam extulit. In qua quidem vrbe nobilibus & doctis hominibus, vt ſemper, affluenti, vt in alijs quas incoluerat, non modò viua voce profitendo, ſed & permulta variaque ſcribendo, id effecit, ne viuis & præſentibus modò conſuluiſſe videretur, ſed & poſteris idem multò cumulatiùs præſtaret.

Poſt multos tandem peregrinationum labores, Ticinum repetit, in eaque vrbe ſuarum fortunarum tabulas poſtremò collocauit: docuit tres, quatuorve

ad

ad ſummum annos, vir qui nullis ætatis difficultatibus, neque quietis alicuius, quam capere poterat, blanditijs delinitus à cępto opere & ſtudio ceſſauit. De qua tamen tam frequenti concurſatione, quam pleriſq; ſuſpectam præſenſerat, ſeipſum purgauit, vt peregrinationum non temerè ſuſceptarum rationem probabilem redderet. Dum enim bellicos tumultus ſubterfugeret, tutamque ſuis ſtudijs quietem perquireret, diutiſſimè peregrinatus, Principum iuſſionibus huc atque illuc agitatus, certam ſedem tenere non potuit. Nos verò nihil moramur tam crebram locorum mutationem: præſtantiam hominis potiùs, & ingenij ſollertiam debemus æſtimare. Ille diſciplinarum liberalium, hiſtoriæ omnis, Græcæ & Romanæ linguę ſubſidijs fretus, iuris artem nitori priſtino feliciter reſtituit, æmulatus veteres quoſdam magni nominis Iuriſconſultos, Herennium Modeſtinum, Antiſtium Labeonem, Atteium Capitonem, alioſque, qui pares fuere in vtriuſque linguæ cognitione, artiumq́, meliorum facultate. Poſt annum duodecimum, cùm ciuilis & Pontificij iuris profeſſorijs inſignibus ornatus eſſet, Paradoxa & Diſpunctiones in publicum emiſit, opus elaboratum horis ſucciſiuis à candidato adhuc & tirone. Quoties enim ea, quæ à ſuis Doctoribus accepta, ſecum perpenderet, ſi quæ probabilibus argumentis digna refutatione viderentur, ne confeſtim memoria exciderent, quibuſdam quaſi aduerſarijs ſcribere

con-

conſueuerat; quæ cùm paullò accuratiùs expolijßet, in codicem veraſque tabulas referebat. Quem certè laborem ſuſcepit, vt aliqua ratione Doctorum, qui tum ſtudia iuris profiterentur, iudicium conuelleret, qui bonarum litterarum cognitionem blanda & illici voluptate ſtudio iuris aduerſantem dicerent. Ex quo ſatis ſibi factum eo tempore arbitrabatur, ſi ſuum litteris humanioribus honorem ſeruaſſet, easque iungi ſua ætate ſapientiæ ſtudijs poſſe docuiſſet: quæ omnis ſpes exſpectatioque eum à principio deſtituit, vt qui à iuris doctoribus, non aliter quàm transfuga inceßeretur & ab alijs qni litteras humaniores profitebantur, vt alienus exploderetur, paullatim tamen eius libri ſeſe inſinuarunt, omnibusque in prouinciarum Italiæ, Galliæ, Germaniæq; Academijs locum ſuum pedetentim obtinuerunt. Nec verò ipſe quoties occaſio fert, diſſimulat, ſe reiecta ſeculorum aliquot ante lapſorum conſuetudine, quam iuuenis erat amplexatus, ad imitationem & præſcriptum veterum, iuris tradendi rationem ſtudio omni & induſtria reuocaſſe. Videbat enim eße multos, quod ferebat ægerrimè, qui barbaras, & impolitas quaſdam interpretationes elegantioribus præferrent, & tritico neglecto, cum atauis veſci mallent glandibus.

Ne vero quis putet eum vnius αὐϑαδίας *aut etiam* φιλαυτίας *captum ſtudio, quędam innouaße aut etiam docuiſſe ſecus, quam qui ſuperiore ſeculo*

florue-

floruerunt. Si quibus in locis erraſſe veteres Doctores animaduerteret, eorum nominibus parcebat, neque canoris, quod dicitur, nugis ideò ſe acutiorem oſtentabat, ſed tanquam aliud agens oſtendebat quatenus eis ſtandum eſſet. Quod prudentiæ, fuit opus ſanè memorabile ab eodem perfectum, nedum tentatum, quo ſuum Iuriſprudentiæ lumen reddidit. De elegantia verò & polito genere dicendi, quod in iuriſconſulto non ferebant moroſi quidam veterani, vt qui à ſuis magiſtris perſuaſi errorem vſu confirmatum mordicùs tenebant, ille quædam diſputauit, reque ipſa hoc præſtitit, vt vinctam barbariem à Philoſophiæ iuris latifundijs ablegaret.

Sua quędam correxit ætate maturior, quę ſibi adoleſcenti fatetur excidiſſe: quo nomine à quibuſdam reprehenſus ſeipſum honeſta oratione purgauit. id enim ſe feciſſe conſultò, & maximis exemplis innuit, quia famæ ſuæ damno nollet in publica ſtudiorum cauſa præuaricari. Idem factum ab Hippocrate, medica arte clariſſimo, qui, ne poſteri errarent, quædam malè à ſe tradita, primus correxiſſet. M. verò Tullius cùm Rhetorici libri, quos iuuenis ediderat, non ſatis placerent, de Oratore ad M. Brutum ſcripſit, & à ſe iam edita pleraque damnauit. Sic & Fabius Quintilianus, cum prius duos de arte Rhetorica libros emiſiſſet, ijque non ſatis probarentur, duodecim illos compoſuit, quibus

bus & priores emendauit, & magnam inde famam eſt conſecutus. Meritò igitur quod alijs laudi datum eſt, fraudi non debuit eſſe Alciato. Hac celebritate famæ notus, vt à viris ſolidè doctis cultus eſt, quos & viciſſim coluit impenſiſſimè: imprimisque, vt Italos prętermittam, Iac. Minutium, Ioan. Seluam, Petrum à Stella, iuris vtriuſque interpretem, aliosque non paucos: ſic à quibuſdam maleuolis proſciſſus & exagitatus Longouallium infeſtum habuit, hominem interdum ſine mente ac certè ſine iure tumultuantem, Alciato detrahentem, alios etiam in id contentionis genus pertrahentem. Fuit illi æmulus, & quidem σύνδρομος *in Italicis Academijs Doctor quidam iuris, ALEXANDRINVS nomine, à quo non ſemel pro uocatus, nihil reſpondit. indignè tamen aliquando tulit, eum quaſi ſibi oppoſitum, atque aliquando ſucceſſorem inſultare, quod oſtendit hoc carmen in eundem ab Alciato ſcriptum.*

Altiuolam Miluus comitatur degener Harpã,
Et prædæ partem ſæpè cadentis habet.
Mullum perſequitur qui ſpretas Sargus ab illo
Præteritasque auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates agit: ac deſerta ſtudentum
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

Ita læſus ſibi temperabat: ſed tamen ne foro cedere videretur, iniuriam acceptam non alia ratione

vlci-

vlciſcebatur. Quem iracundi animi affectum celare non potuit, excitatus intolerabili & indigna Franciſci Floridi maledicentia, qui Zazium, Budæum, ipſumq; Alciatum, viros incomparabiles fuerat auſus contumeliosè laceſſere. poſtquam enim eius inſanam diu petulantiam pertulißet, ille, qui ſtili acumine hominem confodere poterat, ſcripſit in eum carmen ſatyricum, nomine paullulum mutato, verſoque in Ranciſcum Olidum, his omnino verbis:

Audent flagriferi matulę, ſtupidíque magiſtri
Bilem in nos olidi pectoris euomere.
Reddemusne vicem opprobrijs? ſed nonne cicadam
Ala vna obſtreperam corripere iſtud erit?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flagris?
Negligere eſt ſatius, quod nequeas regere.

Sed & aliquot annis antè, præſtans illa viri virtus comitem habuit ſuam inuidiam, quæ ſucceſſibus eius proſperis ſuccenſeret. nam relictis Biturigibus Italiam repetens, cùm vrbem in ſe beneficam & liberalem hoc tetraſticho, grati animi teſte donaßet.

Vrbs Biturix inuitus amans te deſero amantem,
Quinque per æſtates terra habitata mihi.
Nunc opus ad Vitulos eſt à Veruecibus ire
Ergo vale, & felix ſit tibi lanicium.

Qui-

Quidam maledicus nugator, Alciati nomini infenſus, ita reſpondit, ſcurrilius'ne an contumelioſius, neſcio;

Non nos, ſed noſtros nummos Alzatus amabat,
Qui tacitus ſpretis vanuit hoſpitibus.
Sed valeat tandem Vitulos paſturus: At illum
Noſtra vel horrentem frigore lana teget.

Qua tamen nugacitate minimè ab incepto curſu deterritus Alciatus infractum animum geßit, perinde atque Hecate, quæ canum latratus nihil moretur. Sed neque ipſe caruit ſuorum reprehenſione: vt enim alia multa tranſiliam, Italus quidam Doctor Tholoſæ profeſſurus, ſubinde iactitabat aliter à ſe legum nodos intelligi quàm ab Alciato, qui nihil aliud apud nos, *inquibat*, facit, quàm quod floretat iura. *cui ſpectaculo cum præſentes adeſſent viri docti, ſeu hominis arrogantiam peroſi, ſeu riſus captandi cauſa, ita cenſuerunt*. Quæ Alciatus floretat, iſte oletat. *Et hæc quidem fuere laborum ſanè multorum ac grauium teſtimonia, is fuit vitæ curſus Alciati, viri ſanè digniſſimi qui tumulo nondum tegeretur, vt quæ laudato & fructuoſo conatu incæperat, eadem ſtudiorum contentione perficeret. Nondum ætatis annum octauum & quinquageſimum excedens, pedum dolore primò quidem leuiter correptus, deinde paullò grauius & crebrius, adeò vt continuæ febris ſymptoma illi mor*

bo

bo adiungeretur, paullatim confectus, intra decem & quatuor dies, ſemper integris ſenſibus toto morbi tempore, animam Deo reddidit, Ticini, anno ineunte Chriſtiano quingenteſimo quinquageſimo nono ſupra milleſimum, ſepultus honorificè in Baſilica Ticinenſi; vir cui (auſim dicere) plus ſua patria, quàm ipſe patriæ debeat. Eius ſymbola, vt quæ ad ingenij adeo excellentis commendationem pertineant, hic ad extremum addenda cenſeo. Vnum fuit illi gentilitium, vt ipſemet in Emblematis ſcripſit, ad nomen Alciatorum alludens. in eo conſpicitur Alce, fera Germanica, quæ vnguibus oſtentat auream ſententiam, μηδὲν ἀναβαλλόμενος: *huius ſymboli hæc explicatio.*

Alciatæ gentis inſignia ſuſtinet Alce.
  Vnguibus & μηδὲν fert ἀναβαλλόμενος.
Conſtat Alexandrum ſic reſpondiſſe roganti
  Qui tot obiuiſſet tempora geſta breui?
Nnnquam, inquit, differre volens: quod & indicat Alce:
  Fortior hæc, dubites, ocyor an ne ſiet.

Quanquam tamen in ea eicone Alciati ad viuum expreſſa (qua me nuper donauit ANDREAS THEVETIVS, Regius coſmographus) ſint inſignia familiæ Alciatorum ſic expreſſa, vt in ſcuti planitie, ſit à læua depicta turricula, ſub qua Aquila erecta, corona inſignita, à dextra, repagula quatuor: ſupra ſcuti eandem planitiem galea (ſignũ

 eque-

equeſtris dignitatis) ſuperiùs etiam ceruinum caput cum pectore, pedibus anterioribus prominens; in apice denique inſcriptum verbum emblematis, μηδὲν ἀναβαλλόμενος. *Alterum ſymbolum ſibi proprium & peculiare fecit, vti memoria proditum à Paulo Iouio. Caduceus eſt Mercurij inter duo Amaltheæ cornua, cum inſcriptione,* ἀνδρὸς δικαίου καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται. *eius hæc ſententia Emblemate comprehenſa:*

Anguibus implicitis geminis Caduceus alis
 Inter Amaltheæ cornua rectus adeſt.
Pollentes ſic mente viros, fandique peritos
 Indicat vt rerum copia multa beet.

AD calcem huius Commentarij, admonitum eſſe voluiphilologum, me de induſtria priore illa editione, quam tanquam fœtum abortiuum parturieram ſuperioribus anteactis annis, tranſilijſſe vnum Emblema, cuius argumentum mihi diſpliceret, ipſaq; ſententia: tũ quòd mihi non faceret ad ſtomachum, tum etiam quia non videbatur caſtis auribus committenda, cenſebatur indigna quæ mea explicatione illuſtraretur. Ne tamen ſtudioſos omninò defraudem, qui me vrgent & certè cogunt, vt ſi nolim enarrare pluribus, quod ingenuè ac liberè me fateor ignorare, ſaltem ipſum fontem detegã Emblematis: id quidem certè ea velim cautione factũ, ne quis offendatur. Epigrapha ſeu titulus carminis ſic habet, *Aduerſus naturam peccantes:* carmen verò ita:

Turpe quidem dictu, ſed & eſt res improba factu,
Excipiat ſi quis chœnice ventris onus.
Menſuram legisq; modum hoc excedere ſancta eſt,
Quale ſit inceſto pollui adulterio.

Video alluſum fuiſſe ad Pythagoræ dictum, audio id torqueri in nefandum aliquod flagitium, idq; comparatione oſtendi. ſed hæc ſatis. Cæterùm id apparet eſſe tractum ex Heliodori 5. de Inſomnijs, eius hæc verba: *ἔδοξέ τις εἰς χοίνικα χέζειν: ἑάλω ἀδελφῇ ἑαυτȣ̃ μιγνύμενος. μέτρον γάρ ἡ χοῖνιξ. τὸ δὲ μέτρον, νόμῳ ἔοικε. τρόπον εἶναί τινα παρενόμει, παρὰ τὰ νενομισμένα κοινῇ τοῖς ἕλλησι πράττων.* Hæc Latinè ita ſonant: Quiſpiam ſibi viſus eſt in chœnicem aluum exonerare, conuictus de eo quòd cum ſorore cubitaſſet, damnatus eſt: menſura enim eſt chœnix: at quidem mẽſura legi ſimilis eſt. quodam itaque modo legem tranſgreſſus erat, qui nimirum admiſiſſet aliquid præter leges toti Græciæ communes.

LAVRENTIVS PIGNORIVS

Lectori.

VEriſſime dixit (amice Lector) qui dixit, Grauiſſimum eſſe imperium conſuetudinis, cum enim neſcio quo malo fato Pictores, & Inciſores de ſumpſiſſent ſibi iam olim politiſſima hæc Emblemata figuris illuſtranda, barbare adeo ſe geſſerunt, vt nemo ſit paulò elegantior, qui hac præpoſtera iſtorum opera non offendatur, & quidem grauiter.

Qui Antiquitatis notitiam aliquam habent, ſciunt profectò quid interſit inter veras, & falſas imagines, cum veræ, & quadrent carminibus, & referant nobis germanum ſenſum auctoris, falſæ verò longe abeant, & ſenſum eludant, quem ſcriptor ſibi explicandum propoſuerat. Verum hæc eſt vetus querela, nec ſolos tangit Atridas iſte dolor. Pictorum enim audaciſſima natio in omnia huiuſmodi furiosè debacchatur, ibi plus ſibi licere arbitrata, vbi minus par erat libuiſſe. Verum quia hi peruerſitatis ſuæ amatores habent non paucos,

quibus

quibus antiquum eſt deſpicere quæ ſibi non probantur, & ea quæ non intelligunt traducere, operam arbitror non ludemus, ſi conſilij noſtri apud hos extabit aliqua ratio, a qua demum diſcant, non continuo malum eſſe quod illis non vſquequaque placeat. Et vt e multis aliqua delibemus, Mercurius vialis, qui comparet in Emblemate octauo; Amor, Veritas, & Honor in nono; Minotaurus in duodecimo; Chimæra in decimoquarto; Draco in vigeſimoſecundo: Harpyiæ in trigeſimo ſecundo; Scylla in ſexageſimooctauo, non ne huc vſq; perperam repræſentata ſunt? atqui dicent, ſe primum non temere credere, vt monuit Epicharmus; deinde cupere vt probentur quæ dicuntur. audio, at audiant, & ipſi. Mercurius ἐνόδιος, *in triuijs, & quadriuijs collocabatur, isque truncus brachijs, & pectore tenus, & quidem Hermæ nomine. abſtinebo a teſtibus, vnusq; mihi Alciatus ſatis ſuperq; erit,*

Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.

Qui volent ampliora, habebunt eruditiſſimum cō mentarium Hieronymi Aleandri ad manus, in quo ille Solis Pan-Theologiam, ex antiquorum ſententia eleganter aſſeruit. Amor, Veritas, & Honor ſcalpti in antiquo lapide (vt edidit primus omnium Iacobus Mazochius Romæ anno M. D. XXI. charta C. XXII.) quin obuerſati fuerint Alciato, mihi ſane diù nemo pernegarit, modo nouerit quā

ille ſtudioſus fuerit vniuerſæ antiquitatis. Minotaurum hactenus in Emblematis qui nobis exhibuerunt, illi nobis Centaurum pro Minotauro ſup poſuerunt, & quidem in ea vexilli ſpecie, quam veteres nusquam agnouerunt. Porrò de Minotauri figura adeant qui cupiunt Dialogos A. Auguſtini Archiepiſcopi Tarraconenſis, qui Alciatum præceptorem ita proxime premit, vt non ſecundus, ſed alter ab illo ſit. Chimerę figuram diſcimus ex antiquis Corinthiorum nummis, qui mirificè illuſtrant carmen Auſonianum.

Prima Leo, Poſtrema Draco, media ipſa
Chimera.

Vnde, & Fulgentius lib.3. Mytholog. Chimæram tricipitem pingi teſtatur Leonem videlicet in principio, Capram in medio, Draconem in fine, quæ habet ante Fulgentium Hyginus non vno in loco. Palladis Draconem in ea hæreſi ſunt noſtri, vt credant fuiſſe alatum, auritum, & quadricrurē, peſſime omnino. antiquitas enim omnis, Dracones ſerpentum vulgarium forma perpetuo exhibuit. vidimus autem proxime quid Auſonius in Chimæra, nomine Draconis interpretatus ſit; & nos alibi propoſuimus Sardæ iconiſmum, in quo Draco, Antiphili cœlo inſculptus, arcum intendebat, appoſita ad neruum ſagitta, & pharetra ſpiris implicita, cuius hoc erat lemma in altera parte eiusdem Gemmæ ΔΡΑΚΩΝ ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ
ΑΛΚΙΜΟΣ

ΑΛΚΙΜΟΣ ΤΟΞΟΤΗΣ ΑΘΗΝΑ. *vt mittamus quæ alias annotauimus de curru Cereris, de ſtatua Laocoontis, de imagine AEſculapij, de malis Heſperidum, de Mercurij virga quam Caduceum appellamus. & ſanè hãc Athenagoras Dracone, & Dracoena conſtare inſigniter ſcribit. Imo Arnobius, & Iulius Firmicus anguem, & colubrum appellant in ſacris Sebazijs, quem Clemens Alexandrinus Draconem. Et Draconarij in exercitu Romano quid prætulerint notum ſane eſt. Hos tamen Dracones ſunt qui Angues, & Serpentes non ſemel vocitent. Harpyiarum imago reſtituta eſt ex antiquis monumentis (ita enim extabant in antiqua Gemma exciſa, eius generis quod Gemmarij noſtrates vocant Cameo) à Zetho, & Calai in fugam actæ. Scyllam qui viderint in anterioribus editionibus, non rideant, modo poſſint ſe continere. nos illam e veteri ectypo hic, & alibi exprimendam curauimus. Et his paucis factum arbitror ſatis noſtris calumniatoribus, quos ego præ candidi Lectoris erudita cenſura nihili ſanè facio. At ad hanc diligentiæ normam exactæ ſunt Icones non paucę, quæ in mendo erant, quas ſanè reſtituiſſemus feliciter vniuerſas, niſi artificum torpor & neſcio quæ fati inuidia obſtitiſſent. Hunnus.n., ſiue Finnus in Emblemate XXXVII. totus pellitus, exceptis oculis, erat exprimendus vt in editione Lugdunenſi anni 1550. in XLIV.*

ad ſimulachrum Spei erat appingenda Cornix. & hic obiter monitum Lectorem volumus Doliolum ligneum noſtris moribus depictum eſſe, quod teſtaceum æquius fuerat exprimi, quamuis, & ligneum ab antiquitate ſit, vt nos in cõmentario noſtro de ſeruis pridem annotauimus. in centeſimo Pictor addidit de ſuo, nimium quidem liberalis, auiculas duas, nobis inuitis. in CXV. alæ Sirenibus additæ ſunt non admodum ad mentem Auctoris, licet antiqui non ſemel addiderint. Emblema CXXVII. quod inuerſum cernatur, illud vero operarum typographicarum flagitium eſt. in CXXXVI. Cicadæ in veſtitu viri Attici, & Lunula in calceo Romani non apparent, quia vel Pictor, vel Cælator omittendas duxerunt: quam ob cauſam, ipſi viderint: ego ſane oſcitantiam interpretor, & ſtuporem. in CXLIV. Pictor iuſſus effingere Principem cæcum, videtur anſam præbuiſſe cælatori, vt videntem effingeret. CLXXX. Imagines cælator per ſummam inſcitiam deprauauit, aurem fiſſam Herculi, linguam auditoribus cathena traiectam exprimens, per turpiſſimum ὕστερον πρότερον. alia ſi qua ſunt quæ properantem fefellerint prætermittimus, obſeruanda nimirum ocioſis, quos occupationes minime premãt, & quos delectet in ſcirpo nodum quærere vt aiunt. Deſino autem hic non inuitus, monitis tamen prius his, qui ad legendum accedent, in exemplari Ra-

phe-

phelengiano anni 1591, quo noſter typographus eſt vſus , præpoſtere collocatas fuiſſe imagines Emblematum CXI. CXII. ideoque nos primitus ſeriem vulgatam inuertiſſe ad mentem carminum ipſorum. CLIV. & CLV. nos non primi tranſpoſuimus ; ſed ſecuti ſumus editionem Lugdunenſem, quæ tranſpoſuit & quidem recte . Et hæc pro opella noſtra dicta ſint , cuius neq; ideo nos pœnitet, quod ſucceſsus non arriſerit omnino conatui noſtro . in præclaris enim conſcientia ipſa recte factorum optimos quosque conſolari ſolet . atq; hac nos & fauore tuo benigne Lector interim erimus contenti . Vale.

AD

CHonradus Peutingerus quiſnam fuerit nemo melius Bernardino Trebatio Vicetino expoſuerit. Is enim anno M D X V. Peutingero inſcribens verſionem ſuam Hieroglyphicorum Ori Apollinis, hæc habet; antiquitas ipſa nullo magis gaudet alumno. Romani autem Cæſares quem alium malint curatorem? non tibi eorum geſta cognouiſſe ſatis, eos ipſos ſignatos omnes in chartis, ære, argento, ſolido auro demonſtras. & quod viui non potuerunt, mortui adepti ſunt: vt eodem tempore & iuuenes & ſenes, & in omni ætate quales fuerint conſpici poſſint. Sed & ipſi Romani duces, quod non ſecundo perierint, tibi acceptum referunt. tu eorum Epigrammata colligis vndecunq; & iam vetuſtate collapſa, dimidiata fere reſtituis, ac das, vt poſtquam in marmore nequeunt, in chartis legantur. hæc ille.

Dũ pueros iuglãs.] gradatio elegãs; pueri iuuenes, viri.

Chartula picta] Volaterranus lib. 29. Philolog. nouitium inuentum eſſe ſcribit.

Hac nos feſtiuis Emblemata cudimus horis.] diebus feſtiuis. Virgilius horam ſumpſit pro die.

——numquam te craſtina fallet Hora——

Cicero lib. 1. in Verrem, hic tu fortaſſe eris diligens, ne quam ego horam de meis legitimis horis remittam. vbi Aſconius; mire horis dixit, cum dies ſint plurimi. & veteres præterea horas generaliter dicebant more Græcorũ

Veſtibus vt torulos] moris fuit Alciati ætate, vt veſtibus aſſuerentur, vel in ima fimbria, vel in manicis, vel in thorace, imagines & dicteria ingenioſa; vt videre poſſumus in picturis Ducum, & Imperatorum eius æui. & memini me notare in Solidis aureis Ludouici Sforriæ, & aliorum. & quidem Ludouici illud fuit non admodum vulgare in hoc genere; quod antiqua libertate perſtringit Matthæus Boſſus, in epiſtola ad Iacobũ Comitẽ Purliliarum. ita quoq; & Ludouicum multi putant pœnas miſeri-

ſeri-

ſericorditer, & diuinitus dare, quo ſe ſe exploret atque agnoſcat, qui ſupra humanos errores, ſe tantę mētis cæcitati obſtrinxerat, vt humana, atq; diuina iuxta deluderet. nam pro pulchro, & regali nomine (Ludouici) Maurum vocari, & pro eleganti forma pingi nigerrimum, atq; terrificum ſe fecit, inuertentem manu orbem terrarum, & circa orbem hoc ænigma inſcribi, quod eſt Dei ſolius audere, FACITO VELIM, quum fuiſſet ei ſatius dicere FACITO poſſim. hæc ille. extat etiam nunc in templo D. Antonij, apud nos, prope oſtium ſacrarij inter alteram antarum & parietem, imago viri militaris, in cuius manica legitur patria lingua TV DIRÈ, E MI FARÒ tu dices: at ego faciam. thraſonice plane. Io. Villanus lib. 10. Hiſtoriarum Flor. cap. 60. de Caſtrucio; per leggiadria e grandigia fece vna roba di ſciamito cremisì, e dinanzi al petto con lettere d'oro, che diceano EGLI E QVELLO CHE DIO VVOLE, e nelle ſpal le di dietro ſimile, E SI SARA' QVELLO CHE DIO VORRA'.

Petaſis vt figere Parmas.] Parma inquit Varro, quod à medio in omnes partes par. intelligit autem auctor nummos aureos, grandiores vel argenteos inauratos, gemmasq; exciſas vel inciſas auro incluſas, quæ omnia ad Petaſorum ornatum transferri etiam nunc ſolent.

Et tacitis valeat ſcribere quiſq; notis.] Notæ hic Zifræ ſunt de quibus Io. Andreas Palatius, & alij.

Precioſa numiſmata.] hæc ego vetera nomiſmata interpretor, non donaria: Cæſares vt ait Trebatius) ſignatos ære, argento, ſolido auro.

AD EMBL. I.

Talia Pellæum geſſiſſe nomiſmata Regem] ego ſane arbitror hic nomiſmata Nummos veteres eſſe. vidimus enim, quod ſequitur in carmine omnem dubitationem tollit. Alciatus autem vetuſtatis fuit obſeruantiſſimus.

AD EMBL. II.

His populis patria debita origo mea eſt.] Michael Tonſus

ſus I.C. in oratione,quam habuit ad Georgium de Am baſia Card.nomine populi Mediolanẽſis;anno 1500.cum inter Hiſtoricos conſtet Mediolanum,omnemq; Inſubriam,Gallorum vnam pene coloniam fuiſſe. Id quod vel ex hoc facile colligimus,quod vniuerſum hunc tractum Galliam Ciſalpinam adhuc nuncupamus.

AD EMBL. III.

Alciatæ gentis.] hæc omnia ſane ingenioſe, vt annotauit eruditiſſimus ſcholiaſtes,excogitata ſunt. at vetus familiæ nomen fuit Alzatus, vt conſtat etiam e carmine Poeræ Bituricenſis,

Non nos ſed noſtros nummos Alzatus amabat.

Et in vetere editione Auſoniana apud me,in qua cernitur autographia cl.viri,legitur hæc Inſcriptio.

Andreæ Alzati liber eſt, & amicorum eius.

Cæterum Alciatus inualuit, Alzati loco. & forſan in Emblem. LXIII.

Alcæam veteres caudam dixere Leonis,

nonnulla eſt alluſio ad cognomen erudite immutatum.

AD EMBL. X.

Halieutica fertur.] Lembum etiam nunc Ligures appellant Leudo,ſiue Leuto.& ab hac forma lembi appellationem inuenit Cithara apud noſtrates celeberrima (vulgò Liuto) quam auctor adſcribit (vt videtur) Italis inuentoribus,ſeu,quod ego malim, perfectoribus.& quidem videtur falſus in etymo Volaterranus, qui lib. XXXV. Philologiæ hæc habet,Leutum vocant fortaſſe a leuore,& loco plectri penna percutitur.in quo excelluit Petrus Bonus Ferrarienſis.pulſatur & digitis inuento noſtra ætate Stephani Hiſpani aulici Ferdinandi Siciliæ Regis,excellentiſſimi Lyriſtæ. Antonius etiam Rota Patauinus (vt ſcribit Scardeonius) pulſando Liutum, in Italia,eruditorum iudicio,vix parem habuit.

Quo noua cum ſocijs] P.Iouius lib.XV.Hiſtoriarum; interea Maximilianus Sfortia, quum crebris rumoribus afferretur, maximum in Gallia exercitum comparari,&

Re-

Regem ipſum belli ducem, ſuperatis Alpibus in Italiam primo quoq; tempore deſcenſurum, commeatus, arma, equos, tormenta, atq; omnis generis præſidia ſummo ſtudio parare, pecunias ſingulis vrbib. imperare, munire arces, & Heluetios cæterosq; ſocios Principes per legatos obnixe precari, ne ſe in tanto rerum diſcrimine deſerere vellent.

AD EMBL. XXVI.

Gramineam corollam.] hæc fuit obſidionalis, non ciuica. ciuica enim conſtabat e Quercu. obſidionalis e gramine. Paſchalius & alij. Laurentius Lippius Collenſis, in Diſtichis,

De Obſidionali.

Obſeſſam Pœno ſeruauit milite Romam
Quintus, natiuo gramine ſerta tulit.

de Querna Virgilius,

Atq; vmbrata gerunt ciuili tempora Quercu.

AD EMBL. XXX.

Cucupha auis quæ fuerit ne pigeat Lectorem perquirere in commentario noſtro ad Menſam Iſiacam. non eſt vtiq; Cicuma, quæ videtur eſſe Nycticorax, vt apud Antoninum Liberalem.

AD EMBL. XXXIII.

Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis.] ſcio & video quæ adnotauerit eruditiſſimus ſcholiaſtes. at neſcio quomodo Alciatus potuerit celebrare tumulum Caroli V. cum Carolus obierit anno MDLVIII. Alciatus anno MDL. videtur autem imitatus Marullum.

DE AGESILAO

Nuncia magnanimi volucris Iouis, ede quid Vrna
Inuicti roſtro cudis Ageſilei?
Ipſa inter volucres quantum caput effero, tantum
Mortales omnes cedere Ageſileo.

Laudauit autem & idem Marullus Ariſtomenen.

Viderat armatas vni dare terga cohortes
Iuppiter, & Martem credidit eſſe ſuum.

Mox

Mox vt Ariſtomenes notis procul agnitus armis,
Et fulſit volucris auxiliaris apex
Macte ait o iuuenis ſi te mea bella tuliſſent
Non alia cœlum tunc eguiſſet ope.

AD EMBL. XXXIX.

Fœderis hæc ſpecies.] ego vero ſponſione contenderim, Alciatum cum hæc ſcriberet, reſpexiſſe ad eam ſpeciem Anuli, qui dextras implicitas exhibet, quiq; in frequenti vſu apud noſtros maiores, nunc apud nos (vti præclara quæq; repudiauimus) vix, ac ne vix quidem extat. nos appellabamus olim annello di Fede. videtur autem carmem effictum in commẽdationem muneris, vt & Antonius Quærengus politiſſimus noſtri ſæculi poetarum, in munus ſmaragdi luſit elegantiſſimis carminibus. quæ hic ſubſcribam, vt auctoritatem concilient labori huic noſtro tumultuario,

Quem fulgore tibi rutilum viridante Smaragdum,
Parua nouum mitto munera ad hoſpitium,
Hunc, ne ingrata tui ſubeant obliuia Lygdi,
Pulcher Hyla digitis inſere marmoreis.
Et quoties oculis flexi teres incidet auri
Incluſo radians circulus in lapide,
Dic tecum, quo Lygdus Hylam bonus ardet amore,
Nullum aurum, nulla eſt lucida gemma magis.

AD EMBL. XL.

Zenalis apta manus.] Bernardus Zenalis Taruiſinus acutus Pictor & Architectus, ſcripſit de Pictura. ita Io. Paulus Lomatius, qui eiuſdem non ſemel meminit. Bonauentura Caſtillioneus; quatuor præterea orbes eodem in marmore conſpiciuntur, ex quibus teſtimonio Bernardi Zenalij Architectonices peritiſſimi, noſter Alciatus exiſtimat, aquas ab Agonalibus vel aliunde labentes, per cuniculos ex orbibus inſilientes, copiam earum indigenti populo ſubminiſtraſſe.

AD EMBL. XLII.

Huic Emblemati, & XLVI. mirum eſt ni occaſio-

nem

nem dederit Marullus, qui (vt animaduertit etiã Claud. Minos) lib. 3. carm. ita ſcripſit.

DE SPE ET NEMESI

Quænam hæc tam ſemper quæ læta eſt? optima rerum
Spes bona. quæ lateri iuncta? potens Nemeſis.
Dux magis an comes eſt? vindex magis. vnde duabus
Templa eadem? ſperes ne niſi quod liceat.

Et hinc licet videre quam minime puduerit, & quidem non ſemel, clariſſimum virum laudatis aliorum veſtigijs inſiſtere, quod neſcio quibus nimium delicatis religioſum fuiſſet.

AD EMBL. LII.

Paulus Iouius lib. 11. Hiſtoriar. Sub idem tempus Sfortia aduerſis nutãtis Liguriæ rumoribus, & Sacramori Vicecomitis inexſpectata defectione perculſus, cum primis Heluetiorum cohortibus Nouariam contenderat: vt opportuna in vrbe, tutus ab inſidijs aduentantes legiones exſpectaret. Sacramorus circumuallandæ arci præerat, vir principe ortus familia, ſed maiorum ſuorum Virtutis & Gloriæ penitus oblitus, vtpote qui fortuna ſua minime contentus ad antiquum inclytæ domus decus, nequaquam bonis artibus aſpiraret. alebat enim circa ſe audaces veteranos ab egeſtate atq; ſuperbia cædibus aſſuetos & maleficijs infames, & in his aliquot primæ nobilitatis adoleſcentes diſſoluta vita perditos & effrenes, qui a parentum imperio, gratiaq; dilapſi, licentiæ militaris libertatem quærebant. &c.

AD EMBL. LVI.

Ambitio quos iuuenilis agit.] hæc aut ego inſigniter fallor, aut de Galeacio Sfortia Duce Mediolanenſi dicta ſunt, qui natus annos tres ſupra triginta, ab Andrea Lamponiano, Hieronymo Olgiato, & alijs in æde D. Stephani cæſus eſt. Lamponianum autem celebrauit elegantiſsimis verſibus Marullus lib. 3. carm. & de Galeacio Boſſus, ep 5. ſcripta ad Lodouicum Sfortiam; Quod tuo fratri Galeaz facile contigiſſet, ni generoſum quidem ani-

mum

mum ad ſæuitiam, intolerabilemq; libidinem conuertiſſet. &c.

AD EMBL. LXXIV.

Iam ſpeculum Veneri.] Speculum fuit anathema Veneris. Philoſtratus Iconibus. ideoq; Triton apud Appuleium Veneri Speculum prægeſtat, in pompa.

AD EMBL. LXXVII.

Laurentius Lippius Collenſis, in Diſtichis

Surgentem Venerem mollis Lactuca moratur.
Deuoret Erucas qui cupit eſſe ſalax.

AD EMBL. LXXIIX.

Laurentius Antiquus, Leontinus; inſignis Theologus, & raræ probitatis nec vulgaris eruditionis vir, arbitratur hoc ſymbolo, Motacillæ Crucis orbi incluſæ, voluiſſe Alciatum exprimere illa D. Pauli ad Galatas cap. 5. qui autem ſunt Chriſti carnem ſuam crucifixerunt cum vitijs & concupiſcentijs. interpretatur autem dirum amorem Venerem maſculam, cui auctor adiungat illicium fœminarum, quæ duo mentem diripiunt. profecto frequens ille caudæ motus in Motacilla neſcio quid obſcæni repræſentat. pie ſane, & ingenioſe.

AD EMBL. LXXIX.

Mus albus] hodie vocant Armellino, de quo Paſchalius in libro de Coronis, & Stephanus Pighius in Hercule Prodicio.

AD EMBL. LXXXIII.

Dictus Ardelio.] Phædrus elegantiſſimus fabulator.

Eſt Ardelionum quædam Romæ natio,
Trepide concurſans, occupata in ocio,
Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Sibi moleſta, & alijs odioſiſſima.

AD EMBL. LXXXIV.

Fauſtus Andrelinus in Diſtichis.

Semper eget, ſitiens medijs ceu Tantalus vndis,
Inter anhelatas pauper auarus opes.

AD

Septitius populos.] auari hominis inſectationem habet Phædrus,

Vulpis cubile fodiens &c. lector inde petat. quia nos properamus.

AD EMBL. LXXXIX.

Fauſtus Sabæus.

Erexit ſtatuam Periander Arionis, & qui
Aequora ſulcanti tergora curua dedit.
Delphini monſtrat placidi pia fabula, quantum
Exſuperent homines impietate feras.

AD EMBL. CII.

De Prometheo argute ſatis Antonius Thyleſius.

Illuſit ſuperis quondam vafer omnibus vnus
Mortalis, tacitas ſurripuitq́; faces.
Iupiter vlciſcens, mortales imperat omnes
Ludat vt occultis ignibus vnus Amor.

AD EMBL. CIII.

Nunc te cera eadem.] hoc eſt Encauſtum, & Encauſis. vide Plinium & alios. ſuſpicamur autem hic innui artem iconicam, quæ ex cera varie colorata effingit imagines ad viuum, & illas quidem ectypas. cuiuſmodi artificio inclaruit non ſemel Vrbs Mediolanenſis.

AD EMBL. CVI.

Huiuſmodi imaginē propoſuerat ſibi Fauſtus Sabęus.

Improbe inermis Amor, quid riſu fallis amantes?
Sepoſitis armis, non tamen inſidijs.
Nam ſub flore dolos, ſub piſce pericula claudis:
Allicis vt perdas improbe naufragio.

AD EMBL. CX.

Ter ſpuit inque ſinus.] Ego legerē, Ter ſpuito inq; ſimus imos ad arcendum videlicet Faſcinum. Plin. lib. 28. cap. 4. Scaliger ad Petronium, & Lindenbruchius in Cirin. lacrymæ enim Amoris non reſtinguunt, ſed excitant incendium. aliter tamen videtur ſenſiſſe Georgius Anſelmus.

Funde diu vinctus gemitum Deus improbe & exlex,
Funde diu tepidas ex oculis lacrymas.
Prædo Pudicitiæ & rationis, mentis abactor,
Cæcum vulnus, edax cura, proteruus Amor.
Abſoluunt homines grauidis tua vincula curis,
Tu modo da rapidis irrita verba Notis.
Nam quem accendiſti miſeris in mentibus ignem,
Extinctum lacrymis nunc quoq; cerne tuis.

AD EMBL. CXI.

Infans Lydius] ſeries imaginum tranſpoſitarum, vt olim in omnibus fere Editionibus (hac noſtra excepta) fecit vt ſcholiaſtes infantem Lydium Cupidinem interpretaretur. quod ſane a vero longe abeſt.

AD EMBL. CXII.

Tabella picta huius argumenti extat apud Aloyſium Corradinum Iuris Conſultum & quidem manu periti artificis depicta, in qua leguntur hi verſus,

Dum puer alueolo furatur mella Cupido
Furanti digitum cuſpite, fixit Apis.
Sic etiam nobis breuis. & peritura voluptas
Quam petimus, triſti mixta dolore nocet,

Videntur autem decerpti ex illis Herculis Strozzæ,

Dum Veneris puer alueolos furatur Hymetti
Furanti digitum cuſpite fixit Apis,
Indoluit grauiter, puerilia q; ora rigauit
Fletibus, & matri ſpicula queſtus ait:
Vnde hæ tantillis Vires animantibus? vnde:
Exili poſſunt lædere aculeolo?
Cui Dea ſubridens inquit, non tu quoq; nate
Corpore non magno, vulnera magna facis?

AD EMBL. CXIII.

Hic certa, ac cæci ſpicula vana mouet.] ego arbitror ſcripſiſſe Alciatum.

Hic certa: aſt cæci ſpicula vana mouent.

Neq;

Neq; hāc meam coniecturam potui diſſimulare ſtudioſi autem æqui boniq; couſulent ſat ſcio.

AD EMBL. CXIV.

Sic Ithacum.] Ithacus Dux hic eſt Vlyſſes, ita Embl. XXVIII.

Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit.

ſic LXXVI.

Atq; Ithaci poſtquam vina bibere ſues.

ſic CLXXI.

Audijt hæc Ithacus ——

CLXXI.

Mercurium hoc Ithaco —— quod videtur effictum ex diſticho Laurentij Lippij.

Accipias Moly (magno ſi credis Homero)
Nec lædent animum Theſſala philtra tuum.

AD EMBL. CXVII.

Vilia ſunt giluis, natiuaq; vellera Byrrhis,
Qualia Lignipedes ſtragula habere ſolent.

Antonius Thyleſius, de coloribus, cap. 4. eſt & color albi nigriq; particeps, a græcis inde Leucophæos, voce iam a noſtris vſurpata, vocatus. genus eſt id coloris natiui, non enim inficitur, ſed ouis ipſa ſic natura quaſi pingitur. Hunc ſibi ſecta ſacerdotum ſumpſit ſanctiſſima, qui nulla tunica linea penitus indui, pro cingulo, reſte ſe vinciunt nodoſa, ac ligneis tantum calciamentis vſi, precario victum quæritant.

AD EMBL. CXIIX.

Huiuſmodi Emblemate vſus eſt & Deſiderius Lignamineus Patauinus, ord. Prædic. cuius meminit Bernardinus Scardeon. lib. 2. claſſ. 6. ſola autem Epigraphe Ia-

ſon Maynus. I. C. Iou. in Elogijs, Iaſoni Mayno Mediolanenſi. vti ipſe in gentilitijs inſignibus præſcribere ſolebat, VIRTVTI FORTVNA COMES non defuit.

AD EMBL. CXXI.

Capti temporis articulum (vt vocat Alciatus) Calliſtratus in Ephraſibus egregie deſcripſit. is fuit καιρὸς Græcis. vide Phædrum lib. 5. Fabular.

AD EMBL. CXXII.

De Panico terrore Martin. Ant. Delrius in Adagialibus ſacris. Cominæus lib. 7. c. 11. Mattheus Boſſus, Epiſt. 60. de Ludouico Sfortia. qui & fidos atq; optimos in eũ ſuos populos ſpoliauerat opibus, atq; pecunijs, per execrabiles, atq; nefarias exactiones & mulctas, vt tali rapina ditatus, omne ferme ſolus aurum poſſideret Italiæ, ſuorum ciuium & omnium pene hominum in ſuam perniciem (quod eſt Auaritiæ) odio contracto, adeo vt vix audito quod Gallicus aduentaret hoſtis, nullis amicis agnitis, ſed ſibi quoq; diffidens, dimiſſis vrbibus, oppidis, caſtellis, arcibusq; munitiſſimis, timore fœmineo, ac veluti damula, vitam fuga ſibi quæſierit &c.

AD EMBL. CXXVII.

Locuſtæ anno Domini MDXLII. die XXIIX. Augusti Inſubriam, & Venetiam depopulatæ ſunt. id vero quo ad annum adeo verum eſt, vt ambigere non liceat. Præibat porro illarum agmen (vti traditum eſt) monſtrum, quod nos hic appingendum curauimus, cum locuſtæ imagine, vt rei memoria perennet, videantq; Prouidentiæ diuinæ hoſtes, ſyntaxin DEI OPT. MAX. in pœnis etiam infligendis, ad quas non ſine mente & conſilio prodit ſapientiſſimum illud numen.

Et

Et huiuſmodi parergo vſi ſunt tunc temporis Phrygiones, vti ego non ſemel animaduerti, in aulæis exornandis.

AD EMBL. CXXXIII.

Huius Emblematis figura ante hanc editionem, ipſi etiam Heraclito riſum mouiſſet. Quod autem adeo magnificum tumulum ipſi Galeacio excitarit Alciatus, id optimo iure factum eſt. nemo enim Regum (ſcribit Iouius) ornatiore aut ſumptuoſiore Exequiarũ pompa elatus eſt. ne pigeat legere quæ de ipſo habet Corius ſect. 4.

AD EMBL. CXXXIV

Palladiæ ſertum frondis.] Aemilius Probus, ſiue is fuit Cornelius Nepos, in Thraſybulo; huic pro tantis meritis, honoris corona a populo data eſt, facta duabus virgulis oleaginis, quam quod amor ciuium, & non vis expreſſerat, nullam habuit inuidiam, magnaq; fuit gloria. videtur autem cuſum hoc Emblema in ciuem aliquem Mediolanenſem ciuilis concordiæ, & publicæ rei ſtudio-

ſum. conſueuit enim Alciatus ſub antiquorum perſonâ viros ſui æui in ſcænam inducere, quà bonos quà malos, quà nobiles quà inglorios. & huius rei in Emblematis ſparſim non obſcura apparent veſtigia. nimirum.

——— ſeruitus obnoxia
Quia quæ volebat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas tranſtulit,
Calumniamq; fictis eluſit iocis.

Cæterum tunc temporis & Brixiani ſuum Thraſybulum habuere, Benedictum videlicet Maximum, cuius extat de forma Reipublicæ Brixianæ conſtituenda præclarum conſilium & de eodem non ignobilia Encomia carmine conſcripta.

In magna nemo eſt.] hoc quidem magnum quid fuit: at quod vix fidem inueniat. Virtuti enim ſemper comes inuidia, & æmulatio. Et ſane in comitijs vrbis noſtræ olim, cum ciuis quidam, omnibus ſuffragiis, quotquot interfuerant, conſecutus fuiſſet, honorem, quem petebat, illum Prætor qui aderat, de facie noſcere cupiens, gratulatus eſt, quod omnes illum amarent. at Præfectus dolere ſe, quod neminem inimicum haberet. vt enim inquit Publius,

Miſerrima eſt Fortuna quæ inimico caret.
Et recte (quiſquis ille fuit) Optima, cibus Inuidia.

AD EMBL. CXXXV.

Rhœteo.] nullum hic peccatum; ſi Plinium, & alios rectè perpendamus.

Viridi lapis hic Amarantho.] Amaranthina corona D. Petro, in epiſt. 1. ea eſt, quam interpres vertit immarceſcibilē, τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, & notauit olim A. Auguſtinus. quo reſpexiſſe videtur Clemens Alexandrinus, Pædag. cap. 8. pulcra enim Amaranthi corona ei eſt repoſita, qui ſe recte geſſerit. Amaranthus autem eſt immortalis Poetis. Plin. lib. 21. cap. 8. & huc pertinet quod narrat Philoſtratus in Heroicis, Neoptolemo coronas Amaranthinas primos Theſſalos ad funera ex le-

ge

ge conſtituiſſe, vt etiamſi venti nauem abduxiſſent, minime flaccidas ac deformes adferrent. Venetijs porro, vt audio, Menſæ, hyeme in conuiuijs, Amarantho exornantur; quam in hunc vſum toto anno reſeruant, vt adhibito aquæ tepidæ lenocinio, mox ad libitum reuireſcat in purpuram.

AD EMBL. CXXXVII.

Docta per ora.] hæc (mea quidem ſententia) eſt apotheoſis Herculis, e rogo Oetæo videlicet in cœlum, vt illi fabulabantur. Minucius Fel. Hercules vt hominem exuat Oetæis ignibus concrematur. Iulius Frmicus, cremat & conſecrat Herculem triſtis Oetas. Seneca in Hercule, Oetæo. & hanc videntur fuiſſe æmulati Romani in Auguſtis ſuis conſecrandis.

AD EMBL. CXLII.

Hic Perſea cum Perſico videtur confundi: quod an liceat alij viderint. Hic Albucius (Aurelius nomine) fuit inſignis Poeta, & quidem Mediolanenſis, non Aurelianenſis, vt perperam ab alijs traditum eſt. Bonauentura Caſtillionæus; in vico Cliuij memoriolæ ſunt Albuciorum, qui mihi ſunt acceptiſſimi, quod ex ijs tam antiquiſſimis natalibus orti ſint Aurelius Poeta egregius, ab Alciato etiam celebratus, & Io. Iacobus &c. Eiuſdem Aurelij vidimus Chriſtianarum Inſtitutionum libros tres, carmine eleganti perſcriptos, quos Carolus V. diplomate, & A. Alciatus Epigrammate commendarunt. audiuimus etiam ſcripſiſſe, Hymnorum lib. vnum, Decem Virginum vitas, & Librum Iobi, aliaq;.

AD EMBL. CL.

Dion lib. XLVII. ſcribit, nummũ percuſſum fuiſſe, cũ Bruti imagine, & pugionibus pileoque. Extat autẽ apud F. Vrſinum eiuſdem figura, in Gente Iunia, & apud A. Auguſtinum Dial. 1. vti nos edendam curauimus.

AD EMBL. CLIII.

Conuellunt barbam.] Imitatio Martialis, lib. 10. epigr. 90.

AD EMBL. CLVI.

Hoc de Flaminio Malegucio Regienſi intelligi ſunt qui arbitrentur. cuius monumentum, & aerea effigies viſuntur apud nos in cœmeterio Eccleſiæ D. Antonij.

Nulli mage flendus Areſti.] alluditur ad cognomen Ludouici Areoſti poetæ ſummi, quem fama eſt, Flaminium peramaſſe, captum ſpecie ingenij, & morum elegantiſſimorum. Areſtius autem recte. fuerunt enim qui crederent, Arioſtos ab Ariſtijs manare. & mater L. Areoſti fuit Daria Malegucia Regienſis.

AD EMBL. CLX.

Fauſtus Sabæus.

Mutuum auxilium.

Mendicum cæcus claudum ceruice ferebat,
Et ducebatur lumine ab alterius.
Ambo imperfecti corpus iunguntur in vnum,
Recte eat vt claudus, cæcus vt inſpiciat.

Monuit autem Pierius Valerianus hæc non temere, & poetice conficta. habet enim ille tetraſtichon, hoc lemmate.

In celebres mendicos.

Quærens edaci corpori vagus cibum
Claudum ferebat cæcus, illi fœnerans
Pedes, ab illo fœneratus lumina.
Quid non egeſtas dura mortales docet?

AD EMBL. CLXVI.

In littora compulit æſtus.] Gallice, le regorgement de la mer, le flot de la mer. fluctus maris.

AD EMBL. CLXXXIII.

Hoc totum in annulum ſignatorium excogitauit Alciatus, vt ex verbo (ceras) animaduertere poſſumus. Serpens autem fuit inſigne Vicecomitum, Leo Sfortianorũ, qui Mediolani rerum potiti ſunt. Gentiles autem Clypeos in Iouis alite geſtare, eſt Aquilam complecti & ambire alis expanſis clypeorum oras, vt videmus ſcuta domus Auſtriacę, & aliarum e prima nobilitate.

AD EMBL. CLXXXIV.

Imago huius Emblematis cernitur in veteri gemma ſarda inciſa apud me,quam Romæ nactus ſum, cum alijs pleriſq; venerandæ antiquitatis cimelijs. ceterum de Eunomo-Strabo, Antigonus & Clemens Alexandrinus initio Protrept.

AD EMBL. CLXXXV.

Iis ſuauem iunxit & Harmoniam.] hic dubio procul alluſit Alciatus ad coniugem Cadmi Harmoniam, Martis & Veneris filiam.

AD EMBL. CLXXXVII.

Præcipitis monſtri.] Statius 2. Theb.

AD EMBL. CLXXXVIII.

Phædrus lib. 1.5.
Choragi.] Caſaubonus ad Suetonium. cap.70.

AD EMBL. CXCI.

Maxima debetur.] vxor eſt nomen dignitatis inquiebat alio ſenſu l. Verus Aug. Et hinc vxores dominæ dicebantur, honorifica in ſpeciem appellatione. Epictetus Enchiridij cap.62. Iuris Conſulti alicubi. Virgilius in 6.
Hi dominam Ditis thalamo deducere adorti.

AD EMBL. CXCIV.

Marullus lib.3.eodem omnino argumento.
Cum ferret medios proles Cytheræa per hoſtes
Impoſiti collo languida membra patris:
Parcite ait Danai, leuis eſt ſene gloria rapto.

At

At non erepto gloria patre leuis.

AD EMBL. CXCVII.

Cur age ſic me compellas?] ſunt voces patris, non puellæ.

AD EMBL. CCVIII.

Petrus Paulus Vergerius Senior, in Commentario de ingenuis moribus, ad Vbertinum Carrarienſem, hęc habet; nec vero ſuſcipiendum eſt, quod omnibus pene vulgo eſt vſurpatum, vt exiſtimemus eos, qui iuuenes ſupra ętatem ratione ſapiant, maiores factos deſipere aliquando ſolere, (quanquam & hoc quibuſdam non abhorreat a phyſica ratione) quibus cum impuberibus ſenſus vigeāt, creſcenti poſtmodum ętate marceſcunt. quo in genere eſt ſenex quidam ab adoleſcente confutatus. obſcurum eſt autem vtriuſq; nomen. cum enim is pręter ętatem prudens probusq; haberetur, ſeuiq; ad mirandum illum oſtenderent: erit igitur inquit in ſenectute demens, qui ſit in adoleſcentia tam ſapiens; & ita quidem voce ſublata, vt adoleſcens audiret. ille vero innati acuminis nihil oblitus, atq; in eum protinus conuerſus: tu ergo inquit pręclare in adoleſcentia ſapiens extitiſti; ſuiſq; illum (vt aiunt) armis confodit. & hęc hactenus.

F I N I S.

DE
ALCIATI
Emblematis teſtimonia.

ANDREAS ALCIATVS in tit. de rer. & verb. ſignif.

VErba ſignificant, res ſignificantur: tametſi & res quandoque ſignificent, vt Hieroglyphica apud Orum, & Chæremonem, cuius argumenti, & nos carmine Libellum compoſuimus, cui titulus eſt EMBLEMATA.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI

Ex Lib. Poetices VI.

De Alciati Emblematis IVDICIVM.

ALciati, præter Emblemata, nihil mihi videre contigit: ea verò talia ſunt, vt cum quouis ingenio certare poſſint. Dulcia ſunt, pura ſunt, elegantia ſunt: ſed non ſine neruis. ſententiæ verò tales, vt etiam ad vſum ciuilis vitæ conferant.

LI-

LILIVS GYRALDVS Lib. 2. de Poetis

NOSTRORVM TEMPORVM.

ALciatus poteſt inter poëtarum collegium & conſortium reponi, eo quòd eius extant carmina plurima diuerſis in vrbibus iam impreſſa, vt ſunt Epigrammata & Emblemata. De hoc enim illud veriſſimè dici poteſt quod eſt apud Ciceronem de Scæuola, Iuriſperitorum eloquentiſſimus, eloquentium Iuriſperitiſſimus: addam ego, & polyhiſtor, bonusq; poëta. Sed noſtra commendatione non indiget Alciatus, qui ſuis ſcriptis iam toti orbi illuſtris & clarus habetur.

In-

Indiculus eorum, quæ Operarum diligentiam fefellerunt.

2. ætatibus,
impertiat.
5. congreſſu.
6. leui.
10. conſilijs.
15. præcipitium,
17 Aſellus.
20. Quam ſonet
32. Inſigniri.
33 Eoi.
40. Athenis,
41. Echeneide.
47. Oleæq;
51. Naxio.
55. Gradiuus.
64. γηροκομεῖν
66. Harpyiæ,
67. ζητεῖν
76. Scythiciq;
98. virus ſtillet cibo.
99. incautis.
100. aucupibus;
108 inſeſſo.
109. ita quidam,
110. pependit.
111. comitantur.
116. ſimulant.
121. captuq;
127. tradere.
142. amuletum.
ſuffoſſum.
144. furioſius.
154. pane mucido, larido,
162. Gnatho Siculus, Gallonius, Aeſopus, Clod. Albinus.
165. ſedilibus.
ſalſa iacis.
166. τραπεζολιχός
170. λαρυγγίζειν.
171. rumpit.
175. Quæ certæ
178. Euhius.
179. magna ſit.
191. & maximus.
197. proh dolor.
fecundiſſimus.
199. petitur.
201. puerumne.
202. flectere.
vittamq;
203. Cupidini.
204. βάλανος
211. in primis.
212. quem curæ
214. ꝗ
220. fuſis.
223. ſicci.
229. dictitant.
231. ἡλικιῶται.

244. Lunula.
Lunulas.
247. repreſſiſſe.
249. fraudis.
donati.
254. at deſerta.
ſimilitudine.
255. decuria.
259. Anchora.
267. Flauium.
269. criſtis.
290. Eliacis.
313. non aduertit.
arceſſit.
317. parta.
320. corripis.
324. perpaucos.
326. quæ ſit.
329. ergo tuæ
330. ergo tuæ.
332. ijs ſuauem.
334. vtraq;
335. ſponde.
345. Atalantam.
352. ab effigie.
354. ni ſecum.

FINIS.

CL. VIRI ANDREÆ ALCIATI IN LIBRVM EMBLEMATVM

PRAEFATIO

AD CHONRADVM PEVTINGERVM AVGVSTANVM.

DVM pueros iuglans, iuuenes dum teſſera fallit,
Detinet & ſegnes chartula picta viros;
Hæc nos feſtiuis Emblemata cudimus horis,
Artificum illuſtri ſignaq; facta manu:
Veſtibus vt torulos, petaſis vt figere parmas,
Et valeat tacitis ſcribere quiſque notis.
At tibi ſupremus pretioſa nomiſmata Cæſar,
Et veterum eximias donet habere manus,
Ipſe dabo vati chartacea munera vates,
Quæ, Chonrade, mei pignus amoris habe.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

Dum pueros, &c.] Præponitur hoc epigramma vice Præfationis, qua ſuum libellum Emblematum conſecrat viro nobili, Peutingero Chonrado. Primò itaque ſuum ſtudium laudat ex diſſimilibus: occaſionē huius

opuſculi conſcribendi aperit : deſcriptionem emblematis, eiuſdemque vſum ac finem ponit : & ad extremum amico homini ac docto Chonrado ſuum idem opuſculum modeſtè commendat.

Dum pueros iuglans.] Tria luſuum genera totidem ætatibus apta initio attingit.

Feſtiuis horis.] Diebus genialibus, quo tempore remittere ſoleo ingenium à grauiore legum ſtudio.

Artificum illuſtri.] Definitio Emblematum, de quibus nos iam ſatis ſuperque.

Veſtibus vt torulos.] Finalis cauſa Emblematum. Conferent hæc ἄφωνα ſigna, vt ornamenta quędam veſtibus, pileis, ædium parietibus, aulæis, feneſtris poſſimus apponere : vtque ingenioſi homines tacitis quibuſdam notis, & quaſi hieroglyphicis litteris animorum ſenſa exprimant.

Supremus Cæſar.] Maximilianus, cui fuit à conſilijs Peutinger Auguſtanus.

Pretioſa nomiſmata.] Donaria, qualia boni principes conferre ſolent optimis & fidiſſimis conſiliarijs.

Et veterum, &c.] impertiar tibi ampliſſima quæque artificum veterum manupretia, ſtatuas ingenioſè & ſolerter effictas : ipſiſſimas inquam res aureas, argenteas, aliasque maximi pretij, non picturam quandam nudam, qualis eſt hæc mea chartacea.

Ipſe dabo vati.] Ad decorum hoc pertinet, nõ eſt enim alienum hoc munus à perſona eius, cui nuncupatur.

Pignus amoris.] id eſt, *μνημόσυνον*.

Ad

Ad Illuſtriſsimum

MAXIMILIANVM,

Ducem Mediolanenſem:

Super inſigni Ducatus Mediolani.

EMBLEMA PRIMVM.

EXILIENS infans ſinuoſi è faucibus anguis,
Eſt gentilitijs nobile ſtemma tuis.
Talia Pellæum geſſiſſe nomiſmata regem
Vidimus, hiſq; ſuum concelebraſſe genus:
Dum ſe Ammone ſatum, matrem anguis imagine luſam,
Diuini & ſobolem ſeminis eſſe docet:
Ore exit. tradunt ſic quoſdam enitier angues.
An quia ſic Pallas de capite orta Iouis?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PROPONITVR inſigne Ducatus Mediolanenſis, id eſt, gẽtilitium ſignum Principum Mediolanenſiũ. In eo ſigno cõſpicitur ſerpẽs cæruleus in aurea planitie, infantem rubore tinctum euomens. Id ſchema fingit Alciatus acceptum ab Alexandro Magno, qui ſe Ioue Ammone natum prædicabat. Id verò ne abſurdum putetur, ait ſerpentes quoſdam ore parere: & apud Poetas Mineruam Iouis è cerebro proſilijſſe. Serpẽtem quidem in Hieroglyphicis pro ſapientiæ ſymbolo vſurpari palam eſt. Itaque hoc ſtemmate repræſentatur diuina progenies, antiqua & illuſtris nobilitas è ſano ſapientiæ capite profecta.

Exiliens.] erumpens, extra ſaliens.

infans.] puer anniculus, *νήπιος, παιδάριον*, vt fœtus ex vtero rubens.

è faucibus.] gulæ partibus interioribus.

anguis ſinuoſi.] ſerpentis in ſinus & gyros complicati.

Eſt gentilitijs. n. ſt. t.] Schema ſeu ſtemma gẽtilitium, vſurpatum à tuis gentilibus, & maioribus familiæ.

Talia nomiſmata.] ſymbola in numis, ſignis militaribus, in templis, locisque publicis expreſſa. ſic enim hic accipi nomiſma *συνεκδοχικῶς* interpretor.

Pellæum regem] Alexandrum Magnum, à Pella vrbe Macedoniæ ita vocitatum.

Vidimus.] legimus apud hiſtoricos. Rectè, vidimus, verbum enim *ἐμφατικὸν*. ſic *καθ' ἱςορίαν ἰέναι*, viſendi vel ſciendi gratia ire, vt apud Plutarch. de hiſtoria dicitur.

His.] nomiſmatis.

ſuum concelebraſſe genus.] publicaſſe ſuam originem, de qua Plutarch. Iuſtin. in 12. Q. Curtius, alij multa.

Dum ſe Ammone, &c.] Ammon Iupiter dictus, quaſi arenarius, quòd ſub arietis effigie coleretur in delubro condito in arena. hoc de templo Curtius in 4. Luca. 9. bell.

bell. ciuil.

Matrem anguis imagine luſam.] Olympias Alexandri mater vel putauit, vel ſimulauit ſe à Ioue compreſſam ſub ſpecie draconis, ad tegendam congreſſus ignominiam. Id enim factum fuiſſe à Mago quodam impoſtore credibilius eſt, vt auctores non pœnitendi prodiderunt. Huc refero congreſſum Martis (id eſt, perſonati cuiuſdam militis, qui Martem mentiebatur) cum Rhea Romuli & Remi matre. Quid enim huc commemorem aniles noſtrorum fabulas de Meluſina, deque Roberto cui cognomen Diabolo fecerunt? Non plura: nam de Succubis & Incubis aliàs.

Diuini & ſobolem ſeminis.] Deorum non eſt propria generatio, ſed hominum, vt rectè diſputat in Numa Plutarch. vbi agit de congreſſu Pompilij cum Nympha Aegeria. Nam ſexus in homine, argumentum eſt impotentiæ & imbecillitatis, quæ in Deo eſſe non poteſt, vt Lactantius docet. Sed multi illuſtres nothi, cum incerto patre nati eſſent, retulerunt ſuum genus ad Deos. non malè profectò, ſed cautè tamen, vt Epaphus Ouidianus Phœbum pro patre agnouit, quia ſol & homo generant hominem. Ipſeq; Alexander apud Lucianum, dicit ſibi vtile fuiſſe ad res præclaras gerendas, & terrendos barbaros, quòd filius Iouis crederetur.

tradunt ſic quoſdam enitier angues]. Ore parere Amphisbęnas tradunt Plinius & Solinus: ille 8. cap. 23. hic cap. 30. Itidem de Sepijs nonnulli.

An quia ſic Pallas.] quod figmentum vt vetuſtum, ita ingenioſum, omnes penè Græci & Romani ſcriptores referunt ad ſapiētiam humanam, quam à Deo profectam, vt omne donum optimum ortum à ſupremo omnium parente, agnoſcunt.

MEDIOLANVM.

EMBLEMA II.

BITVRIGIS veruex, Heduis dat ſucula ſignum:
His populis patria debita origo mea eſt,
Quam Mediolanum ſacram dixere puellæ
Terram: nam vetus hoc Gallica lingua ſonat.
Culta Minerua fuit, nunc eſt vbi numine Tecla
Mutato, Matris virginis ante domum.
Laniger huic ſignum ſus eſt, animalq́; biforme,
Acribus hinc ſetis, lanitio inde leni.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX duarum Galliæ vrbium, nempe Biturigum & Heduorum ſchematibus & ſymbolis publicis elicit ἔτυμον, ſeu notationem Mediolani. Bituriges .n. arietem, Hedui porcum habere dicuntur Alciato. Mediolano autem

ideo

ideo tributum nomen, quia cum prima vrbis eius fundamenta iacerentur, repertus eſt ſus mediatim lanatus. Auctorem laudo D. Ambroſium, quondam oppidi huius Epiſcopum ſanctiſſimum, doctiſſimumque.

ſucula.] parua ſus, porculus.

ſignum.] publicum ſtemma.

His populis, &c.] Mediolanum à Gallis excitatū fuiſſe tradit Liuius lib. 5.

vetus lingua Gallica.] De hac vetere Gallorum lingua memini me quædam commentatum alio loco.

Culta Minerua, &c.] Olim eo loci Mineruæ diuini honores tributi, vbi nunc templum D. Teclæ, ante ſacram diuæ Virgini ædem.

Nunquam procraſtinandum.

EMBLEMA III.

ALCIATÆ gentis inſignia ſuſtinet Alce,
Vnguibus & μηδὲν fert ἀναβαλλόμενος.
Conſtat Alexandrum ſic reſpondiſſe roganti,
Qui tot obiuiſſet tempore geſta breui?
Nunquam, inquit, differre volens. quod & indicat Alce:
Fortior hæc, dubites, ocyor an ne ſiet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

Ingenioſè nomen ſuæ familiæ deducit ab Alce fera, cuius vires & pernicitatem, adducto ad id Alexandri apophthegmate, transfert ad fortitudinem & diligentiam, quæ in rebus gerendis, & ijs quidem honeſtis atque præclaris, adhibenda ſit.

Alce.]

Alce.] fera Septentrionalis, de qua Plinius in hiſtoria mundi, & Geſnerus operoſo illo volumine de animalibus.

μηδὲν ἀναβαλλόμενος. nihil procraſtinans, nihil differens in tempus aliud. id petitum ex Homeri ſcholiaſte annotat Eraſmus adagio, Nunc tuum ferrum in igni eſt.

Conſtat Alexandrum,] Nullam virtutem regis iſtius magis, quàm celeritatem laudauerim, ait Curtius lib. 5. Relictis enim pedeſtribus copijs, tota nocte cum equitibus itineris tanto ſpatio fatigatis, ad Araxem prima luce peruenit. Idem eodem lib. dum audiſſet regem Darium captum eſſe: in illo corpore poſita eſt victoria (inquit Alexander,) & tanta res, celeritatis eſt pręmium. Certè natura eâ rex ille fuit, vt omnia facilius, quàm moram perpeti poſſet.

Fortior hac, dub.] Monemur itaque, ſumma quæque perfici diligentia, & virium firmitate.

In Deo

In Deo lætandum.

EMBLEMA IIII.

ASPICE vt egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra vehi.
Quisne Iouem tactum puerili credat amore?
Dic, hæc Mæonius finxerit vnde ſenex.
Conſilium, mens atque Dei cui gaudia præſtant,
Creditur is ſummo raptus adeſſe Ioui.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TRACTVM id ex Xenophontis Sympoſio, quo loco ait Ganymedē nō corporis, ſed animi cauſa in cœlū à Ioue translatū: quod ipſum nominis etymo ſignificari tradit. Nam *Γανυμήδης* dicitur, *ὃς γάννυται μήδεσι*, id eſt, qui diuinis conſilijs lætatur. Ex quo illud Homericum torquet, *γάννυται δὲ τ' ἀχέων*, lætatur audiens

&

& alio loco, πυκινὰ φρεσὶ μήδεα εἰδὼς, edoctus animo conſilia. Id refertur ad hominis contemplatorem animũ, qui relicta corporis ſecretione celeſtia rimatur intento mentis oculo: quod ipſum ſine raptu non fit, vt obſeruãt Philoſophi veteres.

Egregius pictor.] peritus. πεπαιδευμένος. Pictores olim florente Græcia, non ſuæ artis modo, ſed & rerum omnium, quæ cognitione dignæ eſſent, peritos fuiſſe conſtat ex Pauſania & Plinio.

Fecerit.] ποιεῖσθαι Poetarum eſt. nam hinc ποιηταὶ dicti.

Iliacum.] Troianum. Ilios, ſeu Ilium, Troiæ vrbs, regia Principum Troianorum.

ſumma per aſtra.] puto alludi ad animi alas, de quibus Plato.

vehi.] Metaphora præclara, vnde vehiculum animi, contemplatio, διάνοια, θεωρία.

Quis ne Iouem, &c.] Puritatis amator Deus. & caſta placent ſuperis.

ſenex.] ab ætatis peritia, ab auctoritate, dignitateque.

Mæonius] Homerum dictum Mæonidem & Mæonium ſciunt omnes.

Conſilium, mens atque Dei. &c.] his nomen Ganymedis reſpondet, μήδεα, καὶ γάνυμαι.

Sapientia

Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deũ.

EMBLEMA V.

QVID dicam? quonã hoc compellem nomine monſtrũ
Biforme, quod non eſt homo, nec eſt draco?
Sed ſine vir pedibus, ſummis ſine partibus anguis,
Vir anguipes dici, & homiceps anguis poteſt.
Anguem pedit homo, hominem eructauit & anguis:
Nec finis hominis eſt, initium nec eſt fera.
Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis:
Sic & gigantes terra mater protulit.
Hęc vafrum ſpecies, ſed religione carentem,
Terrena tantùm quiq; curet, indicat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc monſtro notantur Athei quidã & deliri Epicu-rei, qui cũ ſint anima rationis participe à Deo informati, relicta ſui conditione meliore, nihil niſi terram ſapiunt,

piunt,neglecta omni religione, diuinoq́ue cultu: quem tamen præ ſe ferunt,ſed ſimulatione quadam, nimirum vt rebus terreſtribus,quas auidiſſimè appetunt, ſecurius fruantur. Sumptum carmen eſt,ſed alioquidem tortum ex collectaneis Epigramm. Græcorum lib. 4. titulo, εἰς χείρωνα ἱπποκένταυρον.

Quid dicam &c.] Magno vtitur verborum circuitu in monſtro hoc efformando, cui ne quidem ſatis proprium vocabulum poſſit tribuere, vt quod ab omni naturæ ratione ſit alienum.

Sed ſine vir, &c.] homo eſt ſupernè, infernè vero ſerpens: nec tamen hominis aut ſerpentis naturam aut conformationem habet.

pedit, eructauit.] verba obſcœna, ad monſtri deſignandam obſcænitatem.

Sic olim Cecrops.] Athenienſium Rex, dictus διφυής, hoc eſt, naturæ duplicis, quòd primus Atticam imbuerit idolomania, vanoq; deorum cultu, vt tradit D. Auguſtin. de ciuit. Dei libris.

doctis Athenis.] Athenas, locũ doctrinę fertiliſſimum dixit Val. Maxim. lib. 8. cap. 7. Id epithetum Athenis tributum à varijs auctoribus alio loco meminimus.

Sic & gigant.] Nomine gigantum Poetæ intelligunt impiam quandam gentem, Deos negantem, qui quia nihil ſuperum cogitarent, ius q́ue omne rectumq́ue aſpernarentur, ficti ſunt ſerpentinis pedibus fuiſſe, Deosque cęleſti ſede pellere voluiſſe. Macrob. cap. 20. Saturn. 1.

Hæc vafrum ſpecies.] Arguuntur itaque hac pictura vaſti quidam & veteratores ἄθεοι, de hac tantum vita ſolliciti, religionis expertes, quam tamen cum ſapientia inſeparabili nexu coniunctam eſſe vult eloquentiſſimus veterum Chriſtianæ religionis aſſertorum Lactantius. Itaque ſapientia hominum diuini cultus expertium, mera ſtultitia cenſenda eſt. Sic enim Dei vates Eſaias: Perdam ſapientiam ſapientum, & prudentiam prudentum reprobabo.

Ficta Religio.

EMBLEMA VI.

REGALI reſidens meretrix pulcherrima ſella,
Purpureo inſignem geſtat honore peplum:
Omnibus & latices pleno è cratere propinat:
At circum cubitans ebria turba iacet.
Sic Babylona notant: quę gentes illice forma,
Et ficta ſtolidas relligione capit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX D. Ioannis Apocalypſi ducta eſt hæc fictæ religionis *ἀνδριαντογραφία*: ex qua colligimus in ſtatu religionis iã olim fuiſſe, multosq; adhuc eſſe, qui ſuis pręſtigijs, falſaque doctrina imperitos ineſcant, errorisque poculo ijs imponunt: quo tanquam ebrij facti, mentisque impotes, à ſubdola capti meretrice, puriſſimos diuinæ ſapientiæ fontes aſpernantur, adeoque inſanientes, ſeque & alios

alios miſerrimè in præcipitium coniiciunt.

meretrix pulcherrima.] In ſacris litteris nõ ſemel comparatur ementita religio cum meretrice, vt Babylon meretrix non rarò: & Ezechiel Leænam, id eſt, meretricem Hieroſolymam nominat. Contra, vera religio cum virgine confertur à D. Paulo, vni viro virginem caſtam exhibere Chriſto.

regali ſella.] regio apparatu ſignum alioqui alienum à ſimplici & modeſto cultu Chriſtiani gregis.

Omnibus & latices.] Errorem tectum in multos, id eſt, quoſcunque obuios diffundit, & propagat.

At circum cubitans.] Nullum venenum præſentius erronea opinione, quæ vbi mentem occupauit, hominis animum tanquam aliquo Circęo poculo ita immutat, vt ſe omnino neſciat.

ebria turba iacet.] Is enim error, eaque peſtifera hæreſis non poteſt inſinuari homini ſine aperto animi delirio. Atqui expertes rationis, adeoque dementes mouentur rebus externis, principatu, auctoritate, imperio, dignitate, & cæteris eiuſmodi. Is ergo eſt mentis gratiſſimus error, quem ſibi adimi nolunt incauti, vt quem non putent errorem eſſe.

Sic Babylona notant.] Qui notant? nempe viri ſagaces, vereque pij.

illice forma.] illicio & obtentu pietatis: aliàs enim non caperet. ſic enim ferè decipimur ſpecie recti.

Et ficta.] non omnino falſa, ſed ficta duntaxat. Quæ enim prorſus falſa ſunt, vt veris oppoſita, quia ſeſe produnt, non tam facilè poſſunt, imponere, proindeque vitantur: ficta verò, vt quæ habeant aliquid ſimile vero, etiam cautos decipiunt.

capit.] decipit. hinc artes captatoriæ.

Non

Non tibi ſed Religioni.

EMBLEMA VII.

ISIDIS effigiem tardus geſtabat aſellus,
Pando verenda dorſo habens myſteria.
Obuius ergo Deam quisquis reuerenter adorat,
Piasq; genibus concipit flexis preces.
Aſt aſinus tantum præſtari credit honorem
Sibi, & intumeſcit, admodum ſuperbiens:
Donec eum flagris compeſcens, dixit agaſo,
Non es Deus tu, aſelle, ſed Deum vehis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVCTVM id ex Gabriæ apologis, de aſino ſibi multũ arrogante, quòd geſtanti ſibi Dei cuiuſdam ſimulacrũ, putaret honorẽ impartiri. vnde fuſte dolatus ab agaſone, audit. *Non es tu Deus, ò aſelle, ſed Deum fers.* Notã-

tur

tur magiſtratus ciuiles, vel etiam Eccleſiaſtici, qui affectent eum honorem, qui ſuo Principi, aut etiam Deo debetur. Nullus eſt certè, quin libere fateatur honorem eſſe impendendum ijs, qui ſacris preſunt, quique Reip. preficiuntur: ſed tamen eos excedere non debent, ne veniant in reprehenſionem, vt aſelus iſte ἄγων μυςήρια.

Iſidis.] Apud Aegyptios culta Iſis, Io primùm dicta. Magnaque Dea. Hic torquetur ad ſummum magiſtratum, vel etiam ſacerdotium.

tardus aſellus.] Rectè, & ad veritatem appoſitè. ſic enim non rarò videmus eos præfici magnis & honorificis functionibus, vt etiam ſacerdotijs, qui ſunt omnium tardiſſimi & imperitiſſimi.

Pando veren.] Prou. ὄνος ἄγων μυςήρια.

Obuius ergo, &c.] Honos certè debetur magiſtratui, eſt.n. munus publicum: ſed magiſtratus virum arguit, ſeq; gerere debet, nō modò ei vt licet, ſed etiā vt decet.

agaſo.] Ea eſt ratio & mens domina, quæ flectit habenas, ducitque, cum eſt opus.

Quà Dij vocant, eundum.

EMBLEMA VIII.

IN triuio mons eſt lapidum : ſupereminet illi
Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
Mercurij eſt igitur tumulus. ſuſpende viator
Serta Deo, rectum qui tibi monſtret iter.
Omnes in triuio ſumus, atque hoc tramite vitæ
Fallimur, oſtendat ni Deus ipſe viam.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SEQVENDVM id eſt vitę genus, ad quod nos Deus & natura vocat. quod olim ſignificauit apud Paganos Mercurius vię ductor, qui triuijs poſitus viã cuiq; monſtrabat. Docemur etiam hoc emblemate, nihil nos, quodcunque vitæ genus eligamus, poſſe proficere, niſi Doctorem aliquem probum, doctumque, ad imitãdum nobis

nobis proponamus, qui ſit inſtar cuiuſdam Ἑρμῦ ἐνοδίυ καὶ ἡγεμονίυ.

In triuio.] Ij dicũtur verſari in triuio, qui in deliberando de re aliqua ſunt ſuſpenſi & anxij. Vide prouerb.

mons eſt lapidum.] Non perperam id accipi licet pro ærumnis & difficultatibus, quæ in vitæ genere deligendo cuiuis occurrunt.

Trunca Dei effigies.] monet, monſtratq́; viæ flexus ipſe immotus Mercurius: quia ſatis eſt admoneri à doctore, qui ipſe viam ſæpius non ingrediatur.

pectore facta tenus.] quia nihil præter conſilium exigitur à præceptore, tu ipſe præſta opere, quod moneat.

viator.] in ipſo ingreſſu ad ſtudium.

ſuſpende viator ſerta Deo.] docilem te & amabilem pręſta: perſolue δίδακτρον & honorarium tuo doctori. quid enim? ridendo dicere verum nihil vetat.

rectum qui tibi monſtret iter.] τὴν ὀρθὴν ὁδὸν, ὁδοποιῶν, qui ſit tibi ἐνόδιος, quod epitheton tributum olim Mercurio. Vel rectum iter, ad μέτοδον refero, quæ nomen habet ab ὁδῦ. i. via, eſtque nihil aliud quàm recta vis, & ratio ſeu inſtitutio rectè docendi.

Omnes in triuio.] In nobis nihil eſt conſilij, nihil iudicij. opus itaque habemus aliquo ductore Mercurio, ſeu Philoſophiam attingamus, ſeu artem Medicam, ſeu prudentiam Iuris, aut etiam Theologiam. Nam ſcholę Philoſophorum ſunt plenæ ſpinoſis argutijs. Medicina in multis fallax eſt, ipſaq; τέχνη μακρὴ, καὶ πεῖρα σφαλερή. Perpetua eſt inter Iuriſconſultos altercandi alea. Denique, Theologia ea, quę in ſcholis vẽtilatur, plena eſt ſalebris, ad quas diſcutiendas opus eſt magiſtro quodam perito & ſincero.

oſtendat ni Deus.] ni ſit ὁδοποιός.

Fidei Symbolum.

EMBLEMA IX.

STET *depictus* HONOS *tyrio velatus amictu,*
Eiusq́ iungat nuda dextram Veritas.
Sitq́ AMOR *in medio castus, cui tempora circum*
Roſa it, Diones pulchrior Cupidine.
Constituunt hæc ſigna Fidem, Reuerentia Honoris
Quam fouet, alit Amor, parturitq́ Veritas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ſumptum ex vetere Sabinorum ſtatua, qua numen vnum triplici facie, nomineq́; triplici effingebatur Dextra virilis, habitu pacifico: ſiniſtra muliebris, eodem habitu, coronam lauream geſtans in capite, quæ dextram iungat cum imagine priore: in quarum medio effigies ingenui pueri ſpectabatur, cuius ſupra caput ſcriptum e-

rat, FIDII SIMVLACRVM: apud imaginem dextram virilem, HONOR: ſiniſtram muliebrem, VERITAS. Quidam volunt hoc ſimulacro deſignatam fuiſſe ſacroſanctam τριάδα, numen vnum tribus in perſonis, vti piè verèq; credimus. Sed malumus tamen ad ſenſum communem id ſymbolum conuertere, vt dicamus fidem veritate, honore, & amore creari conſeruarique, veritatem quidem matrem habet, nudam & ſimplicem, non comptam aliquo fuco, neque velo tectam: Honorem, vt ſit ſtabilis, firmique pacti pignus: eum verò indutum veſte purpurea, vt reuerenter & cum dignitate ſeruetur fides. Locum medium Amor tenet. vt adhibeatur aliquod tanquam amicitiæ condimentum.

Stet depictus Honos.] in tabula depictus proponatur ſtans. Rectè vero ſtare fingitur, non ſedere, aut deſidere, quia nunquam honos debet eſſe ocioſus, aut deſes.

Tyrio velatus amictu.] purpura indutus. In ſignum honoris & dignitatis Romanos Patricios, non etiam ceteros fuiſſe vſos purpura, teſtis eſt Plinius 9. c. 36. quod tamen abiiſſe in deſuetudinem queritur Iuuenalis in 3. Satyra.

eius.] honoris.

iungat dextram.] de dextrarum coniunctione aliquid poſtea.

nuda Veritas.] ſimplex & aperta nullo tincta fuco. ſic nominatur ab Horatio 1. Carmin.

Sitq; Amor in medio.] i. μεσίτης, conciliator pacificator.

cui tempora circum, &c.] De hoc amore pudico, qui ἀντέρως, in ſequentibus, vt Emblemate, cuius epigraphe, *Amor virtutis.*

Conſtituunt hęc ſigna fidem.] his tribus conſtituuntur tres efficientes cauſæ fidei, *Veritas,* mater: *Amor,* nutricius pater, ſeu conciliator: *Honos,* qui tanquam fouet & ſuſtentat.

Fœdera.

Ad Maximilian. Mediolan. Ducem.

EMBLEMA X.

HANC citharã, à lembi qua forma halieutica fertur,
Vendicat & propriam Muſa Latina ſibi,
Accipe Dux: placeat noſtrum hoc tibi tempore munus,
Quo noua cum ſocijs fœdera inire paras.
Difficile eſt, niſi docto homini tot tendere chordas:
Vnaq; ſi fuerit non bene tenta fides,
Rupta ve (quod facile eſt) perit omnis gratia conchæ,
Illeq; pręcellens cantus, ineptus erit.
Sic Itali coeunt proceres in fœdera: concors
Nil eſt quod timeas, ſi tibi conſtet amor:
At ſi aliquis deſciſcat (uti plerunque videmus)
In nihilum illa omnis ſoluitur harmonia.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PRINCIPI ſuo fœdus aliqđ cũ ſocijs & vicinis Principibus inire cõſtituenti oſtẽdit, quãta ſit concordiæ vis, ſumpta comparatione à lyræ temperato aut confuſo concentu. Ea enim conſtans ex ſummis, medijs & infimis chordis, concinnam reddit harmoniam, ſi tamen eam vir peritus artis aptarit. Eodẽ modo Reſpublica omnis ex diuerſis hominum conflata generibus, & ordine diſſimili, concordi pace ligatur, ſi Principem nacta fuerit, qui & conſilio & rerum vſu valeat, quiq; beneuolentiã ſuorum, aſſenſum, & cõmune pacis vinculum fouere norit.

Hanc citharam.] quæ lembi formam habet, nauiculæ celerrimæ: ea ſe habet in modum piſcatoriæ nauis.

Vendicat & propriam.] An quia Lutina eſt Italis vſitatiſſima? Eius inuentionem tamen plerique referunt ad Mercurium.

Accipe Dux.] auſculta quid hoc ſymbolo velim.

placeat noſtrum munus] monitum, conſilium.

Difficile eſt niſi docto.] immo difficilius eſt imperito Principi, tenere imperium, totque hominum formis moderari. Perſius ideo Satyr. 4. Neronem increpat: & prouerb. Aliud ſceptrum, aliud plectrum.

Vnaq; ſi fuerit non bene tenta fides.] niſi coerceantur improbi & ſcelerati. id enim omne ἀλληγορικῶς accipiendum.

Rupta ve, quod facile eſt.] ſi intereat, aut etiam tollatur de medio aliquis patriæ neceſſarius ciuis.

perit omnis gratia conchæ.] Reipub. modus & pulchritudo abit in nihilum.

concors nil eſt quod timeas.] ſi tibi ſtet cũ ſocijs cõcordia, cumq; ſubditis, nihil planè metuendũ. Claudianus.

Non ſic excubiæ, non circunſtantia pila,
Vt tutatur amor.

At ſi aliquid deſciſcat.] Deficiat, ſe deſertorem præbeat. Eſt ergo neceſſaria Principi omnium & ſingulorum beneuolentia, vt ametur, ametque.

Silentium.

EMBLEMA XI.

CVM tacet, haud quicquam differt ſapientibus amens
Stultitiæ eſt index linguaq; voxq; ſua.
Ergo premat labias, digitoq; ſilentia ſignet,
Et ſeſe Pharium vertat in Harpocratem.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID expreſſum ex Greco Pallade epigrammate, quo ſignificat omnem hominē vel imperitum, pro ſapientiſſimo haberi, quandiu linguam tenere potuerit: eum enim tacendo, morbum affectumque ſanè turpiſſimum tegere. Sic enim ferè nunquam diſtinguitur indoctus à ſcienti, peritoque, à circumſpecto & prudenti homine imprudens. Notum adagium vetus: Tutum ſilentij premium, & illud Simonidis: Locutum fuiſſe pęnituit ſępe, tacuiſſe

tacuiſſe nunquam.

Cum tacet, haud quicquam.] Nullum videtur inter ſapientem doctumve, & inſipientem vel doctum diſcrimen, ſi vterque tacuerit.

amens.] ἄνους pro ſtulto vel nugatore, ſeu abderologo, vt nominatur id hominum genus in prouerbio vetere.

Stultitiæ eſt index.] Seneca ad Serenum, cap. 11. Vt quiſque contemptiſſimus, & vt maximè ludibrio eſt, ita ſolutiſſimæ linguæ eſt.

Ergo premat labias.] tacendi artem modumq́; teneat. Labias hic in fęminino, vt apud Gellium, Macrobium, Apuleium, Nonium.

digitoq́; ſilentia ſignet.] Ouid. 9. Metamorph.

Quiq́; premit vocem, digitoq́; ſilentia ſuadet.

Auſonius Paullino.

Tu velut Oebalijs habites taciturnus Amyclis,
Aut tua Sigalion Aegyptius oſcula ſignet.

Et ſeſe Pharium.] Harpocrates ſilentij numen, de quo Plutarch. Diſputatione de Iſide. Talis Romę Angerona, cuius effigies ore fuit obſignato.

Non

Non vulganda conſilia.

EMBLEMA XII.

LIMINE quod cæco, obſcura & caligine monſtrum,
Gnoſiacis clauſit Dædalus in latebris,
Depictum Romana phalanx in pręlia geſtat,
Semiuiroq; nitent ſigna ſuperba boue:
Noſq; monent, debere Ducum ſecreta latere
Conſilia: auctori cognita techna nocet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SCRIBIT Feſtus Pompeius, Minotauri effigiẽ inter ſigna militaria Romanis ideo fuiſſe, quòd non minus occulta eſſe debeant conſilia Principũ, quàm fuerit olim domicilium Minotauri Labyrinthus: idque vel maximè in bellicis expeditionibus debet obſeruari. Vt enim permultum habet momenti ad victoriam taciturnitas, ita ſę

pe

pe ingentes affert calamitates linguæ intemperantia.

Limine quod cæco.] Deſcriptio Labyrinthi per periphraſim. Vide Plin. 36. c. 13.

monſtrum.] Minotaurum, de quo Virgil. 6. Ouid. 8. Metamorph. Hyginus, Palęphat.

Gnoſiacis latebris.] in clauſo & obſcuro carcere Labyrinthi Cretenſis. Gnoſos, vrbs Cretæ, regia Minois.

Dædalus.] faber ingenioſiſſimus: de quo Plin. 7. c. 56.

Romana phalanx.] Romani bellatores. Phalanx cuneus & acies militaris: vox Macedonum. Q. Curtius 3. Alexander phalangem, qua nihil apud Macedonas validius erat, in fronte conſtituit.

Semiviroq; nitent.] Ad illud alludit Ouidian. 2. Artis:

Semibouemq́; virum, ſemivirumq́; bouem.

ſigna ſuperba.] conſpicua in altum erecta.

auctori cognita techna nocet.] Conſilium Principis de re dubia vel periculoſa ſi detegatur ante tempus, nocet ei, qui detexerit.

Nec

Nec quæſtioni quidem cedendum.

EMBLEMA XIII.

CECROPIA effictam quam cernis in arce Leęnam
Harmodij (an neſcis hoſpes?) amica fuit.
Sic animum placuit monſtrare viraginis acrem
More feræ, nomen vel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, ſuo non prodidit vllum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PATIENTIA plus quàm virilis, ſummaq; cruciatuū perpeſſio in muliercula, fidem tenacē & conſtantē arguit. Ea Leęna fuit, ſcortū Harmodij & Ariſtogitonis, nobilium adoleſcentum, qui cum adorti eſſent tyrannos de medio tollere, idq; conſilium ſucceſſu caruiſſet, capta Leæna, & torta fidiculis, vt conſilia iuuenum proderet,

deret, tenax propoſiti mulier, nihil patefecit, tandemque medijs in tormentis animam exhalauit. Itaque Athenienſes, vt facti memoria perduraret ad poſteros, non tanquam ſcorto, ſtatuam erexerunt ſub effigie Leęnæ elinguis. Leęnæ quidem, vel vt id animal haberetur pro fortitudinis ſymbolo: vel vt indicaretur Leęnæ nomen. Elinguis verò, quia conſilium iuuenum etiam ad extremum torta non prodidiſſet. Hiſtoriam referunt Pauſanias, Athenæus, Plinius, Gellius, alij.

Cecropia in arce.] in acropoli Athenarum.

effictam.] expreſſam ære ſtatuam.

hoſpes.] ſpectator, ſi fortè ignoratione rerum Atticarum labores.

amica fuit.] ἑταῖρα, ſeu meretrix.

Harmodij.] & Ariſtogitonis, nobilium iuuenum.

placuit.] verbum Iuris, quo populiſcitum intelligit.

animum ac rem.] μεγαλοψυχίαν θυμόν.

viraginis.] fortis & interritæ, quæ virili animo fuit.

More fera.] Leęnæ, quę pro ſymbolo fortitudinis & inuicti animi vſurpatur.

nomen vel quia.] quòd mulieri huic Leænæ nomen fuiſſet.

Quod fidib.] fidiculis ad mortem vſque torta.

ſuo non prodidit.] neminem prodidit ex ſocijs coniurationis.

Iphicrates.] de quo Plin. 34. c. 8.

Conſi-

Conſilio & virtute Chimæram ſuperari, hoc eſt, fortiores & deceptores.

EMBLEMA XIV.

BELLEROPHON, vt fortis eques, ſuperare Chimæram,
Et Lycij potuit ſternere monſtra ſoli:
Sic tu Pegaſeis vectus petis æthera pennis,
Conſilioq́; animi monſtra ſuperbia domas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NVLLA eſt adeò magna & verſuta calliditas, nulla inſidioſa vis, nullæq́; præſtigiæ, quas non poſſit animi magnitudo, prudensq́; conſiliũ ſollerter effugere. Quanquam enim nobis ſit interdum concertandum cum fortioribus, & fraudulentis, non eſt tamen abijciendus animus, ſed aſſumenda potius firma quædam animi conſtantis, ſanique iudicij panoplia. Id oſtenditur

Belle-

Bellerophontis hiſtoria, qui multis periculis expoſitus, euaſit incolumis, equo Pegaſo vectus, vt traditur à veteribus.

Bellerophon] ſapiens, beneq́ue conſultus, quiq́ue ſit βουληφόρος, vel τὰ βέλλερα φονῶν.

fortis eques.] animi magni.

Chimæram.] fallaciam dubiam, fraudem, quanquam variam & fortiorem.

ſternere.] deuincere, vt apud Horat. 2. Satyr. *ſtrauit ferro pecus.*

monſtra ſoli Lycij.] Homines improbos, maleficos, fraudulentos. Lycij, à nomine λύκος, lupus, hinc adag. Homo homini lupus.

Pegaſeis pennis.] virtutis & ingenij alis, animi dexteritate.

petis æthera.] famam nominis immortalem conſequeris.

Conſilioq; animi.] cui reſpondet nomen Bellerophontis, vt dixi.

Vigi-

Vigilantia, & Cuſtodia.

EMBLEMA XV.

INSTANTIS quòd ſigna canens det gallus Eoi,
Et reuocet famulas ad noua penſa manus:
Turribus in ſacris effingitur area peluis,
Ad ſuperos mentem quòd reuocet vigilem.
Eſt leo, ſed cuſtos, oculis quia dormit apertis,
Templorum idcircò ponitur antè fores.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVOBVS ſymbolis, quibus ex vetere Chriſtianorũ patrũ inſtituto, ædes ſacræ ingſiniri ſolent, Gallo nẽpe in apice ſummo turris, & Leone pro, tẽpli foribus repreſentatur duplex boni paſtoris & Epiſcopi officium, vigilantia & cuſtodia. Rectè D. Gregorius: Quiſquis populi ſpeculator ponitur, debet in alto ſtare per vitam, vt prodeſſe poſſit per prouidentiam.

Inſtan-

Inſtantis quòd.] id temporis appellatur Gallicinium, vt Galli cantus ab Horatio.

Eos inſtantis.] diei redeuntis, quem videtur aperire Eos ἠῶς. i. aurora ſolis prænuntia.

Et reuocet.] homines ad laborem vocet.

manus famulas.] id eſt, manuarios artifices, hi ſunt βάναυσοι mechanici, ſeruiles.

area pelu s.] tintinnabulum, ſeu nola: de cuius inuentione Polidor. 6. c. 13.

leo, cuſtos oculis.] Orus Apollo teſtis eſt. Et Leonem quidem παρὰ τοῦ λᾶν deductum volunt, hoc eſt à videndo.

Νῆφε, καὶ μέμνησ' ἀπιςεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν.

EMBLEMA XVI.

NE credas, ne (Epicharmus ait) non ſobrius eſto :
Hi nerui humanę membraq; mentis erunt.
Ecce oculata manus, credens id, quod videt : ecce
Pulegium antiquæ ſobrietatis olus :
Quo turbam oſtenſo ſedauerit Heraclitus,
Mulſerit & tumida ſeditione grauem.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVCTVM id è dicto Epicharmi, quo duo præcepta in primis ad vitã neceſſaria tradebat; vnũ de amplexanda ſobrietate, alterũ de vitanda credulitate. Sobrietas, ſeu tẽperantia eſt vitę cuſtos, mater valetudinis, ſapiẽtię comes, pacis amica: cui ſymbolum meritò tribuitur pulegium, exiguum olus, & paratu facile. Credulitas iudicium

dicium impedit, mentemque à ſua ſede & ſtatu dimouet. Eam qui admittit, ſæpe ſibi alijsque certum exitium arceſſit: quod exemplis innumerabilibus oſtendi poteſt. Symbolum eſt oculata manus, quo oſtenditur non eſſe credendum alicui, niſi optimè perſpecta & cognita hominum fide.

Ne credas.] temerè, vel adeò facilè.

ne non ſobrius eſto.] eſto ſobrius.

nerui membraq;] ἄρθρα, νεῦρα, τὰ μέρη. quod dicitur per translationem.

Ecce] demonſtrandi nota rectè cum oculata manu, quæ credit id, quod videt. Huc pertinet præclarus ſermo Dionis Chryſoſtomi περὶ ἀπιϛίας: & illud Theocriti.

μὴ πίϛευε τάχιϛα, πρὶν ἀτρεκέως πέρας ὄψῃ.

pulegium.] herba quædam minima, de qua Plin. 20. cap. 14.

antiquæ ſobrietatis olus.] qua veteres, homines frugi, & rerum parabilium appetentes vtebantur.

Quo oſtenſo.] pulegio.

turbam graui tumidam ſeditione.] populum tumultuantem, iamque ad ſeditionem ſe comparantem.

Heraclitus.] vt eſt apud Plutarch. De garrulitate.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

EMBLEMA XVII.

ITALICÆ Samius ſectæ celeberrimus auctor
Ipſe ſuum clauſit carmine dogma breui:
Quò pretergreſſus? quid agis? quid omittis agendum?
Hanc rationem vrgens reddere quemque ſibi.
Quod didiciſſe Gruum volitantum ex agmine fertur,
Arreptum geſtant quæ pedibus lapidem:
Ne ceſſent, neu tranſuerſas mala flamina raptent.
Qua ratione, hominum vita regenda fuit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

LAERTIVS & Suidas ſcribunt Pythagoram præcepiſſe, ſuos auditores domum repetentes, hunc verſiculum pronuntiare.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

Nam

Nam omnis humanæ vitę lapſus in tribus potiſſimum cernitur,aut cum tranſgredimur , id eſt , ſecus facimus quàm oportet , quod eſt plus quàm decet: aut quod omiſſum oportuit, neq; ſatis conſideratè fecimus: aut omittimus,quod erat faciendum. Id volatu gruum didicit Pythagoras,quæ dum volant in ſublime,lapillum geſtāt æqualem viribus,& iuſto libratum pondere : vt ne nihil tollant,ne nimium efferant ſeſe, neve aduerſis ventis abripiantur.

Italica Samius.] Pythagoras, auctor Philoſophorum Italicorum. Cic. Laert. D. Auguſt. de ciuit. Dei.

Samius.] oriundus ex inſula Samo.

Ipſe ſuum clauſit.] ſapientiæ ſuę vim omnem,aut certè pręcipuam vno hoc carmine comprehendit.

Quò prætergreſſus?] quò tranſgreſſus? aut vltra quàm decuit,feciſti? quod eſt, N I M I S.

quid agis?] vel quid agebas? ſic .n. Gręce, *τί δ' ἔρεξα;* qui lapſus eſt in eo,quod P A R V M.

quid omittis agendum?] quid non decens à te factum eſt? quod eſt in omiſſo bono.

Hanc rationem vrgens.] Volebat quiſque ſibi apud ſe rationem hanc redderet. Idem penè de Seſtio Seneca lib. 3. De ira. 36. c.

Quod didiciſſe gruum.] Grues nempe in volatu id docuerunt Pythagoram. Et huc fortè pertinet verbum Gruere,ſiue Congruere,à Gruibus ductum,quod ſignificat conuenire. Grues enim ſe non ſegregant , ſiue cum volant,ſiue cum paſcuntur,ait Feſtus.

mala flamina.] venti oppoſiti & impetuoſi.

Prudentes.

EMBLEMA XVIII.

IANE bifrons, qui iam tranſacta futuraq́ calles,
Quiq́ retro ſannas, ſicut & ante, vides:
Te tot cur oculis, cur fingunt vultibus? an quòd
Circumſpectum hominem forma fuiſſe docet?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IANVM bifrontem finxit antiquitas, quòd ferinum & ſylueſtrem cultum mutarit in ciuilem: vel quòd pater Gręcę & Latinæ gentis fuerit: aut quòd Solem, ſeu Ianum, cęleſtis aulæ ianitorem crederent. Quod tamen permulti referunt ad ſapientiam prudentiamq́; optimi principis Iani, qui pręterita noſſet, & futuris multò ante proſpiceret.

tranſacta futuraq́ calles] res pręteritas & futuras ęquè perſpectas habes.

Quiq́

Quiq; retrò ſannas.] irriſiones. Perſius:
——poſticæ occurrite ſannæ. Idem:
O Iane, à tergo quem nulla ciconia pinſit.
Te tot cur oculis.] Inuenio & Ianum non modò bicipitem, ſed tripicitem & quadricipitem effictum olim.

Prudens magis quàm loquax.

EMBLEMA XIX.

NOCTVA Cecropijs inſignia præſtat Athenis,
Inter aues ſani noctua conſilij.
Armiferæ meritò obſequijs ſacrata Mineruæ,
Garrula quo cornix ceſſerat antè loco.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NOCTVA Mineruę ſacra, inſigne Athenienſium fuit, vel propter oculos cęſios, quibus qui pręditi

 ſunt,

ſunt, pręſtantioris & acutioris ingenij feruntur eſſe, vel propter lucubrandi & contemplandi munus, quòd animi vis dicatur nocturni potiſſimùm temporis ſilentio vegetari. Sed & tertia cauſſa redditur, quòd noctuarum nuſquam multitudo maior eſſet quàm Athenis aut ob nummum, in quo eſſet impreſſa imago noctuæ. Ea itaque Athenis, id eſt, emporio diſciplinarum toto orbe notiſſimo, & vrbe optimis inſtituta legibus, ſymbolum fuit, vt ſignificaretur prudens maturumque cōſilium, & recta ciuitatis inſtitutio, in qua inepta hominum loquacitas nullo haberetur in numero.

Cecropijs Athenis.] à Cecrope rege ita dictis. Hinc Cecropidæ Athenienſes.

Inter aues ſani.] quæ pro ſymbolo conſilij habeatur.

Armifera Minerua] Ouid. Faſt. 6.

Creditur armiferę ſignum cæleſte Mineruæ.

Garrula quo cornix.] Teſtis Ouid. 2. Metamorph. & perſpicuè Aelianus de animalib. 3. c. 9.

Maturandum.

EMBLEMA XX.

MATVRARE iubent properè, & cunctarier omnes
Ne nimium preceps, neu mora longa nimis.
Hoc tibi declaret connexum echeneide telum:
Hæc tarda eſt, volitant ſpicula miſſa manu.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IN rebus arduis, & quibus neglectis aliquid periculi eſſe poteſt, cauendum eſt à nimia celeritate, nimiave mora. Videndum enim maximè, vt maturè non modò rem, quam ſumus aggreſſuri, ſuſcipiamus, ſed & ſuſceptam maturè perſequamur: ne in capiendo conſilio imprudentia vel error committatur, aut in mora periculum. Id oſtenditur ſymbolis duobus inter ſe iunctis. Telo, & Remora: quod expreſſit Cæſar Auguſtus, cum diceret,

ceret, *σπεῦδε βραδέως*, quo monebat, vt ad rem agendam ſimul adhiberetur & induſtriæ celeritas, & tarditas diligentiæ: ex quibus contrarijs ſimul iunctis fit ea quæ dicitur maturitas. Sueton. & Gellius.

Maturare properè.] accelerare, ſeu properare opportunè prouideque.

cunctarier.] tardare.

omnes.] ſapientes, auctores optimi.

Ne nimium præceps.] ne ſis nimium feſtinus & ſubitus ad aliquid aggrediendum.

connexum echeneide telum.] Remoræ adiunctum telum. de Remora, in ſequentibus.

In deprehenſum.

EMBLEMA XXI.

IAMDVDVM quacunq; fugis, te perſequor: at nunc
Caſſibus in noſtris denique captus ades.
Amplius haud poteris vires eludere noſtras:
Ficulno anguillam ſtrinximus in folio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ſuſceptum apparet in fugacem quendam, deprehenſum, lubricæque fidei hominem, qui cum vel dolis, vel prçſtigijs ſæpius impoſuerit, tandem arctiſſimis vinculis irretitus ita comprimitur, vt effugij viam omnem præcluſam habeat. Ducta hic ſimilitudo ab anguillæ natura, quæ quia ſit lubrica, facilè teneri nequit, niſi folio fici ſcabro & aſpero.

Caſſibus in noſtris.] retibus, vinculis. Ouid.

Decidit

Decidit in caſſes præda petita meos.

vires eludere noſtras.] me, cum riſu, effugere, euadere, aſtu mihi imponere.

Ficulno anguillam.] Prouerb. folio ficulno anguillã.

Cuſtodiendas Virgines.

EMBLEMA XXII.

VERA hæc effigies innuptæ eſt Palladis: eius
Hic Draco, qui dominæ conſtitit ante pedes.
Cur Diuæ comes hoc animal? cuſtodia rerum
Huic data: ſic lucos, ſacraq́ templa colit.
Innuptas opus eſt cura aſſeruare puellas
Peruigili. laqueos vndique tendit amor.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PHIDIAS clariſſimi nominis ſtatuarius Palladis ſimulacro draconem peruigilem appoſuit, quem pedibus

dibus dea premeret. quo ſignificabat Virgines & puellas (fuit enim Pallas Virginitatis numen) peruigili cura ſtudioq́ue ſeruandas. Vbique enim & vndique amor graſſatur: & eo ſexu nihil imbecillius aut fragilius.

innuptæ Palladis.]. i. Virginis, παρθένȣ, Græcis per excellentiam nominatæ.

eius hic Draco] cuius nomen à δρακεῖν, quod eſt videre: clariſſimam enim dicitur habere oculorum aciem, ſummeq́ue perſpicacem.

dominæ.] Palladis.

cuſtodia rerum huic data.] quia ſunt acutiſſimi viſus dracones, incubantes eos theſauris cuſtodiæ cauſſa finxerunt veteres, ait Feſtus Pompeius.

ſic lucos, ſacraq́ templa colit.] ſic in lucis & delubris colitur, eo nempe habitu. teſtis Pauſanias Atticis.

Innuptas opus eſt.] Stobæus cap. 73. ex neſcio quo poeta citat hoc:

> οὐκ ἔστιν οὔτε τεῖχος, οὔτε χρήματα,
> οὐδ' ἄλλο δυσφύλακτον οὐδὲν ὡς γυνή

Non eſt vel murus, vel pecuniæ aceruus, vel aliud quicquam, quod tam difficulter aſſeruari poſſit, quàm mulier. Ita Plautus Epidico.

> ——— *doctè & ſapienter dicis: non*
> *Nimis poteſt pudicitiam quiſquam ſuæ ſeruare filiæ.*

Vino

Vino prudentiam augeri.

EMBLEMA XXIII.

HÆC Bacchus pater, & Pallas communiter ambo
Templa tenent, ſoboles vtraque vera Iouis.
Hæc caput, ille femur ſoluit: huic vſus oliui
Debitus, inuenit primus at ille merum.
Iunguntur meritò: quòd ſi qui abſtemius odit
Vina, Deæ nullum ſentiet auxilium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVCTVM id ex 4. Anthologiæ Græcorum Epigrammaton, de Baccho & Pallade, ſimul in eadem ara iunctis: quo ſignificabatur, prudentiæ fieri acceſſionem, vbi vini generoſi, ſed moderati vſus accederet. Vinũ enim eſt promptum liberè loquendi calcar: cui non temerè facundiam & inuentionem veteres tribuerant.

Bacchus

Bacchus pater.] almus Deus, cuius munere alimur & reficimur.

communiter ambo templa tenēt.] vt ſint συνναοὶ θεοὶ, vel σύμβωμοι, vt Ceres & Neptunus, Hercules cum Muſis, Mercurius & Venus. qua de re nos pluribus alio loco.

ſoboles vtraque Iouis.] quod ἀλληγορικῶς accipio. Duo enim pręſtantiſſima nobis à Deo ſunt elargita munera, vnum animi, prudentia nempe, quæ nomine Palladis figuratur: alterum valet ad vires reficiendas corporis, vinum ſcilicet.

Hæc caput.] Minerua è capite Iouis nata, vt 1. Embl. dictum.

ille femur ſoluit.] vt dicetur ſequenti, in Bacchi ſtatuam.

huic vſus olivi.] Olea ſeu oliua Mineruę tribuitur. Ratio non vna redditur à ſcholiaſtis. Virg. 1. Georgic.

——*oleæq; Mineruæ.* *Inuentrix.*

inuenit primus at ille merum.] Plin. 7. c. 56.

quod ſi qui.]. i. ſi quis.

abſtemius.] alienus à temeto. i. vino. Temetum, quòd attentet mentem, ait Nonius. vbi hoc citat è 3. de Repub Ciceronis: Magnam habet vim diſciplina verecundiæ, carent temeto omnes mulieres.

Pru-

Prudentes vino abſtinent.

EMBLEMA XXIV.

QVID me vexatis, rami? ſum Palladis arbor.
Auferte hinc botros, virgo fugit Bromium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMITVR id è Græco incerti diſticho. Prudentis eſt vino vti moderatè: ſecus enim ſumptum rationẽ obturbat, animi vigorem impedit, vt meritò ceſſerit in prouerbium. *Sapientiam vino obumbrari*, ait Plinius. Capitale olim Romanis mulieribus fuit vinum attingere. Egnatius Metellus vxorem interfecit, quòd vinum bibiſſet, ait Val. Maxim. Et Polybius, fieri non poſſe, vt quę mulier vinum biberit, lateat. Sic Ouid. 3. de Artę:

Turpe iacens mulier multo madefacta Lyeo,
Digna eſt concubitus quoslibet illa pati.

Quid

Quid me vexatis.] premitis.

rami.] palmites,pampini.

ſum Palladis arbor.] olea Mineruæ ſacra. Plin. 12.c. 1.& 17.c.44.

botrus.] gemmas,vuas.

virgo fugit Bromium.] puella verecunda & pudica procul eſt ab omni temulentia.

Bromium.] quod vnum eſt ex Bacchi cognominibus, à βροντῇ, fremitu.Ouid.

——*Bacchumq́ vocans,Bromiumq́ Lyæum.*

In ſtatuam Bacchi.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA XXV.

BACCHE pater, quis te mortali lumine nouit,
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnoſſida vidit,
Atque illo pinxit tempore, qualis eram.
Cur iuuenis, teneraq́; etiam lanugine vernat
Barba, queas Pylium cùm ſuperare ſenem?
Muneribus quandoque meis ſi parcere diſces,
Iunior, & forti pectore ſemper eris.
Tympana non manibus, capiti non cornua deſunt:
Quos niſi dementeis talia ſigna decent?
Hoc doceo, noſtro quòd abuſus munere ſumit
Cornua, & inſanus mollia ſiſtra quatit.
Quid vult ille color membris penè igneus? omen
Abſit, an humanis vreris ipſe focis?

Cùm

Cùm Semeles de ventre parens me fulmine traxit
Igniuomo, infectum puluere merſit aquis.
Hinc ſapit hic liquidis qui nos bene diluit vndis:
Qui non, ardenti torret ab igne iecur.
Sed nunc me doceas, quì vis miſcerier? & qua
Te ſanus tutum prendere lege queat?
Quadrantem addat aquæ, calicem ſumpſiſſe falerni
Qui cupit: hoc ſumi pocula more iuuat
Stes intra heminas: nam qui procedere tendit
Vltrà, alacer, ſed mox ebrius, inde furit.
Res dura hæc nimium. ſunt pendula guttura, dulcè
Tu ſiuis, heu facilè commoda nulla cadunt?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVo complectitur hac deſcriptione: primùm incommoda vini aperit: deinde ſalubrem & vtilem eius vſum docet. Bacchus quidem iuuenis effingitur, quòd vino hilares homines fiant, ijdemque annos quaſi iuueniles ſeruent, ſi ſobriè vtantur eo Dei munere. Tympanum & cornua eidem Baccho tribuuntur, ad ſtrepitum & furorem indicandum, qui vinolentiam conſequi ſoleat. Igneus eſt ſeu rubeus, ad vini naturam deſignandam, quod niſi aqua miſceatur, non ſecus atque ignis pręcordia adurit, ebrietatem & furorem inducit. Itaque ad extremum, quot quibusve vini ſit vtendum menſuris pręcipit.

qui te mortali.l.] quis te aliquando hominum vidit, cum ſis Deus?

Et docta effinxit] quis te pictor aut ſtatuarius arte ſua expreſſit?

Praxiteles.] de quo Plin. 34.8.

rapientem Gnoſſida.] cum raperem Ariadnem in litore Naxo dormientem.

Cur iuuenis] Teella menti lanugo arguit te eſſe iuniorem, cum ſis ætate ſuperior Neſtore.

queas Pylium.] Senex Pylius, Neſtor. Ouid. Epiſt. Heroid.

Nos Pylon antiqui Neleia Neſtoris arua.

Miſimus: incerta eſt fama remiſſa Pylo.

Sed cur Neſtore annoſior Bacchus? an vt apud Lucianum. Cupido dicitur Ιαπέτε ἀρχαιότερος?

Muneribus ſi quando.] ſi ſobriè vino vſus fueris: nam hic parcere, eſt φείδειν, non omnino νήφειν.

Iunior &] duo præſtat vini vſus moderatus, floridam ætatem, & vires corporis.

Tympana non. m.] habes manibus tympanum, & in fronte cornua: quæ ſigna videri poſſunt inſaniæ.

abuſus munere ſumit cornua.] Ebrietas audaciam, ſtrepitum, furorem inducit. Menander, ὁ πολὺς ἄκρατος μικρ' ἀναγκάζει φρονεῖν: Immoderatum merum nos parum ſapere cogit. Vide Plin. 23. 1.

Quid vult ille color.] Igneus vel rubeus Bacchus effingitur, ad naturam vimque meri indicandam.

Cum Semeles de v.] Ouid. 3. Metam. Plin. 14. 5.

infectum pu luere merſit aquis.] qua de re Græcum epigramma Meleagri.

αἱ Νύμφαι τὸν Βάκχον, &c.

Huc Plutarch. Diſputatione, An ſeni adminiſtranda Reſpub. Aquam vino miſcemus, inquit, vt Deum furentem, ſicuti ait Plato, ſobrio altero caſtigatum temperemus.

Hinc ſapit.] ſapiens eſt, qui temperatè vino vtitur, qui minimè, ſibi perniciem creat. Theocrit.

οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος.

Atheneum lege Dipnoſ. 10. 9. Plin. 14. 15.

Sed nunc me doceas.] Altera pars emblematis, de vini moderato vſu.

Quadrantem addat.] conſiſte intra menſuras, mediocres, vt ſi quis apud nos Lutetiæ præter heminam bibit, pro ebrioſo & vinolento non iniuria haberi poteſt: cum qui moderati ſunt, nec omnino malè inſtituti, ſemihemi-

na ſint contenti.

Res dura hæc nimium.] ſeuerior hęc bibendi lex,dixerit aliquis.

ſunt pendula guttura.] Nullus eſt,qui non appetat vini delicias,neque ita diluti,aut ita anguſtis poculis. facilè enim fluit,& facile eſt id percolare.

heu facilè commoda.] quę commoda ſunt, vel quę ita putantur,non facilè nobis accedunt. Nam quę pulchra, difficilia: quę verò ſunt incommoda, vltro veniunt,etiãque non arceſſita.

Gramen.

EMBLEMA XXVI.

GRAMINEAM Fabio patres tribuere corollam,
Fregerat vt Pœnos Hannibalemq; morâ.
Occulit inflexo nidum ſibi gramine Alauda,
Vulgò aiunt, pullos ſic fouet illa ſuos.
Saturno Martiq; ſacrum, quo Glaucus adeſo
Polybides, factus creditur eſſe Deus.
His meritò arguitur nodis tutela ſalusq́; :
Herbaq; tot vires hæc digitalis habet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

FONTEM huius Emblematis ex Feſto Pompeio repetendum duco, cuius hęc verba: Herbam do, cum ait Plautus, victum me fateor, ſignificat: quod eſt antiquę & paſtoralis vitę indicium. Nam qui in prato curſu

aut viribus contendebant, cum ſuperati erant, ex eo ſolo, in quo certamen erat, decerptam herbam aduerſario tradebant. Citatur ex Attio:

Gaudent, currunt, celebrant, herbam conferunt.

Alciatus verò hic celebrat graminis vires, ex qua corona graminea olim fiebat: in qua nidificat Alauda: quam herbam Saturno & Marti ſacram ait, & qua comeſta Glaucus putatur reuixiſſe, & in Deorum numerum tranſijſſe, quibus exemplis oſtenditur gramen poni meritò pro nota ſalutis, & tutelæ.

Gramineam corollam] ſignum ſalutis. Ea dabatur ei, qui ciuis ciuem ſeruaſſet, dicebaturque ciuica. Plin. 22. cap. 3. 4. 5. Vide etiam Feſtum,

Pœnos, Hannibalemq́;] ideſt Hannibalem Carthaginenſium ducem.

mora.] proinde cunctator pro dictatore Fabius appellatus.

Occulit inflexo.] Alauda ſiue Galerita nidificat in gramine. Citatur hoc ex Caſſiano Baſſo, li de Agricultura,

ἐν κορυδὲ κοίτα σκολιῇ κέκρυπται ἄγρωστις.

Ramoſum gramen nido occultatur Alauda.

Saturno Martiq́; ſacrum.] Cur id? an quia Aiſchyrion Samius in quodam Iambo ait Saturnum ſeminaſſe gramen, quod vocat gramen deorum? an quia viuax gramen dicitur Ouid. 7. Metamorphoſeon? Marti autem, quòd in campo Martio Romæ creſceret, & Martiali donaretur pręmio. Certè gramen, & Gradiuns (quod Martis nomen) à gradiendo appellantur.

quo Glaucus adeſo.] Athen. 7. 16. Plin. 9. 16. & 32. 11. Prouerb. item, Glaucus comeſa herba in mari reuixit.

His nodis.] His notis, ſymbolis:

arguitur] oſtenditur.

Herba digitalis] Plin. 24. 19.

Nec verbo, nec facto quenquam lędendum.

EMBLEMA XXVII.

ASSEQVITVR, Nemeſisq́; virùm veſtigia ſeruat,
Continet & cubitum, duraq́; frena manu.
Ne malè quid facias, neve improba verba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM hoc ex duobus diſtichis Gręcis lib. 4. Antholog. Nemeſis, arrogantię omnis vindex ita depingitur, vt homines perſequatur, eorum actiones exploret, cubitum (id eſt menſuram) altera manu teneat, altera verò frenum: quaſi quæ modum rebus omnibus imperet: & ne quid fiat improbè, aut dicatur malè peruerſéque pręſcribat.

virùm veſtigia ſeruat.] obſeruat hominum veſtigia : qua ratione Veſtigiaria dicta, ἰχναίη Gręcis.

Continet & cubitum.] non cubitum brachij, ſed vlnam, ſex palmorum menſuram interpretor. Iulium Pollucem auctorē laudo, qui pro eodem accepit πῆχυν καὶ ὠλένην. i. cubitum & vlnam.

duraq; frena.] durum frenum, lupatum.

Ne malè quid facias, &] cui reſpondet freni ſymbolum.

Et iubet in cunctis.] In rebus cunctis modus oſtenditur cubito, id eſt, vlna ſeu menſura.

Tandem tandem iuſtitia obtinet.

EMBLEMA XXVIII

ÆACIDÆ Hectoreo perfuſum ſanguinem ſcutum,
Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit,
Iuſtior arripuit Neptunus in æquora iactum
Naufragio, vt dominum poſſet adire ſuum:
Littoreo Aiacis tumulo namque intulit vnda,
Quæ boat, & tali voce ſepulchra ferit:
Viciſti Telamoniade tu dignior armis.
Affectus fas eſt cedere iuſtitiæ.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APPARET id eſſe ſumptum ex duobus Græcis epigrammatis, lib. 1. Antholog. Significatur id, quod alijs verbis à Liuio dicitur: *Veritatem laborare ſæpe, extingui nunquam.* Vt enim quæ falſa ſunt, vel nullo cer-

tè ita curante delentur aliquo tractu temporis : vera autem & iuſta, quanquam cedant interdum violentis hominum iniurijs, tandem tamen emergunt. Proponitur id exemplo nobili de armis Achillis, quibus iniquo Græcorum iudicio Vlyſſi adiudicatis, ea tandem poſt eius naufragium ad Aiacis tumulum, vi fluctuum peruenerunt, quaſi ſic volente numine, vt verus poſſeſſor ius ſuum vel poſt mortem obtineret. Refert hiſtoriam Pauſanias, & Q. Calaber.

Æacidæ Hectoreo] Propter hyperbaton confuſa ſyntaxis ita ordinanda : Iuſtior Neptunus arripuit ſcutum (perfuſum ſanguine Hectoreo: & quod iniqua Græcorum concio dedit Ithaco) iactum in æquora naufragio, &c.

Æacidæ.] Achillis, ab Aeaco auo, qui pater Telamonis & Pelei.

Hectoreo perf.] Hectorem enim Achilles interfecit.

Quod Græcor. Ithaco.] quod ſcutum Vlyſſi adiudicauit iniquus Græcorum conſeſſus.

iniqua concio.] vel ad ſuffragia refero & fauores, vel ad ipſos iudices, Agamemnonem & Menelaum, qui concionem aduocarant, ad ferendum iudicium de Achillis armis.

Iuſtior Neptunus.] Atqui homines debebant eſſe mari mitiores, quo elemento nullum aliud implacabilius.

arripuit.] Verbum celeritatis ad hominum eleuandam fidem, eamque cum Neptuni, id eſt, maris æquitate conferendam. Immò vero belluæ interdum mitiores ſunt hominibus, quàm homines ipſi in ſuos.

in æquora iactum.] proiectum vi tempeſtatis.

vt dominum ſuum.] Aiacem, qui habebat ius dominij.

Littore Aiacis.] detulit ad tumulum Aiacis in littore ſitum.

boat.] Immurmurat, & quaſi mugitum bouis edit. metaphora.

Voce.] καταχρηστικῶς, pro ſonitu.

Viciſti.] Proſopopœia maris ad Aiacem. ſic ſe habent fata quędam iudiciorum, vt non obtineant niſi poſt eorum mortem, quorum fuit ius.

Telamoniade.] Telamonis fili.

tu dignior armis.] honore armorum Achillis.

Affectus fas eſt.] Liuius: Veritas laborat ſępè, extinguitur nunquam, vt ſupra: & Menander:

ἐν παντὶ δεῖ καιρῷ τὸ δίκαιον ἐπικρατεῖν. i.

Vbique victrix iuſtitia par eſt, ſiet.

Etiam

Etiam ferociſſimos domari.

EMBLEMA XXIX.

ROMANVM poſtquàm eloquium, Cicerone perempto,
Perdiderat patriæ peſtis acerba ſuæ,
Inſcendit currus victor, iunxitq; leones,
Compulit & durum colla ſubire iugum:
Magnanimos ceſſiſſe ſuis Antonius armis,
Ambage hac cupiens ſignificare duces.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HVIVS hiſtorię teſtis videri poteſt Plinius lib. 8. cap. 16. Primus Romę Leones ad currum iunxit M. Antonius, & quidem ciuili bello, cum dimicatum eſſet in campis Pharſalicis, non ſine quodam oſtento temporum, generoſos ſpiritus iugum ſubire illo prodigio ſignificante.

Roma-

Romanum poſtquam.] Eſt & in hoc hyperbaton,& implicatus verborum contextus, quem ſic digero: Poſtquã M. Antonius, peſtis acerba ſuę patrię, perdiderat eloquium Romanum, perempto Cicerone, inſcendit currus victor, &c.

Roman. eloquium.] ſic appellatur Plin. 7. cap. 30.

perdiderat.] i. perdidiſſet, de medio ſuſtuliſſet.

patria ſua peſtis.] qui ſuę patrię fuit exitioſus.

Magnanimos ceſſiſſe.] Huic fere ſimile Accij illud ex Nonio:

Nullum eſt ingenium tantum, neque cor tam ferum.
Quod non labaſcatur lingua, miteſcat malo.

Gratiam referendam.

EMBLEMA XXX.

AERIO inſignis pietate Ciconia nido,
Inueſtes pullos, pignora grata fouet.
Taliaq́; exſpectat ſibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
Nec pia ſpem ſoboles fallit, ſed feſſa parentum
Corpora fert humeris, præſtat & ore cibos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CICONIAE quantum temporis impenderint fœtibus educandis, tantum & ipſę à pullis ſuis inuicē aluntur, ait Solinus Polyhiſt. ca. 43. Ergo Aegyptij, cum ſignificarent hominem, qui patris curam gereret, Ciconiam & Cucupham pingebant, quòd hę ſoleant genitoribus ſenio confectis, eodem modo gratiam rependere,

quo

quo ipſę fuerint educatę. Ijs enim nidum parant, pennas vellicāt inutiles,& pabulum ſuppeditant. Itaque pietatis & grati animi ſymbola gerunt.

Aerio nido.] loco edito,alto.

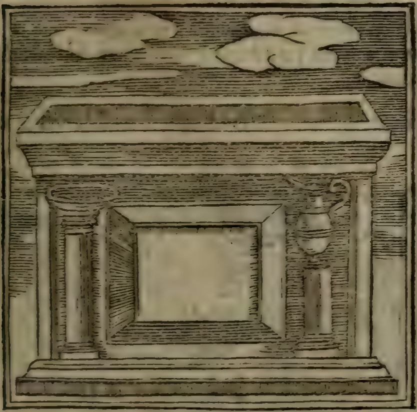
Inueſtes pullos.] impuberes nondum volandi potentes.

Taliaq́ exſp.] ſibi vicem repenſum iri ſperat,cum fuerit affecta ętate. hinc pręclara verba γηροβοσκεῖν, γηροτροφεῖν, γηρονομεῖν. Vide Prouerb. ἀντιπελαργεῖν,

Abſtinentia.

EMBLEMA XXXI.

MARMOREÆ in tumulis vna ſtat parte columna
Vrceus, ex alia cernere malluuium eſt.
Ius hæc forma monet dictum ſine ſordibus eſſe,
Defunctum puras atq; habuiſſe manus.

EXPLICATIO CLAVD. MIN.

PROPONIT epicedio iudicis æquiſſimi duo ſymbola, Vrceum, & Malluuium, quibus in iure dicundo ſumma integritas & abſtinentia deſignatur à muneribus capiundis. Ceterum manuum abluendarum geſtus olim fuit innocentiæ aperta quædam demonſtratio: quod ex ſacris & exteris auctoribus cognoſci poteſt.

Vrceus.] aqualis, vas, quo infunditur aqua.
malluuium.] pollubrum, lebes.
hac forma.] hæc deſignatio ſymbolorum.

Ius dictum ſine ſordibus.] fuiſſe ἀδέσιτον κριτὴν, καὶ ἀδωρ. δόκητον, iudicem incorruptum, & à capiundis muneribus alienũ: qualis ab Horatio deſcribitur 4. Carm. 9.

Iudex auaræ fraudis & abſtinens

Ducentis ad ſe cuncta pecuniæ, &c.

puras manus] καθαρὰς χεῖρας, vt in 1. Cod. tit. de mandat. princip. rectè præcipitur.

Bonis à diuitibus nihil timendum.

EMBLEMA XXXII.

IVNCTVS contiguo Marius mihi pariete, nec non
Subbardus, noſtri nomina nota fori,
Ædificant bene nummati, ſataguntq́ue vel vltrò
Obſtruere heu noſtris vndiq́ue luminibus.
Me miſerum, geminæ quem tanquam Phinea raptant
Harpyæ, vt proprijs ſedibus eijciant,
Integritas noſtra, atq́ue animus quæſitor honeſti,
His niſi ſint Zetes, his niſi ſint Calaus.

EXPLI-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SIGNIFICAT ſibi rem eſſe cum quibuſdam vicinis ſuas ędes ita altè extruentibus, vt officerent ſuarum luminibus ędium: de quibus ita conqueritur, vt olim de Harpyis Phineus, parum enim abeſſe, quin proprijs ędibus exturbetur, niſi ſibi ſua animi probitas, & integritas opem tulerit, haud ſecus atque olim Phineo Zetes & Calais.

Iunctus contig.] vicini mei Marius & Subbardus, qui iunctum habent parietem meis ędibus.

noſtri nomina.] bene noti in noſtro foro, vel vt locupletes, vel vt pragmatici & factioſi homines.

bene nummati] dites Horat. 1. Epiſt.

At bene nummatum decorat Suadela, Venuſq́;

ſatagunt.] nituntur quantum poſſunt.

Vel vltrò.] etiam ſua ſponte, nullo ſuo iure, nullaq́ue à mę iniuria prouocati: hi quidem de eorum genere, quos Plautus notat Pœnulo. *Si nihil ſit litium, lites ſerunt.*

Obſtruere noſtris luminibus.] officere luminibus, lumen eripere. formula loquendi in iure peruulgata.

geminæ Harpyæ.] vicini hi mei ſunt mihi Harpyiarum inſtar. de Harpyis 3. Aeneid. Virg. 7. Metam. Ouid. aliiq́ue multi.

Integritas noſtra.] niſi mentis integritate honeſtateq́; vindicer, quę mihi ſint vt olim Phineo Zetes & Calais. Et quidem *κάλαϊς ἀπὸ τοῦ καλοῦ*, quo animi deſignatur integritas: animus verò quęſitor honeſti, eſt ille Zetes, i. *ζήτης*, qui nomen habet à *ζητεῖν*, quęrendo.

Signa fortium.

DIALOGISMVS.

EMBLEMA XXXIII.

QVÆ te cauſſa mouet volucris Saturnia, magni
Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis?
Hoc moneo, quantum inter aues ego robore præſto,
Tantum ſemideos inter Ariſtomenes.
Inſideant timidæ timidorum buſta columbæ;
Nos aquilæ intrepidis ſigna benigna damus.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PVLCHRE` id imitatus eſt ex 3. Grçcorum epigrammaton: quo ſub nomine Ariſtomenis, Carolum V. Imp. celebrat: alluditque ad Imperialis dignitatis publicum ſtemma, nempe aquilam, notam fortitudinis, ſtrenuitatis,

auitatis,intrepidi animi.

volucris Saturnia.] aquila, Ioui ſacra,qui Saturnius à Saturno patre dicitur poetis.

ardua.] ſublimis. erecta.

magni Ariſtomenis.] i. Caroli Quincti, quem nomine Ariſtomenis appellat. De Ariſtomene, Plin. 11.37. Val. Max. 1.8.

ſemideos inter.] Heroas,ſeu Principes magni nominis, ſtupendęque virtutis.

timidæ columbæ.] quę ſymbolum ferunt meticuloſi & timidi animi.

buſta.] ſepulcra, tumulos.

Nos aquilæ.] Aquila ſignum fortitudinis, excelſique animi.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.

EMBLEMA XXXIV.

ET toleranda homini triſtis fortuna ferendo eſt,
Et nimium felix ſæpe timenda fuit.
Suſtine (Epictetus dicebat) & abſtine, oportet
Multa pati, illicitis abſq; tenere manus.
Sic ducis imperium vinctus fert poplite taurus
In dextro: ſic ſe continet à grauidis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVO verba hęc, *Patere & abſtine*, Philoſopho Epicteto familiaria, quibus bene viuendi rationem omnem complexus dicitur. Primo ad patiētiam hortabatur, id eſt, virtutum omnium adminiculum & quaſi cuſtodem, qua ſe quiſque aduerſus fortunę omnes impetus obarmaret, & labores ad vitam neceſſarios ęquo ferret

animo

animo. Altero verò abſtinendum eſſe ab omni luxu, maximeque Venereo, vt etiam cibo potuque nimio volebat. Quod hic declaratur tauri ſymbolo, qui ligato poplite, duci ſuo paret: ſeque à Vaccis grauidis omnino continet.

Et toleranda.] aduerſa fortuna eſt forti viro ferenda. Sic Poeta.

——*ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.*

Et nimium felix.] In Publii Mimo:

Fortuna dum blanditur, captatum venit.

illicitis abſq; tenere manus.] i. abſtinere manus illicitis, continere manus à rebus illicitis: eſt enim tmeſis.

ducis.] ductoris.

Sic ducis imp.] teſtis Orus & Pierius.

In adulari neſcientem.

EMBLEMA XXXV.

SCIRE cupis domitos toties cur Theſſalis ora
Mutet, & vt varios quærat habere duces?
Neſcit adulari, cuiquàmve obtrudere palpum:
Regia quem morem Principis omnis habet.
Sed veluti ingenuus ſonipes, dorſo excutit omnem,
Qui moderari ipſum neſciat Hippocomon.
Nec ſæuire tamen domino fas: vltio ſola eſt,
Dura ferum vt iubeat ferre lupata magis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SIGNIFICATVR innaſci plerumque motum popularem, vel ob iniquam Magiſtratuum adminiſtrationem, vel intolerabilem Principum tyrannidem. Accidit enim nonnunquam Principi violento, aut rerum ge-

rendarum

rēdarum imperito, quod equiſoni, qui dum equum alio qui violentum moderari neſciat, excutitur ſępiſſimè. Ita Princeps iniquus, & pręter modum ſæuus, populi animos in ſe commouet. Ex quo Ariſtippus dicebat Regi bene ceſſurum, ſi equitandi artem primùm addiſceret, equum enim adulari non poſſe, vt hominem: nec abblandiri, vt ſcurram aut paraſitum.

Theſſalis ora] regio Theſſalica.i. ipſi Theſſali.

toties dominos mutet.] reges, ſeu tyrannos potius. hiſtoria eſt apud Diodor. Sic. lib. 6. & Vlpian. Demoſthenis interpretem.

obtrudere palpum] arte doloque fallere, adulari. Verbum Plautinum ab equiſonibus ductum. hinc palpones, aſſentatores.

Regia quem morem,] Q. Curtius lib. 8. pernicioſa adulatio, perpetuum malum regum: quorum opes ſępius aſſentatio, quàm hoſtis euertit.

ingenuus ſonipes.] velox equus & ſuperbus.

dorſo excutit.] fitque ſternax, & eum deiicit, qui ſe moderari neſciat.

hippocomon.] qui equos ornat aut componit.

Nec ſauire tamen] Rex non alio ſęuire modo in ſuos debet, quos minimè obſequentes norit, quàm vt fortiore legum vinculo eos reprimat & cohibeat.

lupata.]aſperrima frena.

Obdu-

Obdurandum aduerſus vrgentia.

EMBLEMA XXXVI.

NITITVR in pondus palma, & conſurgit in arcum;
Quò magis, & premitur, hoc mage tollit onus:
Fert & odoratas, bellaria dulcia, glandes,
Queis menſas inter primus habetur honos.
I puer & reptans ramis has collige: mentis
Qui conſtantis erit, præmia digna feret.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NITENDVM eſt magno & indefeſſo labore ad ardua queque neque remittendus animus, propoſita ſpe fructus & victorię. Symbolum Palmę apponitur, quę quanquam preſſa onere, non deorſum cedit, nec intra flectitur, ſed aduerſus pondus reſurgit, & ſurſum nititur.

tur. Plutarch. 8. Sympoſ. Plin. 16. 42. Gellius 3. 6.

Nititur in pondus.] videtur niti aduerſus impoſitum fortè ſibi onus.

odoratas glandes] odoriferos dactylos.

bellaria dulcia.] πέμματα, ſeu τραγήματα. De hoc verbo Gell. 13. 11.

mentis qui conſtantis erit.] γνώμη. ferè ſimile Seneca De ira: mille ſunt in quibus pertinacia impedimentum omne tranſcendit, oſtenditque nihil eſſe difficile, cuius ſibi ipſa mens patientiam indixerit. Et deinde: Nos non aduocabimus patientiam, quos tantum pręmium exſpectat?

Omnia mea mecum porto.

EMBLEMA XXXVII.

HVNNVS inops Scyticiq́ miſerrimus accola Ponti,
Vſtus perpetuo liuida membra gelu:
Qui Cereris non nouit opes, nec dona Lyæi,
Et pretioſa tamen ſtragula ſemper habet.
Nam murinæ illum perſtringunt vndiq́ pelles:
Lumina ſola pa‘ent, cætera opertus agit.
Sic furem haud metuit, ſic ventos temnit & imbres;
Tutus apudq́ viros, tutus apudq́ Deos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EXEMPLAR huius Emblematis ductum eſt ex Cornelij Taciti extremo libro De moribus Germanorum, vbi Fennos deſcribit mira feritate ac paupertate homines, quibus neque arma, neque equos, neque penates fuiſſe dicit: quibus etiam pro victu herbam, pro veſtitu pelles,

pelles, pro cubili humum. Quod vitę genus beatius arbitrantur, quàm agris ingemere, illaborare domibus, ſuas alienasq; fortunas ſpe metuque verſare. ſecuros eos aduerſus homines, ſecuros aduerſus Deos. hęc ferè Tacitus. Quam tamen hiſtoriam accommodat Alciatus apophthegmati Biantis, vt ſignificet animum hominis eſſe beatiſſimum, qui non pendeat ab ijs, quę caduca ſunt & fortuita, vt quę ſollicitudines ſanè multas pariant: ſed ea imprimis appetenda, in ijsque conſiſtendum, quę facilis natura nobis eſt elargita, vel quę ab animo proficiſcuntur.

Scythicią; miſ.] pauperrimus incola maris glacialis Scythię.

Vſtus perp.] vi perpetui frigoris confectus. Vrere etiam frigoris eſt, & moleſtiam inferre interdum ſignificat.

Qui Cereris, &c.] qui panis viniq́ue vſum nunquam nouit.

Stragula.] pelles, quibus vtitur pro veſtitu.

Nam murinæ illum.] opertus eſt murinis pellibus.

Sic furem.] tutus & ſecurus agit ex ſe beatus eſt: neque furum, neque temporis iniurias metuit.

Concor-

Concordiæ Symbolum.

EMBLEMA XXXVIII.

CORNICVM mira inter ſe concordia vitæ eſt,
Mutua, ſtatq; illis intemerata fides.
Hinc volucres hæc ſceptra gerunt, quòd ſcilicet omnes
Conſenſu populi ſtantq; caduntq; duces:
Quem ſi de medio tollas, diſcordia præceps
Aduolat, & ſecum regia fata trahit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PRINCIPVM ſummorum ſtatus non aliundè firmius ſtabilimentum capit, quàm à populi conſenſu, concordia, & beneuolentia. Itaque prudenter & prouidè faciunt, qui ſtabile ac ſecurum in ſubditos imperium tutari volunt; cum motuum omnium & ſeditionum cauſſas præcidunt, maluntque à ſuis amari quàm timeri.

Quod

Quod oſtenditur ſymbolo cornicum ſceptrum regium ſuſtentantium. Cornicem haberi pro concordię nota, didicimus ex Oro, alijsque.

Hinc volucres.] quia cornices pro ſymbolo concordię adhibentur, hic rectè ſceptrum gerunt, vt ſignificetur populari conſenſu imperium quodque regium ſtabiliri. hinc puto repertum nomen βασιλέως, ſeu πασιλέως. Lege Senecam de clementia, 1.c.3.4 & 19.

duces.] reges.

Quem.] conſenſum.

preceps.] ſubita, celer.

regia fata trahit.] regis aut principis mortem.

Concordia.

EMBLEMA XXXIX.

IN bellum ciuile duces cùm Roma pararet,
Viribus & caderet Martia terra ſuis:
Mos fuit in partes turmis coeuntibus eaſdem,
Coniunctas dextras mutua dona dare.
Fœderis hæc ſpecies: id habet concordia ſignum,
Vt quos iungit amor, iungat & ipſa manus.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX 2. hiſtoriarum Taciti, & aliquot alijs locis didici dextras pro concordiæ ſymbolo apud Romanos, aliaſq; nationes accipi ſolitas. ſed ad rem: in ipſo belli ciuilis claſſico ne amici cum inimicis & hoſtibus citra diſcrimen comprimerentur, interpoſitum fuit eiuſmodi ſacramentum fidei. At verò exiſtimem hic dextras, pro quadam vſitata fidei nota, in auro, argento ve, aut alio metallo depicta, ſumi.

duces.]

duces] Imperatores ſuos.
Viribus & cad.] Imitatio Horatiana, Epod. 16.
Altera iam teritur bellis ciuilibus ætas,
Suis & ipſa Roma viribus ruit.
Mos fuit.] vt qui eſſent eiuſdem factionis, mutuò dextras darent in ſignum concordię.

Concordia inſuperabilis.

EMBLEMA XL.

TERGEMINOS *inter fuerat concordia fratres,*
Tanta ſimul pietas mutua, & vnus amor:
Inuicti humanis vt viribus ampla tenerent
Regna, vno dicti nomine Geryonis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

GERYONEM tricorporem ideo finxere veteres, quòd vna cum fratribus, quos duos habebat, tanto

amore,tantaq́ue fide vixit, vt ij vno nomine Geryones dicerentur:adeoq́ue vnicam regi animam, voluntatemq́ue ineſſe,quanquam tres eſſent,communis iactaret opinio. Iuſtin.lib.44. Ex quo intelligitur concordes & vnanimes inuictos effici: qui ſinguli, & diſcordes, aut non ſibi mutuò reſpondentes, debiles omnino, vinciq́ue faciles.

Inuicti hum.] vt cum vinci non poſſent ab hoſtibus etiam fortiſſimis.

ampla tenerent regna.] duas inſulas Balearides, & Ebuſin: vel Trinacriam in Ponto Euxino, de qua Palęphatus.

vno nomine Geryonis,] quanquam tres eſſent, vno tamen nomine nuncupabantur.

Vnum

Vnum nihil, duos plurimum poſſe.

EMBLEMA XLI.

LAERTÆ genitum, genitum quoque Tydeos vnà.
Hac cera expreſſit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat, hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cùm duo coniuncti veniunt, victoria certa eſt.
Solum mens hominem, dextraue deſtituit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CHARACTER huius Emblematis duci mihi videtur ex Iliad. Homericę κ. quo loco Diomedes, cum mittitur exploraturus Troiana caſtra, petit aliquē ſocium ſibi adiungi, ſed in primis Vlyſſem, vt ſit ei à conſilijs, ipſe viribus vtatur corporis Ex quo intelligimus, ad res quaſque graues, vt militares, & quæ pertinent ad

Reipub.ſummam, conſilium & vires adhiberi oportere. In ijs enim perficiendis, nedum ſuſcipiendis, vnus vir, nullus vir, quod habet adagium: adeo vt vires conſilio deſtitutę; & contra, conſilium vel optimum, viribus, nihil omnino promoueat.

Laertæ genitum.] Vlyſſem.

genitum Tydeos.] Diomedem.

Hac cera.] tabula cerea, vt olim apud veteres.

Zenalis apta manus.] artifex peritus.

Viribus hic præſtat.] Diomedes valet corporis viribus.

hic pollet acumine mentis.] Vlyſſes pollet conſilio.

Nec tamen.] alter alterius ope indiget.

Cùm duo coniuncti.] σύντε δύ' ἐρχομένω vt Homerus loquitur, Iliad. κ.

Firmiſ-

Firmiſſima conuelli non poſſe.

EMBLEMA XLII.

O CEANVS quamuis fluctus pater excitet omnes;
Danubiumq; omnem barbare Turca bibas:
Non tamen irrumpes perfracto limite, Cæſar
Dum Carolus populis bellica ſigna dabit.
Sic ſacra quercus firmis radicibus adſtant,
Sicca licet venti concutiant folia.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID mutuatus eſt ex epigrammate quodã Græco Crinagori, quod confert in laudationem Caroli V. Imp. parta illa nobili de Turcis victoria, qui irrito conatu Viennam Auſtrię vrbem obſederant. Symbolum hic ponitur annoſę quercus, quæ, quanquam folijs hinc inde excuſſis, firmis radicibus hęret. Ita virtus illa Imperato

ria,aut etiam Chriſtianus ſtatus, moueri loco non poteſt,tametſi quidam bello cadant, alij etiam modis alijs periclitentur.

Oceanus quamuis.] quamuis videantur fluuij omnes in mare cogi, à mari magno abſumi.

Danubiumq́;] quanquam Turcus Imperator ſuis innumerabilibus copijs videatur exſiccare Danubium fluuium Germaniæ,de quo Plin. 4. 12.

Non tamen irrumpes.] vi,magnoq́ue impetu non penetrabis in Germaniam.

Cæſar dum Carolus.] quamdiu præerit Imperator Carolus expeditionibus bellicis.

Sic ſacra quercus.] Vetuſtæ quercus non excutiuntur vi ventorum, quanquam folia quædam ſicca decidant. Sic apud poetam immotus Aeneæ animus cum annoſa quercu comparatur, lib.4.

Spes proxima.

EMBLEMA XLIII.

INNVMERIS agitur Reſpublica noſtra procellis,
Et ſpes venturę ſola ſalutis adeſt:
Non ſecus ac nauis medio circum ęquore, venti
Quam rapiunt, ſalſis iamq; fatiſcit aquis.
Quòd ſi Helenę adueniant lucentia ſidera fratres,
Amiſſos animos ſpes bona reſtituit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc videtur ab Alciato conſcriptum, quo tempore ad Niceum colloquium magna omnium ſpe & votis exſpectabantur Carolus V. Imp. & Franciſcus I. Galliarum Rex: quo loci nonnulli in ſpem veniebant fœdus aliquod firmum & ſtabile inter eos compoſitum & ſancitum iri, vt eo confecto negotio contentionum om-

nium in orbe Chriſtiano tam diu graſſantium occaſio omnis abſcinderetur. Comparat ergo Rempub. Chriſtianam cum naui ventis & fluctibus vndique agitata: duos Principes orbi ſalutiferos cum Caſtore & Polluce, id eſt Dioſcuris, quos, cum apparent, aiunt eſſe nauibus ſalutares.

fatiſcit.] deficit, penéque obruitur.

Quòd ſi Helenæ, &c.] ſi Caſtor & Pollux appareant nautis, de quibus Seneca Natur. quæſt. 1. præfatione. Diodor. Sicul. Ouid. Plutarch. alij.

In

In ſimulacrum Spei.

EMBLEMA XLIV.

QVÆ Dea tam læto ſuſpectans ſidera vultu?
Cuius peniculis reddita imago fuit?
Elpidij fecere manus. Ego nominor illa,
Quæ miſeris promptam Spes bona præſtat opem,
Cur viridis tibi palla? quòd omnia me duce vernent,
Quid manibus mortis tela refracta geris?
Quod viuos ſperare decet, præciſo ſepultis.
Cur in dolioli tegmine pigra ſedes?
Sola domi manſi volitantibus undique noxis,
Aſcræi vt docuit Muſa verenda ſenis.
Quæ tibi adeſt volucris? Cornix fidiſſimus oſcen;
Eſt bene cùm nequeat dicere, dicit, erit.
Qui comites? bonus Euentus, præcepsq́; Cupido.
Qui præeunt? Vigilum ſomnia vana vocant.
Quæ tibi iuncta aſtat? ſcelerum Rhamnuſia vindex;
Scilicet vt ſperes nil, niſi quod liceat.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PVLCHERRIMA Spei deſcriptio ex adiunctis & effectis,quæ ſymbolis conuenientiſſimis explicãtur. Ea hominem lætum reddit,& ſemper meliora exſpectã tem, adeò vt ad mortem vſq; comitetur: mera ſibi fingit ſomnia,nihilq; non ſibi pollicetur. Si tamen immoderata ſit & importuna,vltricem habet Nemeſim, quæ vota plus æquo ambitioſa facit irrita, quæque omnem cupidorum arrogantiam vlciſcitur.

Cuius peniculis.] cuius imago expreſſa fuit penicillo.

Elpidij.] pictoris,cuius nomen ab ἐλπὶς, ἐλπίδος.

ſpes bona praſtat opem.] Prou. Spes ſeruat afflictos, & Spes alunt exſules.

Cur viridis tibi palla?] Viror ſpei color eſt,vt poſtea in colores,noſter hic.

Nos ſperare docet viridis,&c.

Quid manibus.] Tela fracta mortis ideò Spei tribuuntur,quòd adactos in extremas miſerias vna ſoletur,Prouerb. Aegroto dum anima eſt,ſpes eſt.

pracido ſepultis.] Mortuis ſpes præciditur, qui non ſunt amplius in natura.

Cur in dolioli.] Fabula de Pandoræ pyxide apud Heſiod. 1. ἔργων.

Aſcrai ſenis.] Heſiodi,ab Aſcra, Bœotiæ vico.

Qua tibi adeſt.] Cornix, auis tributa Spei, quòd ſubinde *cras,cras*,edat.

oſcen.] auis auſpicijs apta.

Eſt bene cum nequeat.] Ex Suetonij Domitiano extremo:

Nuper Tarpeio qua ſedit culmine cornix,
Eſt bene.non potuit dicere,dixit erit.

Qui comites.] Spei comites, Bonus euentus, de quo Plin. 34. 8. & 36. 5 itemque Cupido.

Vigilum ſomnia.] Plato τὰς ἐλπίδας dicebat ἐγρηγορότων ἀνθρώπων ὀνείρους εἶναι.

Qua tibi iuncta] Nemeſis vindex arrogantiæ omnis,

Spei

Spei adiuncta: vt doceamur, nihil ſperandum, niſi quod licitum ſit, noſtriſq; viribus & captui congruum.

In dies meliora.

EMBLEMA XLV.

ROSTRA nouo mihi ſetigeri ſuis obtulit anno,
Hacq; cliens ventri xenia, dixit, habe.
Progreditur ſemper, nec retrò reſpicit vnquam,
Gramina cùm pando proruit ore vorax.
Cura viris eadem eſt, ne ſpes ſublapſa retrorſum
Cedat, & vt melius ſit, quod & vlterius.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

OCCASIONE ſuilli roſtri ſibi à cliente quodam pro xenijs oblati, ſignificat occaſionem vndecunque nobis eſſe captandam vlterius progrediendi, vt labore & dili-

diligentia promoueamur, ſucceſſumque optatum conſequamur, adeò vt non reuocemur ab officio faciendo occaſione leuicula, & quod vlterius fuerit, ſit ſemper melius.

Roſtra.] roſtrum. ſynecdoche numeri.

nouo anno.] Iani Kalendis.

ſuis ſetigeri.] porci ſetas gerentis.

obtulit.] pro ſtrenis.

ventri xenia, dixit, habe.] Proſopopœia ruſtica ruſtici hominis. Obiter reperio ſuillas carnes Romanis fuiſſe in delicijs.

Progreditur ſemper.] hinc occaſio captata Emblematis.

Gramina.] quiſquilias & alia.

ore pando.] roſtro reflexo, recuruo.

Cura viris eadem eſt.] itidem debent curare homines, ne fruſtrentur ſua ſpe, rebusque cupitis.

& vt melius.] i. δευτέρων ἀμεινόνων.

Illi-

Illicitum non ſperandum.

EMBLEMA XLVI.

SPES ſimul & Nemeſis noſtris altaribus adſunt,
Scilicet vt ſperes non, niſi quod liceat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IDEM cum ſuperiore. Spem cum Nemeſi eadem ara poſitam, vt admoneamur nihil nobis optandum aut ſperandum, niſi quod liceat, quodq́ue noſtra expectatione noſtroque captu dignum ſit: quia Nemeſis, vindex omnis arrogantiæ & faſtus, propè ſit temeritatem vltura impotentem.

noſtris altaribus.] iiſdem ſunt locatæ aris, quod paulò ante dictum.

Pudicitia.

EMBLEMA XLVII.

PORPHYRIO, domini ſi inceſtet in ædibus vxor,
Deſpondetq́, animum, præq́, dolore perit.
Abdita in arcanis naturæ eſt cauſſa: ſit index
Sinceræ hæc volucris certa pudicitiæ.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ÆLIANVS lib. 14. ſcribit Porphyrionem auem, muliebris pudicitię obſeruatorem eſſe, matriſque familias adulterium ſuſpendio ſuo indicare. Alii etiam auctores idem prodiderunt. Huius rei cauſſa eſt in abditis naturę arcanis. tantùm liceat hinc colligere, quàm turpe, quàmque flagitioſum ſit adulterium, cuius actu vel clanculario auicula ſe ſponte vita priuet.

ſi inceſtet.] ſi adulterio ſe inquinet vxor domini.

Abdita in arcanis.] eius rei ratio reddi non poteſt, vt quæ ſit inter naturæ arcana.

In

In victoriam dolo partam.

EMBLEMA XLVIII.

AIACIS tumulum lacrymis ego perluo Virtus,
Heu miſera albentes dilacerata comas.
Scilicet hoc reſtabat adhuc, vt iudice Græco
Vincerer: & cauſſa ſtet potiore dolus.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TRACTVM id ex Aſclepiadis tetraſticho, quod legitur in 3. Græcorum epigrammaton. Conqueritur Virtus ad Aiacis tumulum ſedens, quòd Achillis arma, non Aiaci, cui iuſtè debebantur, ſed Vlyſſi fuerint adiudicata, iniqua Græcorum Principum ſententia. Ex quo intelligitur pleroſque viros innocentes iniquis iudicum decretis de ſuo iure deturbari, vexari, ſpoliari bonis: doloſos verò & fraudulentos contra in honore haberi, valere

lere gratia, ſuſtentari, fruſtra dolentibus interea viris bonis.

albentes dilacerata comas.] in ſignum męſtitiæ.

Scilicet hoc reſtabat.] q. d. non ita grauiter animo affecta cruciarer, niſi tam miſerè victa & deſtituta eſſem ab iis, quibus in primis me putabam commendari, Græcis nempe, politis & doctis hominibus. Idem enim iudicium ſi latum eſſet à iudice barbaro, ferrem animo ęquiore.

& cauſſa ſtet potiore dolus.] adeò fraudulenti & doloſi ſuperiores ſunt in controuerſia: vel, dolus ſit melioris conditionis, quàm iuſtum & æquum.

In fraudolentos.

EMBLEMA XLIX.

PARVA lacerta, atris ſtellatus corpora guttis
Stellio, qui latebras, & caua buſta colit.
Inuidiæ, prauiq́; doli fert ſymbola pictus.
Heu nimium nuribus cognita zelotypis.
Nam turpi obtegitur faciem lentigine quiſquis,
Sit quibus immerſus ſtellio, vina bibat.
Hinc vindicta frequens decepta pellice vino,
Quam formæ amiſſo flore relinquit amans.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PLINIVS lib. 29. c. 4. tradit è ſtellionibus malum medicamentum fieri. Nam (inquit) cum ſtellio immortuus eſt vino, eorum, qui biberint, faciem lentigine obducit. ob hoc in vnguento necant eum inſidiantes pelli-

cum formę. Stellio itaque poteſt eſſe ſymbolum malę mentis, maliq; animi, vt ſit hoc tortum in quoſdam ſubdolos & fraudulentos Sinones, à quibus eſſe cauendum notę quędam corporis tacitè videntur pręcipere: vt natura prouida fuit, nobiſque egregiè cauit, quę certas malignitatis notas quibuſdam animantibus inditas eſſe voluerit. Ita vulgò dicimus: Cauendum à ſignatis.

Stellio] de quo Plin 30.10.

Stellatus corpora.] in tergore notas habẽs in ſtellarum modum. Ouid. 5. Metamorph. Verrius tamẽ ab eo dicit, quòd verruis ſtillet cibo, potius quàm à ſtellarum ſimilitudine, quia eius corium varium eſt.

parua lacerta.] ſpecies lacertę.

qui latebras & caua.b.] Ouid. ibid.

——*latebraſq́; petit, aptumq́; colori*
Nomen habet, varijs ſtellatus corpora guttis.

prauiq́; doli.] doli mali, de quo iuris interpretes.

nuribus Zelotypis.] mulieribus zelotypia laborãtibus.

lentigine.] macula ſubrufa in facie, vt etiam interdum in manibus.

pellice] amaſia, meretrice.

Dolus in ſuos.

EMBLEMA L.

ALTILIS allectator anas, & cærula pennis.
Aſſueta ad dominos ire redire ſuos,
Congeneres cernens volitare per aera turmas,
Garrit, in illarum ſe recipitq; gregem,
Pratenſa incautas donec ſub retia ducat:
Obſtrepitant captæ, conſcia at ipſa ſilet.
Perfida cognato ſe ſanguine polluit ales,
Officioſa alijs, exitioſa ſuis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TORQVETVR hoc in eos proditione infames Corycæos & ſycophãtas improbos, qui cum animo eſſe amico & beneuolo ſeſe profiteantur, vt incautis & minus prouidis facilius imponant, nihil non fingunt, ni-

hil non ſimulant, vt inſontes, minimèque malos homines in ſummum diſcrimen conijciant. Quod fit, cum poſt ſermones vltro citroque habitos, obiiciunt miſeris & incautis vel deteſtandum ſortilegii aut hęreſeos crimen, vel denique aliquid aliud, ex quo ſunt illi correpti, delatiq́; ad extremum vſque vitę famęq́; periculū, vnde vix ac ne vix quidem ſe poſſunt expedire.

Altilis anas.] quę domi alitur.

alleſtator.] alliciens, παλεύτρια, ſeducens deceptrix.

cærula pennis.] cani coloris vel cinericii.

Congeneres turmas.] eiuſdem generis anates.

garrit.] ſtrepit.

In illarum ſe recipit gregem. [ſe ſociam illis adiungit.

Pratenſa incautas.] donec eas cogat in paratas ab ancupibus pedicas.

Perfida cognato.] ſeſe obſtringit ſcelere perfidiæ longè grauiſſimo, quòd prodat eiuſdem generis alites.

Maledicentia.

EMBLEMA LI.

ARCHILOCHI *tumulo inſculptas de marmore veſpas*
Eſſe ferunt, linguæ certa ſigilla malæ.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SIMILE quid legitur in 3. Gręcorum Epigrammat. Veſpę autem tumulo Archilochi affixę, effrenis linguę petulantiam arguunt. Quod torqueri facilè poteſt in ſcriptorem quẽdam maledicum, quique alios fuerit inſana quadam obtrectandi licentia inſectatus. Veſpę ſunt raucę & mordaces: acriter enim pungunt; ſed neque mel, neque ceram fingunt: ita maledicis vnum carpendi conuiciandive ſtudium, in cæteris inutiles & inepti.

tumulo de marmore.] tumulo marmoreo, vt apud Virgil. in 4.

——*fuit in tectis de marmore templum.*

certa ſigilla.] ſigna ſeu notas.

In receptatores ſicariorum.

EMBLEMA LII.

LATRONVM, furumq́ manus tibi, Scæua, per vrbem
It comes, & diris cincta cohors gladijs:
Atque ita te mentis generoſum prodige, cenſes,
Quòd tua complures allicit olla malos.
En nouus Actæon, qui poſtquàm cornua ſumpſit,
In prædam canibus ſe dedit ipſe ſuis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Phauorino citatur illud à Stobęo: Quemadmodum Actęon à canibus, quos alebat, diſcerptus eſt: ita paraſiti & aſſentatores eos, à quibus enutriuntur, miſerè perdunt. Id verò in eos torquet Alciatus, qui latrones fureſque domi ſuę receptant: aut etiam (vt verbis vtar Marcellini, lib. 14.) qui familiarium agmina, tan-

quam

quam prędatorios globos poſt terga trahunt, à quibus tandem miſerè abſumuntur.

Latronum.] prędatorum.

furum.] ganeonū, eorumq́;, qui malis artibus viuunt.

manus.] multitudo, globus.

It comes.] te comitatur.

& diris cincta cohors gladijs.] ſicarij, qui vulgò ſpadacini, per contumeliam.

te mentis generoſum.] nobilem, & excelſo animo.

Quòd tua ollæ.] tua menſa plures improbos alliciat, Prouerb. Ollę amicitia.

En nouus Actæon.] μυθολογία. De Actęone verò Naſo 3. Metamorph.

In adulatores.

EMBLEMA LIII.

SEMPER hiat ſemper tenuem, qua veſcitur, aurã
Reciprocat Chamæleon:
Et mutat faciem, varios ſumitq́ue colores,
Præter rubrum vel candidum.
Sic & adulator populari veſcitur aura,
Hiansq́ue cuncta deuorat:
Et ſolùm mores imitatur Principis atros;
Albi & pudici neſcius.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EXPRESSVM id è libello Plutarchi de diſcrimine adulatoris & amici. Adulatori omnino idem accidit atque chamæleonti. Nam ille colorũ omnium ſimilitudinem exprimit, præterquàm albi: ſic aſſentator, cum ſe ſimilem pręſtare non poſſit in iis, quę digna ſunt ſtu-
dio

dio, turpia queque imitatur quantum poteſt.

reciprocat auram] reſorbet, retrahit.

populari veſcitur aura] Prou. Vento viuere.

Albi & pudici neſcius.] color albus mentis integritatem puritatemque, vt rubeus pudorem, arguit.

Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere.

EMBLEMA LIIII.

COLCHIDOS in gremio nidum quid congeris? eheu
Neſcia cur pullos tam malè credis auis?
Dira parens Medea ſuos ſæuiſſima natos
Perdidit; & ſperas parcat vt illa tuis?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM ex Græco Archiæ: eſtque apoſtrophe ad hirundinem in ſtatuæ Medeæ quaſi ſinu nidificantem.

tem. Quæ ſabula torquetur in prodigos & decoctores, quibus nihil de rebus aliorum committendum, qui adeò prauè ſua dilapidarint. Eos enim non ſecus atque auiculam imprudenter facere, quæ Medeæ ſuos paruulos credat, cum ea non continuerit manus à proprijs liberis.

Colchidos.] Medeæ.

in gremio.] ſinu.

nidum congeris.] nidificas.

tam malè credis.] tam improuidè committis.

Dira parens Medea,&c.] Ouid. 7. Metam.

Temeritas.

EMBLEMA LV.

IN *PRÆCEPS rapitur, fruſtra quoque tendit habenas*
Auriga, effreni quem vehit oris equus.
Haud facilè huic credas, ratio quem nulla gubernat,
Et temerè proprio ducitur arbitrio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HANC ſimilitudinem mutuatus eſt à Platone, qui animum noſtrum cum auriga, perturbationes cũ equis comparat. Significatur autem nihil ei committendum eſſe, qui in proprios affectus nullum ſibi ſumit imperium, ſed temerè hac & illac fertur concitatus, non aliter quàm equus, qui ſeſſorem abripit.

In præceps rapitur.] de plauſtro cadit.

fruſtra tendit habenas:[ſic Virgil.

Inſtat

Inſtat equis auriga, neq; audit currus habenas:
effreni oris equus.] ἀχαλίνε ςόματος.

In temerarios.

EMBLEMA LVI.

ASPICIS *aurigam currus Phaetonta paterni*
Igniuomos; auſum flectere Solis equos;
Maxima qui poſtquàm terris incendia ſparſit,
Eſt temerè inſeſſo lapſus ab axe miſer.
Sic pleriq; rotis fortunæ ad ſidera Reges
Euecti, ambitio quos iuuenilis agit;
Poſt magnam humani generis cladémq; ſuamq;,
Cunctorum pœnas denique dant ſcelerum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PHAETONTIS caſus in eos Principes traducitur, qui recta mente conſilioq; deſtituti, & audacia iuue-

iuuenili exſultantes, multis varijsq; difficultatibus ſeſe implicant, adeò vt poſt labores inexhauſtos, tandem ſe & ſuos in præcipitium miſerè conijciant. Ferè fit enim, vt Principes illi fatui & excordes, eo, quod habent in alios imperij & potentiæ, pro ſua libidine abutantur, & quaſi prodigant in publicæ rei ſummam perniciem.

currus paterni.] imperij vel regni paterni adminiſtratio.

Maxima qui poſtquã] vbi permultos motus concitauit, ferro flammaque depopulatus eſt.

Eſt temerè inſeſſo.] de plauſtro decidit, quòd temerè inſcenderat.

Sic plerique] ita quidem noui Principes ad regni vel Principatus euecti faſtigium, aura quadam fortunę blandientis, non autem ex virtutum meritis.

ambitio quos iuuenilis.] iuueniliter exſultantes, vt de Annibale Cato maior.

Poſt magnam.] poſt ingentem populorum ſtragem, & facultatum longè maximum diſpendium.

Cunctorum pœnas.] tandem pœnas ſui furoris & amentiæ luunt.

Furor & rabies.

EMBLEMA LVII.

ORA gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptum in ſummo margine carmen habet
Hic hominum eſt terror, cuius poſſeſſor Atrida:
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AGAMEMNON clypeum habuit, in quo depictus Leo conſpiciebatur: qui clypeus in Olympię fano per aliquot tempora perpendit, inſcriptione etiam adiecta:

ὅτος μὲν φόβος ἐςὶ βροτῶν, ὁ δ᾽ ἔχων Ἀγαμέμνων.

Terror hic eſt hominũ, quiq́; hunc gerit, eſt Agamemnon.

Ducum certè ac militum immanitas ac ſæuitia ſignis militaribus non rarò arguitur. Quid enim ſignificãt in eiuſ-

modi

modi bellicis ſtemmatis vitures, gryphes, dracones, aquilæ, leones, quàm rapacitatem, deprædationem, internecionem, terrorem, & alia longè multa, quæ perpetuò ſanguinarios belli duces comitatur.

Et ſcriptum in ſummo] id vno nomine dicitur ἐπίγραμμα, vulgo Gallico *eſcriteau*.

talia ſigna.] tale ſymbolum.

In eos, qui ſupra vires quicquam audent.

EMBLEMA LVIII.

DVM dormit, dulci recreat dum corpora ſomno
Sub picea, & clauam cæteraq; arma tenet,
Alciden Pygmæa manus proſternere letho
Poſſe putat, vires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, velut pulices, ſic proterit hoſtem,
Et ſeui implicitum pelle leone sagit.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APOLOGVS hic in eos flectitur, qui licet tenuis fortunæ ſint, aut ingenio non perinde valeant, audent tamen potentiores, vel etiam doctiores inceſſere: quo ex conflictu nihil referunt præter noxam & dedecus. Meminit Apologi Marcellin. lib 22. vbi de Iuliano Imp. à maledicis impetito: fruſtra (inquit) virum circumlatrabant, immobilem occultis iniurijs, vt Pygmæi, Thiodamas, agreſtis homo Lyndius cum Hercule. Hiſtoriam tamen malim peti à Philoſtrato in Imaginibus.

recreat dum corpora ſomno.] idem atque dormit. Virg.

——*placidam per membra quietem Irrigat.*

Alciden.] Herculem.

Pygmea manus.] pumilionum ſeu nanorum multitudo.

Poſſe] quod erat ἀδύνατον.

putat.] quod erat ἀνόητον, non ſpectata primùm ſua imbecillitate.

Excitus.] excitatus ſomno.

proterit.] facilè victoriam vir magnus de puſillis nanis retulit.

Impoſſibile.

EMBLEMA LIX.

ABLVIS Æthiopem quid fruſtra? ah deſine: noctis
Illuſtrare nigra nemo poteſt tenebras.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Aeſopi Apologo, & Luciani quodam Epigrammate, quod in eos dicitur, qui nulla corrigi arte poſſunt: vel in ea omnia, quæ fucata ſunt & ſimulata, vt inanem gloriam, non vitæ meritis, ſed corruptis hominum ſuffragijs emptam, cuius tamen ſimulacra omnia, vt ita dicam, tãquam floſculi celeriter decidunt: cum ſimulatum quicquam non poſſit eſſe diuturnum.

Aethiopem.] Maurum. Vnde Prou. Aethiops non albeſcit.

Cuculi.

EMBLEMA LX.

R*VRICOLAS agreſte genus plerique cucullos*
Cur vocitent, quænam prodita cauſſa fuit?
Vere nouo cantat Coccyx, quo tempore vites
Qui non abſoluit, iure vocatur iners.
Fert oua in nidos alienos, qualiter ille
Cui thalamum prodit vxor adulterio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CVCVLI nomen abuſiuè in eos traductum eſt, quorum impudicæ ſunt vxores: cum ij contra cuculi potius vocari debeant, qui vxores alienas adulterãt, ſpectato nimirum auis ingenio, quæ ſua oua in nidis alienis ponere ſoleat.

Ruricolas agreſte, &c.] Nondum mihi conſtat, cur plerique impingunt nomen cuculi ruſticis quibuſdam.

Vere

Vere nouo cantat.] Fortè quia cuculi peculiari conuicio dicebantur olim agricolæ, qui negligentes, ſocordes, tardiq́ue eſſent, quòd non priùs putaſſent vites, quàm cuculus canere cœpiſſet, ait Alciatus ipſemet 7. Parerg. c. 5. ex Plinio 10. 9. & Horat. 1. Serm. 7.

Veſpertilio.

EMBLEMA LXI.

ASSVMPSISSE ſuum volucri ex Mineide nomen,
Socraticum auctores Chærephoonta ferunt.
Fuſca viro facies, & ſtridens vocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare notâ.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CHAEREPHON Athenienſis, Socratis diſcipulus, tam pertinaciter libris incubuit, vt nocturnis lu

cubrationibus extenuatus maximum pallorem maciemque contraxerit, adeò vt vulgari ioco Noctua, aut, vt aliis placet, Veſpertilio nominaretur. Id prouerbii legere eſt apud Ariſtophanem, in macilentum & pallore confectum.

Aſſumpſiſſe ſuum.] Chærephon, conuicio quodam publico, audit Veſpertilio.

Fuſca viro facies.] quòd eſſet fuſcus, & voce ſtridula, fuſca vox, φαία φωνὴ Polluci. huic opponitur canora.

Nota.] probro, conuicio. Nota dicitur probrum, inquit Nonius.

Aliud.

EMBLEMA LXII.

VESPERE quæ tantùm volitat, quæ lumine luſca eſt,
Quæ cùm alas geſtet, cætera muris habet;
Ad res diuerſas trahitur: mala nomina primùm
Signat, quæ latitant, iudiciumq́; timent.
Inde & Philoſophos, qui dum cæleſtia quærunt,
Caligant oculis, falſaq́; ſola vident.
Tandem & verſutos, cùm clam ſectentur vtrumque,
Acquirunt neutra qui ſibi parte fidem.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID confinxit Emblema ex multiplici acceptione vocabuli Veſpertilionis, quod ad res varias torquere ſolēt eruditi homines. Primùm in debitores, qui ne in iudicium pertrahantur, & æs alienum cogantur exſoluere, ad modum veſpertilionum lumen fugiunt, & in mediis noctis tenebris, & per amica ſilentia Lunæ volitant. Conuertitur etiam in tenebriones quoſdam, qui ſapientiam eam profiteri ſe fingunt, à qua ſuntalieniſſimi. ſimulant

enim

enim quod non ſunt; nec ſecùs ac volucres hæ plumarum loco membranas in aere motant, muribus non abſimiles: ita hi naturæ aut rerum obſcurarum arcana rimantur, ſed irrito conatu. Denique in verſipelles, & ſubdolos quoſdam dicitur, qui nulli factioni ſe addicunt, ſed cum vtraque parte colludunt: qui tamen cum ſoleant omnibus imponere, omnibus etiam ſuſpecti ſunt & inuiſi.

Veſpere quæ tantum.] hinc Veſpertilioni nomen.

mala nomina.] debitores, qui non ſunt ſoluendo.

Caligant oculis.] nihil vident in iis, de quibus affirmant.

falſaq́; ſola vident.] Sic faſſus eſt Cicero 2. de natura. Deor. ſe facilius quid falſum ſit, videre, quàm verum agnoſcere.

verſutos.) ad malitiam callidos, inquit Nonius. vt de Catilina Cic. pro Cælio: Verſare ſuam naturam, & tegere ad tempus, atq; huc & illuc torquere & flectere.

Ira.

EMBLEMA LXIII.

ALCÆAM veteres caudam dixere leonis,
Qua ſtimulante iras concipit ille graues.
Lutea cùm ſurgit bilis, crudeſcit & atro
Felle dolor; furias excitat indomitas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ADMONEMVR iræ impetum cohibendum eſſe, omneſq; occaſiones deuitandas, quòd ea perturbatio ſic hominem extra ſe deiiciat, vt quaſi transformetur in belluam ferociſſimam.

Alcæam veteres.) quòd eius incitamento ad fortitudinem excitetur. i. ἀπὸ τοῦ δι᾽ αὐτῆς εἰς ἀλκὴν τρέπεσθαι.

Qua ſtimulante.) qua ſe mouente. Plin. 8. Leonum animi index cauda, vt equorum aures. Immota ergo placidus, clemens, blandientique ſimilis, quod rarum eſt, crebrior

brior enim eius iracundia, &c.

Lutea bilis.] ἰσατώδης, glaſtea, acerrima, mordaciſſimaque, & quæ extremam inter genera bilis malignitatem obtinet.

crudeſcit.] crudus fit, durior & impotentior.

atro felle.] fel, iræ folliculus.

In eum qui ſibi damnum apparat.

EMBLEMA LXIIII.

CAPRA lupum non ſponte meo nunc vbere lacto,
Quod malè paſtoris prouida cura iubet.
Creuerit ille ſimul, mea me poſt vbera paſcet:
Improbitas nullo flectitur obſequio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID petitum è Græco incerti auctoris, de capra lupi catulum lactante. De ingratis intelligitur, ijsque ma-

ximè, qui perniciem aut detrimentum afferunt de ſe bene meritis. quo genere ſceleris nullum aliud exſecrabilius, aut dignius ſupplicio. Quid enim deterius, quàm ijs vitam adimere, aut etiam afficere incommodis, qui nobis vitæ cauſſa fuerunt?

paſtoris malè prouida cura.] ποιμένος ἀφροσύνη.

ſimul.] vbi, poſtquàm.

Improbitas nullo.] Publius Mimus.

Maleuolus ſemper ſua natura vtitur. i. nullo beneficio ingrati animus mutatur.

Fatuitas

Fatuitas.

EMBLEMA LXV.

MIRARIS noſtro quòd carmine diceris Otus,
Sit vetus à proauis cùm tibi nomen Otho.
Aurita eſt, ſimiles & habet ceu noctua plumas,
Saltantemq́; auceps mancipat aptus auem.
Hinc fatuos, captu & faciles, nos dicimus otos:
Hoc tibi conueniens tu quoque nomen habe.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PLERIQVE glorioſuli ſuum nomen ab antiquo quodam & nobili genere trahunt, quanquam indigniſſimè, cum nulla ſua virtute præclaro nomini reſpondeant. Proinde fit interdum, vt nomine leuiter, immutato vel detorto, dignam factis appellationem ſortiantur: vt hic Otho gloriabundus quiſpiam & arrogans, non quidem ab Othone, vti iactabat, Imperatore, ſed ab Otide, aue fatua, paraſitica, captique facili.

diceris Otus.] vel Otis potiùs.
Aurita eſt.] Otis. Ariſtot. in hiſtoria animal.
auceps aptus.] aucupandi doctus.
mancipat.] manu capit.
auem.] Otidem.

Obliuio paupertatis parens.

EMBLEMA LXVI.

CVM lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq́; fame captum deuorat hinnuleum,
Reſpiciat ſi fortè aliò, vel lumina vertat,
Præſentem oblitus quem tenet ore cibum,
Quæritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam.
Qui ſua neglexit, ſtultè aliena petit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CERVARII lupi natura ea eſt, vt quamuis poſt longa ieiunia repertas ægrè carnes mandere cœperit, vbi quid caſu reſpexerit, obliuiſcatur, & copiæ præſentis immemor, aliud quærat. Teſtis eſt Plin. lib. 8. cap. 22. Idem contingit ambitioſis & auaris; qui ſpe honoris amplioris, aut etiam commodi alicuius, in quo ſit quæſtus vberior, neglecta præſenti ſorte, quærant aliam, fitque ſæpenumero vt vtroq; fruſtrentur.

lupus ceruarius.] Lynx.
mandit,] mandere incipit.
hinnuleum.] fętum ceruinum.
incertam prædam.] quam nondum arripuit.

Superbia.

EMBLEMA LXVII.

EN *ſtatuæ ſtatua, & ductum de marmore marmor,*
Se conferre Deis auſa procax Niobe.
Eſt vitium muliebre ſuperbia, & arguit oris
Duritiem, ac ſenſus, qualis ineſt lapidi.

EXPLICATIO CLAVD. MIN.

FIGMENTVM hoc Niobes ob inſolentem iactantiam in ſaxum rigens transformatæ, arguit potentiorum quarundam mulierum ſuperbiam, & immodicam arrogantiam, qua obcæcatæ ne ipſis quidem Superis ſubeſſe ſe putant, adeò vt ſuæ mortalitatis immemores incidant in miſeram quandam *ἀναίσθησιν*, & ſenſus vacuitatem.

ſtatuæ ſtatua.] expreſſa imago lapidea ex alia imagine ſaxea, in quam conuerſa Niobe.

ductum

ductum de marmore marmor.] marmoreum idolum è ſimulacro marmoreo: id eſt, Niobe marmorea.

procax.] petulans, conuiciatrix.

Se Dijs auſa conferre.] quæ numini auſa eſt obloqui, ſeque efferre ſupra hominum captum.

Eſt vitium mulieb.] ſolemne eſt mulieribus, quę ſunt potentiores, ſuperbire.

Impudentia.

EMBLEMA LXVIII.

PVBE tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus:
At Scylla eſt, nullus cui ſit in ore pudor.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HERACLIDES Ponticus, qui allegorias ſcripſit in Homerum, ait per Scyllam ſignificari omnis generis impudentiam, quæ non ab re cingatur canum rictibus, audacia, rapina, auaritia.

mulier.] ὡς σημεῖον τῆς ἀνοίας ἐκ ἐλάχιςον: quod non minimum amentię ſignum, ait Galen. προτρεπτικῷ ἐπὶ τέχνας.

pube tenus.] impudentiæ nota.

ſuccincta latrantibus.] inferiore ſui partę cincta quaſi canibus monſtroſis.

Scylla biformis.] ſupernè fęminam referens, infernè in caninos rictus deſinens.

Monſtra putantur] auiditas, temeritas, rapina, ſeu rapacitas.

At Scylla.] ipſamet eſt τῆς ἀναιδοίας typus ſeu imago.

Φιλαυτία

Φιλαυτία.

EMBLEMA LXIX.

QVOD nimium tua forma tibi Narciſſe placebat,
In florem, & noti eſt verſa ſtuporis olus.
Ingenij eſt marcor, cladesq; Φιλαυτία, doctos
Quæ peſſum plures datq;, deditq; viros:
Qui veterum abiecta methodo, noua dogmata quærunt,
Nilq; ſuas præter tradere phantaſias.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NVLLA deterior ingeniorum peſtis, quàm nimia ſui admiratio & confidentia, quæ eam menti caligi nem inducit, vt aſſentatione omni deterior negligẽtem, ſuperbum, otioſum, & aliorum cõtemptorem hominem reddat; adeò vt niſi quod ipſe faciat, vel doceat, nihil rectum putet. Bene Seneca libello, De vitæ tranquillita-

te:

ee:Puto multos potuiſſe ad ſapientiam peruenire,niſi pu-
taſſent ſe perueniſſe.

Quod nimium.] deſcriptio φιλαύτου.

Inflorem.] tibi cognominem, quæ Narce dicitur, & ſtuporem ſonat. Illius odor caput aggrauat, Plin. 21. cap. 5. & 11. 29.

Ingenij eſt marcor.] φιλαυτία inducit ingenio quaſi marcorem & exitium.

doctos quæ peßum.] quod vitium permultos ingenio præditos omnino perdidit.

Qui veterum abiecta.] qui à veterum doctrina, docendíque ratione deſciſcentes, nouam quandam ſectam induxerunt.

Nilq́; ſuas præter.] ijq́ue nihil aliud tradere voluerunt, quàm quod eorum dictabat libido.

Garrulitas.

EMBLEMA LXX.

QVID matutinos Progne mihi garrula ſomnos
Rumpis, & obſtrepero Daulias ore canis?
Dignus Epops Tereus, qui maluit enſe putare,
Quàm linguam immodicam ſtirpitus eruere.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID mutuatus eſt ex Oda quadam Anacreontis in hirundinem ſomnos matutinos interrumpentē. quod in eos flectitur, qui ſapientibus & ſedatis viris importuna ſua garrulitate negotium faceſſunt. Et quidem vſu venire ſolet, vt quibus eſt rationis inopia maior, ſint loquaciores alijs: quia cum loquendi tempus neſciant, paſſim & vbique obſtrepant.

matutinos ſomnos.] qui ſunt longè ſuauiſſimi. Hic in

I telligc

telligeotium quietum, & à contentione laborum vacationem: quæ tamen quies interrumpitur aliquando importuna quorundam nugacitate.

Progne garrula.] hirundo, ſymbolum garrulitatis. Notum prouerb. Hirundinem ſub eodem tecto ne habeas.

obſtrepero Daulias ore.] Luſcinia.

Dignus Epops Tereus.] meritò in vpupam mutatus, qui Prognes linguam ſcindere, quàm omninò auellere maluit. Ouid. 6. Metam. Plin. 10. 29.

putare.] ſcindere.

Inuidia.

EMBLEMA LXXI.

SQVALLIDA vipereas manducans femina carnes,
Cuiq; dolent oculi, quæq; ſuum cor edit,
Quam macies & pallor habent, ſpinoſaq; geſtat
Tela manu: talis pingitur Inuidia.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ELEGANS Inuidiæ deſcriptio ex effectis, adiunctiſq; quibus oſtenditur eum, qui laboret inuidia, virulentis cogitationibus paſci, aliorum proſperis ſucceſſibus ingemiſcere, animum mœrore cõficere, corpus macie & pallore confectum reddere, aculeis maledicis alios inſectari.

femina] Rectè femina Inuidia: vel quia id contumelioſum nomen: vel quòd non cadat id vitium niſi in ani-

mos molles, parumque viriles.

ſquallida.] ſordida, inculta.

vipereas carnes.] Ouid. 2 Metam. de Inuidia,

——videt intus edentem
Vipereas carnes, vitiorum alimenta ſuorum.

Cuiq; dolent oculi.] Virgil. Epigrammat.

Teſtatur gemitu graues dolores,
Suſpirat, gemit.

Quaq; ſuum cor edit.] Prouerb. Pythagoræ: Cor ne edito. i. ne curis animum excrucies. Et cura dicitur, quòd cor edat. Maro:

——Tityiq; vultur intus,
Qui ſemper lacerat, comeſtq; mentem.

Quam macies.] Ouid. ibidem:

Pallor in ore ſedet, macies in corpore toto.

Virgil *Pallor terribilis genas colorat.*

ſpineſaq; geſtat Tela.] Ouid. eodem 2. lib.

Indoluit, baculumq; capit, quem ſpineæ tortum
Vincula cingebant.

Luxuria.

EMBLEMA LXXII.

ERVCA *capripes redimitus tempora Faunus*
Immodica Veneris ſymbola certa refert.
Eſt eruca ſalax, indexq́ libidinis hircus:
Et Satyri Nymphas ſemper amare ſolent.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HAEC ſunt fœdę libidinis expreſſiſſima ſymbola. Satyrus, ſiue hircus (animal ſalaciſſimum, & ad Venerem maximè pronum) capite geſtans erucam, herbam virtutis calidiſſimę (ab vrendo dictam) ſignificat luxuriam putidam & olentem eſſe in actu, & in affectu ardentem.

Eruca.] herba naturæ calidæ. Plin. 19. 8.

capripes Faunus.] caper luxurię nota.

redimitus.] cinctus anteriores capitis partes.

Immodica.] nam Venus moderata laudatur aliàs, vt naturalis.

ſalax] ad libidinem prouocans.

Et Satyri Nymphas.] Pauſanias Atticis, de inſulis Satyrijs. Aelian. 3. hiſtor. omnigenæ.

Luxurioſorum opes.

EMBLEMA LXXIII.

RVPIBVS aeriis, ſummiq́ crepidine ſaxi
Immites fructus ficus acerba parit:
Quos corui comedunt, quos deuorat improba cornix,
Qui nihil humanæ commoditatis habent:
Sic fatuorum opibus paraſiti & ſcorta fruuntur,
Et nulla iuſtos vtilitate iuuant.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc ex apophthegmate Diogenis. Dicebat enim eos, qui profusè & temerè bona decoquerent, opesque inſumerent in rebus Venereis, conuiuijs magnificis, & id genus alijs, eſſe arboribus ſimiles in montium cacumine naſcentibus, quarum fructus eſſent hominibus inutiles, à coruis aut vulturibus deuorandi.

Rupibus aerijs, &c.] Rupes, ſeu ſaxum, imperiti & ſtolidi ſymbolum. aer, pro ventoſo. crepido, pro fortunę ſummo gradu.

Immites fructus.] καρποὺς ἀκάρπους.

corui.] improbi quique impoſtores, nigri homines, quos fugiendos eſſe monuit Horatius.

improba cornix] vt lena, ſcortillum.

Qui nihil hum. comm.] qui non ſubſeruiant hominum vſibus, quanquam omnia hominum cauſa facta. Et bona dicuntur à beando. Beare, eſt prodeſſe, ſeu beatum facere Hinc χρυσοὶ ἄνδρες, viri boni & ſalutares.

fatuorum.] inſipidorum, improuidorum, nulla penè mente, nulloque ingenio præditorum.

paraſiti.] alienæ quadræ aſſueti, ſcurræ vagi.

ſcorta.] meretriculæ.

iuſtos] viros bonos. Nomine Iuſtitiæ, virtutes omnes complectimur, ex Plat. Dialogo, qui ἐρασταὶ inſcribitur.

Tumulus meretricis.

EMBLEMA LXXIV.

QVIS tumulus? cuia vrna? Ephyraæ eſt Laidos. ah: nō
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma. illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi vult aries, quem parte leæna
Vnguibus apprehenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quòd & ipſa teneret amantes:
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SEPVLCRO Laidis, ſcorti nobiliſſimi, leæna eſt effiĉta partibus poſterioribus arietem cōplexa, quod procacitatem petulantiamq́, meretricis indicabat. Aries enim, animal ſtolidiſſimum, ita ſcalptum à Leæna, re-

præ-

præſentat amatorem fatuum & ſtolidum, qui blandæ & doloſæ dominę ſubſeruiat,quiq́; ſuã ſeruitutem, quàm ſit miſera,non ſentiat. Leæna meretricem arguit.

Quis tumulus?] cuius hoc ſepulcrum?

Ep hyrææ eſt Laidos.] famoſæ meretricis.

non erubuit.] ei etiã tam formoſæ auſa eſt mors inijcere manum?

Nulla fuit tum forma] iam in ſenium vergebat.

illam iam carpſerat ætas.] inclinans ęuum iam nitorem formæ ademerat.

Iam ſpeculum.] coacta erat amores teneros alijs iunioribus permittere.

Quid ſcalptus.] quid per arietem ſcalptum à Leęna, quem arreptum vnguibus poſteriore parte detinet?

Non aliter captos.] eò quòd ſciret ineſcare & capere miſeros amaſios.

In amatores meretricum.

EMBLEMA LXXV.

VILLOSÆ indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit vt capiti cornua bina ſuo;
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore ſargum,
In laqueos ſimi quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum: ſimilis fit ſargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PRIMA huius comparationis pars ſumpta eſt ab Aeliano, lib. De animalib. 1. cap. 23. Vt ſargus piſcis facilè à piſcatore capitur, ſi caprinam pellem induerit (genus enim hoc piſcis inſtinctu quodam naturæ, amore caprarum detinetur) ita deperit amaſius viſa quadam formoſula, vel potius laruata capra, cuius laqueis irretitus,

titus,vix ſe inde poteſt extricare.

Villoſa indutus.] Piſcator indutus caprinam pellem piloſam.

addidit vt capitis.] additis capiti duobus quaſi cornibus.

amatorem.] amore caprę detentum.

ſtans ſummo in littore] hærens piſcator ad litus eo cultu.

In laqueos ſimi quem.] quem ad retia pellicit amor ille caprę. Simus grex.i.caprarum,quæ ſimę.

Capra refert ſcortum.] meretriculę ſimilis capra, ſargus amaſio.

Cauendum à meretricibus.

EMBLEMA LXXVI.

SOLE ſata Circes tam magna potentia fertur,
Verterit vt multos in noua monſtra viros.
Teſtis equum domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquàm vina bibere ſues.
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere, quiſquis amat.

EXPLICAT. CLAVD MIN.

SCRIBIT Homerus Odyſſ. κ ſocios aliquot Vlyſſis virga percuſſos à Circe, epotoq; pharmaco venefico, ſtatim in porcos eſſe transformatos. Quo figmento adumbratur meretricis, & libidinis fœdæ typus. ea enim ſuis præſtigijs humanas illas cogitationes, & naturales motiones (quæ ὁρμαὶ Græcis dicuntur) in homine tumultuantes excitat impotenter, mutatque in deterius: ex

quo

quo fit, vt homo, diuinę naturæ particeps, in belluam degeneret. Per Vliſſem, qui nullo veneficio à priſtino mentis ſtatu dimoueri poteſt, conſtantem animi ducem rationem intelligimus.

Sole ſatę.] filiæ Solis.

potentia] vis.

Verterit vt multos.] Homer. Odiſſ. κ.

Teſtis equum domitor.] Virg. 7 Ouid. 14. Metamor.

Scylla biformis.] de qua paullò ante.

Atq; Ithaci.] Vlyſſis ſocij, de quorum transformatione alio loco.

Et rationem animi.] Hinc Venus ἀφροδίτη dicta, quaſi ἀφροσύνη .i. ſtultitia, mentisq; priuatio.

Amule-

Amuleum Veneris.

EMBLEMA LXXVII.

INGVINA dente fero ſuffoſum Cypris Adonin
Lactucæ folijs condidit exanimem.
Hinc genitali aruo tantum lactuca reſiſtit,
Quantum eruca ſalax vix ſtimulare poteſt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VENVS fingitur mortui Adonidis genitalia lactucis recondidiſſe, vt moneamur libidinem, turpemque voluptatem ciborũ moderatorum vſu ſopiendam & reprimendam eſſe. Nihil enim æquè conducit ad motus illicitos cohibendos, quàm victus ratio temperata. Eruca calefacit, Veneremque incitat: Lactuca verò contrà, herba frigidæ qualitatis.

Inguina dente.] Venus exanimatum iam Adonidem amaſium, qui apri dente confoſſis inguinibus perijt, tumulo

mulo mandauit in lactucæ folijs.

genitali aruo.] facultati illi genitali, quæ nominatur Genitale aruum, pro pudendis partibus, aptisque ad generandum: vt Virgil. 3. Georg. & D. Auguſtin. 18. c. 23. De ciuit. Dei.

lactuca reſiſtit.] Plin. & Caſſ. Dyoniſ 12. de agric. cap. 13.

eruca ſa lax.] de qua paullò ante.

Inuiolabiles telo Cupidinis.

EMBLEMA LXXVIII.

NE dirus te vincat amor, neu femina mentem
Diripiat magicis artibus vlla tuam:
Bacchica auis præſtò tibi motacilla paretur,
Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
Ore crucem & cauda, & geminis vt complicet alis,
Tale amuletum carminis omnis erit.

Dicitur

Dicitur hoc Veneris ſigno Pagaſæus Iaſon
Phaſiacis lædi non potuiſſe dolis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Homero & quibuſdam ſcholiaſtis tradit amuletum ad arcendas amoris illecebras (quo nullum magis exitioſum aut furioſus præſtigium) nempè adhibendam motacillam humano ſtomacho, quæ diſponatur inter binos circulos ſeſe quaſi interſecantes. Eam auiculam aiunt eſſe veneficis mulieribus ad incantationes perutilem: quam etiam à Venere primùm è cęlo ad homines deportatam, & Iaſoni traditam volunt, vt Medeam alliceret. Sed par non eſt haberi fidem ei præſtigio: quin potius ita ſtatuamus, venenum veneno pelli, & amore amorem ſiſti atque coerceri, id eſt, otioſum animum aliquo labore obſtringendum, ne turpi voluptati corporis aurem præbeat.

Ne dirus te vincat amor.] ne amoris laqueis te irretiri patiaris.

neu femina.] ne ve mulier quædam venefica animum tuum Magicis artibus præpediat.

preſtò Motacilla.] habe præſtò Motacillam, auem Baccho ſacram.

Quam quadriradiam.] quam locabis in medio orbis circulo, ita vt vtraque ala & pedibus quaſi crucem referat.

Tale amuletum.] Iſtud erit paratiſſimum amuletum ad impediendam vim omnem carminum Magicorum.

Dicitur hoc Veneris ſigno.] Pindar. Oda 4. Pyth.

Pagaſæus.] à Pagaſa, vrbe Theſſaliæ. ſic etiam nominatur Ouid. 1. Faſtor.

Phaſiacis dolis.] Medeæ incantationibus.

Laſciuia

Laſciuia.

EMBLEMA LXXIX.

DELICIAS & mollitiem mus creditur albus
Arguere, at ratio non ſat aperta mihi eſt.
An quòd ei natura ſalax & multa libido eſt?
Ornat Romanas an quia pelle nurus?
Sarmaticum murem vocitant plerique Zibellum,
Et celebris ſuaui eſt vnguine muſcus Arabs.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

MOLLITIES notatur nobilium quarundam matronarum, quæ ad corporis ornatum oſtentent raras pelliculas animalculorum, vt muris aranei, æluri zibellini (felis libidinoſiſſimi) vtanturque ſuffitu muſci Arabici. Quæ omnia, vt vno verbo, ſymbola poſſunt eſſe rei Venereæ.

Delicias & mollitiem.] mollitudinē, luxū, libidinē,

mus albus.] Prouerb. mus albus.
Arguere.] ſignificare.
ſalax.] ad libidinem excitans.
Romanas nurus.] matronas.
Sarmaticum murem.] de quo Aelian. 12. 10.

Deſidia.

EMBLEMA LXXX.

DESIDET in modio Eſſæus, ſpeculatur & aſtra,
Subtus & accenſam contegit igne facem.
Segnities ſpecie recti velata cucullo,
Non ſe, non alios vtilitate iuuat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NOMINE Eſſæi deſidentis, in cęlum oculos flectentis, ſub modio faculam ardẽtem obtegentis, ij deſi-

deſignantur apud nos, qui vitam piam & contemplatiuã prætexentes ociantur, ingenij lumen extingui ſinunt, nil ſibi nec alijs vtiles.

Deſidet in medio.] ignauam vitam ducit.

ſpeculatur & aſtra.] vt qui religionem profiteatur, θεωρητικὴν quandam præ ſe ferens.

Subtus & accenſam.] tegit faculam ſub modio; vires ingenij non exſerit, ſed hebeſcere patitur.

Segnities ſpecie.] qualis cęnobitarum quorundam.

Non ſe, non alios.] Prou. Nec ſibi nec alijs vtilis.

Deſidiam abijciendam.

EMBLEMA LXXXI.

QVISQVIS iners, abeat. nam in chœnice figere ſedem
Nos prohibent Samij dogmata ſancta ſenis.
Surge igitur duroq; manus aſſueſce labori;
Det tibi dimenſos craſtina vt hora cibos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

MONVIT Pythagoras chęnici non inſidendum, id eſt, non eſſe cibum alienum per inertiam ſectandum, neq; in alienis ſportulis vitam collocandam, vt ſede in eis ſtatuta, totum ætatis tempus otioſè traducamus, ſed aliquam ineamus rationem, vt noſtra induſtria victum comparemus, neque ſemper ab aliorum pendeamus ope.

in chœnice figere ſedem.] feriari ob ſpē demenſi diurni.
Nos prohibent.] prohibemur ex Pythagoræ ſymbolis.
manus aſſueſce labori.] apta & compone te ad laborē.

In

In facilè à virtute deſciſcentes.

EMBLEMA LXXXII.

PARVA velut limax ſpreto Remora impete venti,
Remorumq́, ratem ſiſtere ſola poteſt:
Sic quoſdam ingenio & virtute ad ſidera vectos
Detinet in medio tramite cauſſa leuis.
Anxia lis veluti eſt, vel qui meretricius ardor
Egregijs iuuenes ſeuocat à ſtudijs.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

QVI ſunt ingenio lubrico, parumq́ue conſtanti, mentem ſuam ab honeſto quodam inſtituto vitæ auocari facilè permittunt. Sic enim cœptis cum aliqua laude rebus, magno ſuo damno renuntiant, vel controuerſiæ aut litis mouẽdæ tricis abſtracti, vel quibuſdam illecebris amaſiæ alicuius deliniti. Ducitur ſimilitudo à

natura remoræ piſciculi, quę nauem vel maximam ſiſtat: vt Plin. teſtatur lib. 9. cap. 25.

ſpreto impete.] impetu. Gell. 19.7.

ratem ſiſtere poteſt.] Plin. 9.25.

ad ſidera vectos.] ſummum iam honorem conſecutos.

in medio tramite.] inſtituto iam bene inchoato.

Ignaui.

EMBLEMA LXXXIII.

IGNAVI Ardeolam ſtellarem effingere ſerui
Et ſtudia, & mores, fabula priſca fuit:
Quæ famulum Aſteriam volucris ſumpſiſſe figuram
Eſt commenta: fides ſit penes hiſtoricos.
Degener hic veluti qui cenet in aere Falco eſt,
Dictus ab antiquis vatibus Ardelio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IN vetere quadam fabula inductus erat ſeruus aliquis fatuus, & nihil non ſatagens, qui Aſterię, vel Ardeolæ ſtellarę figuram repræſentare conaretur, vt mores & conatus Ardelionum exprimeret. Ij ſatis mouent ſeſe, ſed nihil vnquam promouent: nihilque agunt, ſed tantùm ſatagunt, ad modum Falconis degeneris & adulterini, qui cit tantùm ceuentis in aere motus. Ij vulgato nomine Ardeliones appellantur: quo hominum genere nullum impudentius, aut ineptius.

Ignaui ſerui.] nullam ad operam vtilis.

Ardeolam ſtellarem.] Ardeolarũ tria genera, Leucon, Aſterias, Pellos. Plin. 10.60.

fabula priſca.] Ariſtot. hiſtor. animal. 9.18.

ceuet.] alas agitet, volare contendat. Aliàs ceuere, verbum obſcęnum.

Auaritia.

EMBLEMA LXXXIV.

HEV miſer in medijs ſitiens ſtat Tantalus vndis,
Et poma eſuriens proxima habere nequit.
Nomine mutato de te id dicetur auare,
Qui, quaſi non habeas, non frueris quod habes.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AB Horatio & Petronio Arbitro ſumpta hęc imago Tantali, de auaro intelligitur, magnas inter opes inope, qui hac in vita iam ſuos manes patitur, cuique nihil aliud mali optare poſſis, niſi vt viuat diu.

Heu miſer.] verè quidem & ſponte miſer.

miſer Tantalus.] ταλάνταтος.

ſitiens.] nunquam expletur cupiditatis ſitis: proinde eum hydrope comparatur auarus. Horat. 2. Carm. 2. & 1. Serm. 1.

medijs

medijs in vndis.] opibus & facultatibus, quæ ſunt fluxæ caducæq́. hinc ductum puto verbum *abundare.* &c.
ſtat.] nunquam ſedet, nec conquieſcit.
poma proxima.] res partas.
Qui, quaſi non habeas.] Tam deeſt auaro, quod habet, quàm quod non habet. citatur ex D. Hieronymo.

In Auaros.

EMBLEMA LXXXV.

SEPTITIVS populos inter ditiſſimus omnes,
Arua ſenex nullus quo magis ampla tenet;
Defraudans geniumq; ſuum, menſasq; paratas,
Nil præter betas duraq; rapa vorat.
Cui ſimilem dicam hunc, inopem quem copia reddit?
An ne aſino? ſic eſt: inſtar hic eius habet.
Namque aſinus dorſo pretioſa obſonia geſtat,
Seq; rubo aut dura carice pauper alit.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc à Plutarcho mutuatus, libello *περὶ εὐθυμίας*. dicitur in auarum, qui aſinina quadam ſtoliditate vtatur cibis rancidis, pane murido, laido iam penè corrupto, vappa improbè veſcatur, cum ei opes affatim ſuppetant.

populos inter ditiſſ.] inter ſuos populares omnes locupletiſſimus, vt ille apud Perſ. 4. Satyr.

Diues arans Curibus, quantum non miluus oberret.

Et Horat. *Diues agris, diues poſitis in fœnore nummis.*

Arua quo magis ampla.] id vno verbo, locuples.

ſenex] Quid verò turpius (ait Cato apud Cic.) auaritia ſenili? &, quò minus viæ reſtat, eò plus viatici quærere?

Defraudans genium.] naturæ ſubtrahens quod appetat. Prouerb. Plautinum.

betas duraq; rapa.] viles & contemptos cibos.

Seq; rubo aut dura.] Prouer. Aſinus mauult ſtramina quàm aurum.

In aulicos.

EMBLEMA LXXXVI.

VANA Palatinos, quos educat aula, clientes;
Dicitur auratis nectere compedibus.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EA eſt aulicorum vita miſerè ſplendida, vt aureis compedibus vincti teneantur, nec poſſint effugere: quod de Ariſtippo dictitabat irriſor Diogenes. Qua ſeruitute nihil abiectius aut miſerius; cum ſint illi animo fracto demiſſoq; qui mancipiorum inſtar, ad aliorum nutum viuere & adblandiri cogantur.

Vana Palatinos.] qui aulam aſſectantur aulici, quanquam populari iudicio beati, vincti tamen ſunt, retinenturque aureis compedibus.

vana aula.] epitheton veriſſimum, quę inani ſępè ven

to

to ſuos aſſeclas paſcat.

auratis compedibus.] Prouerb. Aureæ compedes.

In ſordidos.

EMBLEMA LXXXVII.

QVÆ roſtro, clyſtere velut, ſibi proluit aluum
Ibis, Niliacis cognita littoribus,
Tranſijt opprobrij in nomen: quo Publius hoſtem
Naſo ſuum appellat, Battiadesq́ ſuum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VT Ibis, auis Aegyptia, roſtri aduncitate per eam ſe partem proluit, qua reddi ciborum onera maximè ſalubre eſt, ait Plinius 8.c.27. Sic plerique, quod vulgò dici ſolet, podicem ex ore faciunt, qui nimia verborum licentia vtuntur, quiq; putidè loquuntur, eaq; etiam detegunt, quæ prouida natura voluit eſſe tecta.

Niliacis cognita.] in Aegypto nota. Ariſt. 9. anim. hiſt.

opprobrij

opprobrij in nomen.] in probroſam appellationem ſordidorum & obſcœnorum.

Publius Naſo.] Elegia in Ibim.

Battiades.] Callimachus.

In diuites publico malo.

EMBLEMA LXXXVIII.

ANGVILLAS *quisquis captat, ſi limpida verrat*
Flumina, ſi illimes auſit adire lacus,
Caßus erit, ludetq; operam: multum excitet ergo
Si crete, & vitreas palmula turbet aquas:
Diues erit: Sic ijs res publica turbida lucro eſt,
Qui pace, arctati legibus, eſuriunt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM id ex Aeſopico apologo, cuius etiam meminit Ariſtophan. Equitibus. In eos conuertitur, qui

qui tum maximè quæſtum faciunt, cum patria ſeditione, vel inteſtinis odijs laborat. Id dicitur vulgo, *in aqua turbida piſcari.*

ſi limpida verrat.] ſi ſit aqua limpida, & illimis. i. abſq; limo lutoq;

Caſſus erit, ludetq; operam.] nihil capiet.

multum excitet ergo ſi creta.] ſi multum arenæ vel ſabuli, aut cęni limive excitarit.

& palmula turbet aquas.] aquaque omnis turbetur. palmula, remi extrema pars.

turbida.] tempore tumultus aut belli.

pace.] pacis tempore.

arctati legibus.] coacti, retentique iugo legum ciuilium.

In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur.

EMBLEMA LXXXIX.

DELPHINI inſidens vada cerulà ſulcat Arion,
Hocq́; aures mulcet, frenat & ora ſono.
Quàm ſit auari hominis, non tam mens dira ferarum eſt:
Quiq́; viris rapimur, piſcibus eripimur.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Græco Bianoris in 1. Epigrammaton. flectitur in crudelem & inſatiabilem hominum auaritiam, qui in vitam hominũ conſpirare non dubitant, quò eos bonis omnibus ſpolient. Ex quo diſcimus, mitiores interdum eſſe feras in hominem, quàm ipſe homo in genus ſuum exiſtat.

vada

vada cærula ſulcat.] mare cæruleum nauigat.
Hocq́; ſono.] lyræ ſuæ modulis.
aures mulcet.] Delphini. Virgil. dixit in 1.

Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos.

Pacuuius, mulcere laudibus, pro mollire, ſeu lenire, vt vult Feſtus.

frenat & ora.] retinet os Delphini, ipſumq́ue mitefacit.

rapimur.] opprimimur, lædimur, de medio tollimur. Rapere, ad vim pertinet.

eripimur.] liberamur, ſeruamur. Virgil. 6.

Eripe me his inuicte malis.

Gula.

EMBLEMA XC.

CVRCVLIONE gruis, tumida vir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus geſtat Onocrotalum:
Talis forma fuit Dionyſi, & talis Apici,
Et gula quos celebres delicioſa facit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HAc imagine depinguntur lurcones, guloſi, helluones, quibus tribuit collum gruis, quod ſibi dari optabat Philoxenus: ventrem maximè prominentem, cum duabus auiculis edaciſſimis, Laro, & Onocrotalo.

Curculione gruis.] collo gruis. Nam propriè curculio, vermis edaciſſimus, quaſi gurgulio dictus: quo nomine notati etiam paraſiti quidam.

aluo tumida.] ventoſus. *φύσκων καὶ γάστρων*.

Laron.] Gauiam, auiculam edaciſſimam. Prouerb. Larus hians.

Onocrotalum.] rapacem auem, quæ duplicem videtur habere vterum, vnum naturalem, in faucibus alterum. Plin. 10. 47.

Talis forma Dionyſi.] Athenæus 1. Dipnoſ. 3. Plin. 9. 17.

Et gula quos celebres.] vt Gnatho Siculus Gallonius, Aeſopus, Claud. Albinus, Abron. alijque.

Ocni

Ocni effigies, de ijs qui meretricibus donant, quod in bonos vſus verti debeat.

EMBLEMA XCI.

IMPIGER haud ceſſat funem contexere ſparto,
Humidaq; artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis vix torquet ſtrenuus horis,
Protinus ignaui ventris aſella vorat.
Femina, iners animal, facili congeſta marito
Lucra rapit, mundum prodigit inq; ſuum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Pauſaniæ Phocicis. Ocnus texens è iunco reſtim vel funem, quam aſella propè aſtans confeſtim voret, gnauum & induſtrium hominem notat, qui vxorem habet, quæ ſtatim dilapidet & abſumat, quicquid ille ſuo labore conquiſierit; vt eſt mulierum quoddam genus ma

ximè ſumptuoſum & prodigum.

Impiger.] non intermiſſo labore.

ſparto.] geniſta.

Protinus.] porrò ac ſine intermiſſione, continuò. Nonius.

ignaui ventris.] πολυτελὴς γυνή. ſic apud D. Paulum Cretenſes dicti γαστέρες ἀργοί.

Fœmina, iners animal.] Idem Satyr. 6. Iuuenal.

Prodiga non ſentit pereuntem femina cenſum, &c. vide Prouerb. Mulieris podex.

mundum ſuum.] muliebrem Gell. 4. 1.

In Paraſitos.

EMBLEMA XCII.

QVOS tibi donamus, fluuiales accipe cancros;
Munera conueniunt moribus iſta tuis,
His oculi vigiles, & forfice plurimus ordo
Chelarum armatus, maximaq; aluus adeſt:
Sic tibi propenſus ſtat pingui abdomine venter,
Perniceſq; pedes, ſpiculaq; apta pedi.
Cùm vagus in triuiis, menſæq; ſedilibus erras,
Inq; alios mordax ſcommata falſa iacis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID torquetur in mordacem quendam ſcurram, ventrionem, alienę quadræ ſemper aſſuetum, mordacibus dictis in alios citra diſcrimen vtentem.

fluuiales cancros.] fluuiatiles.

forfice plurimus ordo.] pedes habent cancri multiplices, qui ſunt in modum forficis. Chelæ, ſunt eorum brachia. Lege Plin. 9. 31.

ſtat pingui abdomine.] venter pinguis. Abdomen eſt ſpinæ adhęrens pinguedo. Iuuenal.

——venter adeſt abdomine tardus.

Cum vagus.] Horat. 1. Epiſtol.

Scurra vagus, non qui certum præſepe teneret, &c.

menſæ ſedilibus erras.] Epitheta hinc Gręcorum multa, vt τραπεζυλοιχὸς, qui menſas lingat. θυράπαξ, & θυράρπαξ, quòd foribus inſidietur alienis. Prou. Sartaginum pernicies.

Paruam

Paruam culinam duobus ganeonibus non ſufficere.

EMBLEMA XCIII.

IN modicis nihil eſt, quod quis lucretur: & vnum
Arbuſtum geminos non alit Erithacos.

ALIVD.

IN tenui ſpes nulla lucri eſt: vnoq; reſidunt
Arbuſto geminę non bene Ficedulæ.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NON eſt multum lucri ſperandum ex negotijs minimis, & in quibus quanquam multum laboris & operæ collocetur, tamen fructus inde parum capitur, pręſertimque ſi ſit conſors in eadem adminiſtratione. hinc adagia: Vno in ramo non bene ſedent duę Ficedulæ: & vnum arbuſtum non alit duos Erithacos.

In modicis.] rebus, vel negotijs.

Erithacos.] Rubeculas. Plin. 10.20.

In tenui ſpes.] Prouerb. Tenuis ſpes.

Ficedulæ.] à ficubus edendis, cum tamen veſcantur vuis. Plin. 10.29.

Captiuus ob gulam.

EMBLEMA XCIIII.

REGNATORq́; penus, menſaq́; arroſor herilis
Oſtrea mus ſummo vidit hiulca labris.
Queis teneram apponens barbam, falſa oſſa momordit:
Aſt ea clauſerunt tacta repentè domum;
Deprenſumq́; tetro tenuerunt carcere furem,
Semet in obſcurum qui dederat tumulum.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Apológo Aeſopi, dicitur in eos, qui lautioris victus ergo, in opulentiorum domos irrumpunt, vnde nihil præter damnum, aut etiam interitum conſequantur. Vel in eos, qui luxus & gulæ intemperantia mortem præproperam ſibi accerſunt, quiq; vt vulgus Gallorum loquitur, ſuum in dentibus tumulum faciunt.

Regnator penus.] mus incolens penus. de nomine hoc Gellius 4 c. 1.

menſæ arroſor herilis.] aſſuetus rodere menſas heri, ſeu patrisfamilias.

hiulca.] hiantia. De oſtreis Plin 32. 6.

falſa oſſa.] teſtam oſtreæ, quam oſſa eſſe putabat.

Domum.] ſuam teſtam.

Deprahenſum furem [murem ἐπ' αὐτοφόρῳ.

Semet in obſc.] qui ſemet coniecerat in id diſcrimen.

In garrulum & guloſum.
EMBLEMA XCV.

VOCE boat torua, prælargo eſt gutture, roſtrum
Inſtar habet naſi, multiforiſq; tubæ.
Deformem rabulam, addictum ventriq; gulæq;
Signabit, volucer cùm Truo pictus erit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PETITVM id ex Clementis Alexandrini 2. Pædagog cap. 1. Qui animum in aluo defodit, piſci qui aſellus dicitur, maximè ſimilis. Accommodatur in quoſdam rabulas forenſes, qui ſuo incondito clamore videntur aerem turbare, cum dent ſine mente ſonum, omniaque interea ad ventrem & ingluuiem referant.

Voce boat torua.] quod eſt λαρυγγίζειν, vt habet Prouerbium, Intenta voce clamat Onocrotalus, ſiue Truo.

rabulam.] Vide Nonium in Rabula.

addictum ventriq; gulæq; γλωσσογάστορα, vt nominatur à Polluce Onomaſt. 2.

Doc-

Doctorum agnomina.

EMBLEMA XCVI.

MORIS *vetuſti eſt, aliqua profeſſoribus*
Superadijci cognomina.
Faciles apertosq́ explicans tantùm locos,
Canon vocatur Curtius.
Reuoluitur qui eodem; & iterat qui nimis,
Mæander, vt Pariſius.
Obſcurus & confuſus, vt Picus fuit,
Labyrinthus appellabitur.
Nimis breuis, multa amputans, vt Claudius,
Mucronis agnomen feret.
Qui vel columnas voce erumpit, Parpalus,
Dictus Truo eſt ſcholaſticis.
Contra eſt vocatus, tenuis eſſet Albius
Quòd voce, veſpertilio.
At vltimas mutilans colobotes ſyllabas,

Hirundo

Hirundo Craſſus dicitur.
Qui ſurdus alius ſolus ipſe vult loqui,
Vt ſturnus in prouerbio eſt.
Hic blæſus, ille raucus, iſte garriens:
Hic ſibilat ceu vipera.
Tumultuatur ille rictu & naribus,
Huic lingua terebellam facit.
Singultit alius atque tusſit hæſitans.
At conſpuit alius, vt pſecas.
Quàm multa rebus vitia in humanis agunt,
Tam multa ſurgunt nomina.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VIDETVR id ab Alciato confictum, ex ſcholarum iuris conſuetudine in eos Doctores, qui pro varijs in docendo vitijs varia ſunt agnomina ſortiti. Fit enim ſæpenumerò, vt citius vitia quàm virtutes in ijs obſeruemus, qui publicè docent, ioculari quadam laſciuia, vt eſt quorundam in conuiciando natura procax.

Moris vetuſti.] in ſcholis potiſſimum iuris.

cognomina.] ad laudem aliquam, ſeu vituperium.

Reuoluitur qui eodem.] qui ſe implicat, eodemque redit, vnde digreſſus erat:

Mæander.] flexuoſus, obliquus.

Labyrinthus.] quòd ſe bellè non explicet, nullaq; vtatur methodo.

Nimis breuis.] Breuitas, qua neceſſaria prætermittuntur, eſt in vitio, vt fortè fuit Claudius Cantiuncula.

Qui vel columnas.] Prouerb. Columnas rumpere.

Truo.] de qua aui ſupra.

tenui quòd voce.] vt Chærephon Socratic. de quo ante iam.

colobotes.] mancus, decurtatus. κολοβόω, comminuo & trunco.

ſturnus.] de hac aui Plin. 10. 24.

ceu vipera.] ſerpens.

*pſecas.*a ſtillicidium, vel gutta, aut ſtilla è tectis decidens.

Quàm multa] quot vitia, tot vocabula & nomina conuicioſa fingi poſſunt.

Natura.

EMBLEMA XCVII.

PANA colunt gentes (naturam hoc dicere rerum eſt)
Semicaprumq́; hominem, ſemiuirumq́; Deum.
Eſt vir pube tenus, quòd nobis inſita virtus
Corde oriens, celſa verticis arce ſedet.
Hinc caper eſt, quia nos natura in ſecla propagat
Concubitu, vt volucres, ſquamea, bruta, feras.
Quod commune aliis animantibus, eſt caper index
Luxuriæ, Veneris ſignaq́; aperta gerit.
Cordi alij ſophian; alij tribuere cerebro:
Inferiora modus, nec ratio vlla tenet.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NOMINE Panos, natura ſignificatur hominis. Pan enim pro Deo habitus, ſuperiore ſui parte hominem, inferiore verò caprum referebat. Homo natura diuina eſt, angelica, cęleſti, immortali, ſi eius animum ſpectes, in quo mens, ratio, intelligentia, quibus partibus antecellit alijs animantibus. Eſt & inferior animi pars ex coniunctione corporis, rationis expers, bruta, ferox, & beſtię quàm homini ſimilior, in qua ſunt perturbationes. Caper pro libidinis ſymbolo perſpicuè vſurpatur: coitu enim omnia animantia propagantur.

Pana colunt gentes.] Gentiles ſeu Pagani vulgò dicti.

naturam hoc dicere rerum eſt.] nam πᾶν, totum vel vniuerſum ſonat.

quòd nobis inſita.] Ratio principium habet à corde, principatum in cerebro. Cic. 1. Tuſcul. Plutar. 4. Decretor. 5.

caper.] ſymbolum coitus, ſiue libidinis. At coitu animalia omnia generantur, vt ſunt aeriæ, aquatiles, terreſtres.

ſophian.] rationem & mentē. Lactant. De opificio Dei.

Inferiora modus.] Ira & cupiditates nihil habent rationis: easque habemus cum belluis communes.

Ars naturam adiuuans.

EMBLEMA XCVIII.

VT ſphæra Fortunæ cubo ſic inſidet Hermes:
Artibus hic variis, caſibus illa præeſt:
Aduerſus vim fortunæ eſt ars facta: ſed artis
Cùm fortuna mala eſt, ſæpe requirit opem.
Diſce bonas artes igitur ſtudioſa iuuentus,
Quæ certæ ſecum commoda ſortis habent.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM id è Galeni πρὸς τέχνας προτρεπτικῷ: apud quem Fortuna, muliebri habitu, globo ſeu pilæ inſidet, ad eius indicandam inſtabilitatem: Mercurius verò quadrato cubo, ad deſignandam artium potiſſimùm liberalium firmitatem, vt quæ nullo fortunæ impetu moueri loco poſſint. Quò illud refertur apud

Græcos auctores peruulgatum.

λιμὴν ἀτυχίας ἐςὶν ἀνθρώποις τέχνη.

Ars hominibus, eſt infelicitatis portus.

ſphæra.] orbi rotundo, ad ſignificandam volubilitatem & inconſtantiam, qualis eſt in artibus ſordidis & mechanicis.

cubo.] quadrato lapidi, firmæ ſedi, ad deſignandam artium liberalium ſtabilitatem: vel vitam ipſam ſedẽtariam hominum ſtudioſorum.

Artibus hic.] Mercurius bonarum diſciplinarum præſes.

varijs caſib.] rebus fortuitis, quęque ſunt in perpetuo inconſtantiæ motu.

illa.] Fortuna.

Aduerſus vim fortunæ.] Ars eſt infelicitatis portus, λιμὴν ἀτυχίας, dixit quidam: & alius, Ars ſua cuiq; pro viatico eſt.

Diſce bonas artes] Ouidium imitatur 1. Artis.

Diſce bonas artes moneo Romana iuuentus.

In iuuentam.

EMBLEMA XCIX.

NATVS vterque Iouis, tener atque imberbis vterque,
Quem Latona tulit, quem tulit & Semele.
Saluete, æterna ſimul & florete iuuenta,
Numine ſit veſtro quæ diuturna mihi.
Tu vino curas, tu victu dilue morbos,
Vt lento accedat curua ſenecta pede.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AD firmandam conſeruandamq; valetudinem corporis, duo ſunt obſeruanda, certa victus ratio, & vini vſus moderatus, qui curas animo pellat, vitamq; hilarem faciat. Quod præceptum συμβολικῶς expreſſerũt, qui iiſdem aris Phœbum Medicinæ numẽ, & Bacchum vini deum collocarunt.

Natus vterque Iouis.] Bacchus & Apollo: alter Semeles, alter Latonæ filius.

Saluete.] χαίρετε.

Tu vino curas.] Horat. ——*diſſipat Eubius Curas edaces.*

victu dilue morbos.] aufer corporis ægritudines certa victus ratione.

In quatuor anni tempora.

EMBLEMA C.

ADVENISSE hiemem frigilla renunciat ales:
Ad nos vere nouo garrula hirundo redit.
Indicat æſtatem ſeſe expectare cucullus:
Autumno eſt tantùm cernere ficedulas.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX quatuor auicularum generibus, quæ totidem partibus anni conſpiciuntur, videtur innuere rerum omnium tempeſtiuitatem: vt admoneamur ſuſcipiendum omne negocium tempeſtiuè, quia magna fit occaſionis vis in rebus omnibus aggrediendis & perficiendis.

frigilla.] à frigore dicta. de qua Ariſt. hiſt. anim. 8. 3.

vere nouo garrula hirundo.] Ouid. Faſt. 2.

—— an veris prænuntia venit hirundo.

Prouerb. Audi Chelidonem.

cucullus.] de quo ſupra non nihil.

ficedulas.] de quibus paullò ante.

Scyphus Neſtoris.

EMBLEMA CI.

NESTOREVM geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti maſſa profundit opus.
Clauiculis ex auro ſtant circum quatuor anſæ:
Vnamquamque ſuper fulua columba ſedet.
Solus eum potuit longæuus tollere Neſtor.
Mæonidæ doceas quid ſibi Muſa velit?
Eſt cælum, ſcyphus ipſe: colorq́; argenteus illi,
Aurea ſunt cæli ſidera clauiculi.
Pleiadas eſſe putant, quas dixerit ille columbas:
Vmbilici gemini magna minorq́; fera eſt.
Hæc Neſtor longo ſapiens intelligit vſu:
Bella gerunt fortes: callidus aſtra tenet.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NESTORIS patera geminis fundis, argentea, clauiculis aureis, quatuor anſis, & ſub harum quaque columba ſedens, cęlum & pulcherrimum aſtrorum ornatum ſignificabat. Nam crater iſte coloris argentei & clauiculis aureis, cęlum puriſſimum referebat, & ſtellas aurei coloris: columbę, Pleiades erant: duo vmbilici, vtraque vrſa. hoc ſchemate commendatur Aſtronomia, longi vſus & obſeruationis ars, quæq; in rebus arduis plus poteſt, quàm robuſti corporis vires.

Quod grauis argenti.] crater factus è maſſa argentea.

fulua columba.] Martial. 8.

Hi duo longæuo cenſentur Neſtore fundi:
Pollice de Pylio trita columba nitet.

Magna minorq; fera] Ouid. ſic 3. Eleg. 4. Triſt.

Magna minorq; fera.

longo vſu.] longa doctus experientia.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

EMBLEMA CII.

CAVCASIA æternùm pendens in rupe Prometheus
Diripitur ſacri præpetis vngue iecur.
Et nollet feciſſe hominem: figuloſq; peroſus
Accenſam rapto damnat ab igne facem.
Roduntur variis prudentum pectora curis,
Qui cæli affectant ſcire, deumq; vices.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TORQVETVR hoc in nimium curioſos Philoſophos, vel eos Aſtrologos, qui vulgò Iudiciarij nominantur. Ij, quæ ſunt abdita in natura, vel quę Deus homini voluit eſſe tecta, perquirunt anxiè, deque ijs totos dies noctesque ſecum diſceptant, miſerè ſeſe interea conficientes, non ſecus atque olim pendens in monte CauCaſo

caſo Prometheus, cui aquila cor. ita exedebat, vt exeſum renaſceretur.

Caucaſia æternum.] Martial. in 1.

——*in Scythica religatus rupe Prometheus*

Aſſiduam nimio pectore pauit auem.

ſacri præpetis.] aquilę Ioui ſacræ. de voce præpes, Gell. 6. c. 6.

prudentum.] nimium altè ſapientium.

In Aſtrologos.

EMBLEMA CIII.

ICARE, *per ſuperos qui raptus & aera, donec*
In mare præcipitem cera liquata daret.
Nunc te cera eadem, feruensq́ue reſuſcitat ignis,
Exemplo vt doceas dogmata certa tuo.
Aſtrologus caueat quicquam prædicere: præceps
Nam cadet impoſtor dum ſuper aſtra volat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Gręco Ικλιανȣ̃ conuertitur in Aſtrologos quosdam falſarios & impoſtores, qui ſupra humanum captum conantur aliquid, quęq́ue longiſſimè abſunt ab ingenio humano, vi mentis & fallacis artis ope ſe conſequi poſſe putant: quo fit, vt detecta impoſtura, in ludibrium & miſeram inopiam decidant.

per ſuperos & aera.] per aera ſuperum.

donec in mare.] donec in mare lapſus, pennis liquefactis, nimio Solis ęſtu.

cera eadem.] rurſum fingeris à pictore ex cerea quadam materia.

Exemplo vt doceas dogmata.] ὣς διδάξαι τὰ δόγματα: commonefacias vnumquemque, doceasq́; certo tuo exemplo.

Qui

Qui alta contemplantur, cadere.

EMBLEMA CIIII.

DVM turdos viſco, pedica dum fallit alaudas,
Et iacta altiuolam figit arundo gruem,
Dipſada non prudens auceps pede perculit: vltrix
Illa mali, emiſſum virus ab ore iacit.
Sic obit, extento qui ſidera reſpicit arcu,
Securus fati, quod iacet ante pedes.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Apologo Aeſopi, de aucupe & vipera. Dicitur de Aſtrologis, qui occupati circa inſpectionem rerũ cęleſtium, vt inde aliquid ſe pręſagire poſſe putent; non pręuideant, quod in terris ſibi periculum impendeat.

Dum turdos.] auceps dũ captat viſco turdos, alaudas pedica, & telo gruem.

[*iacta*

iacta arundo.] i. telum; ſeu ſagitta. ob vſum enim, quē ſagittis conficiendis prębent arundines, pro ſagitta vſurpatur arundo à poetis.

Dipſada.] ſerpentem. Dipſas, genus ſerpentis ſitim inducens, à διψᾶν, ſitire.

non prudens.] incautus.

ſecurus fati.] neſcius infortunij, quod habebat pedibus obuolutum: ſic enim habet epigramma Gręcum Antipatri:

τὸν ποσὶν οὐκ ἐσιδὼν κῦμα κυλινδόμενον.

Lactant. lib. 2. c. 3. in Philoſophos: Dum aliorum pręcipitium vident, non proſpexerunt, quid ante ſuos pedes eſſet.

Poten-

Potentiſſimus affectus Amor.

EMBLEMA CV.

ASPICE vt inuictus vires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio vincat Amor?
Atq; manu hac ſcuticam tenet, hac vt flectit habenas,
Vtq; eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui vincere talem
Eſt potis, à nobis temperet an ne manus?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Gręco Argentarij quo ſignificatur viros fortiſſimos, & alioqui ſanctiſſimos, amore prępediri, neque mirum videri, ſi imbecilliores eius iugo tam facilè ſubijciantur

auriga.] ductor

Expreſſus

Expreſſus gemma.] ſculptus annulo, effictus.
puſio.] puerulus, παιδάριον.
manu hac.] dextra.
ſcuticam.] flagellum è loris.
hac vt flectat habenas.] ſiniſtra frenum tenet.
Vtq; ſit inp.] formoſiſſimus, in Græco, πολλὰ δ᾽ ἀμφιτέθηλε χάρις: multa autem circumfloret gratia.
Dira lues procul eſto.] O dirum exitium: vel vt in Græco ſine epiphonemate, φρίσσω τὸν βροτολοιγὸν: horreſco homicidam.
feram talem.] leonem.
Eſt potis.] poteſt.

Potentia Amoris.

EMBLEMA CVI.

NVDVS Amor viden' vt ridet placidumq; tuetur?
Nec faculas, nec quæ cornua flectat, habet:
Altera ſed manuum flores gerit, altera piſcem,
Scilicet vt terræ iura det atque mari.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID etiam ex Græco: ex quo diſcimus Amorem & in terris & in aquis imperium obtinere in quodcunque animantium genus: quod oſtenditur ſymbolo roſæ ſiue floris: qui terram, & piſcis, qui mare deſignat.

placidum tuetur.] μείλιχος ἐστί. placidus eſt.

Nec faculas.] faces ardentes.

nec quæ cornua flectat.] arcus.

flores.] roſam. Roſa enim Veneri ſacra. In Appendicibus

cibus Virgilianis legitur: *Sideris & floris nam domina vna Venus.*

piſcem. [Delphinum, vt in Græco, δελφῖνα καὶ ἄνθος. *Scilicet vt terra*] Virgil. Georgicis.

Omne adeò genus in terris, &c. eſt enim notũ carmen.

Vis Amoris.

EMBLEMA CVII.

A*LIGERVM fulmen fregit Deus aliger, igne*
Dum demonſtrat vti, eſt fortior ignis Amor.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX 4. Græcor. Epigram. quo ſignificatur amore ſtrenuo nihil vehementius aut inſuperabilius, adeò vt rebus ipſis, quæ violentiſſimæ putantur, non cedat. Itaque

que Græcis nominatur πανδαμάτωρ. i. omnium domitor.

Deus aliger.] ὁ πτανὸς, alas gerens Cupido.

aligerum fulmen.] cui tribuuntur alę propter pernicitatem.

In ſtudioſum captum amore.

EMBLEMA CVIII.

IMMERSVS ſtudijs, dicundo & iure peritus,
Ex maximus libellio.
Helianiran amat, quantum nec Thracius vmquam
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?
Num ſat ſub Ida eſt vincere?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc ſcriptum eſſe in Hieronymum Paduanum, virum litteratum, qui rebus amatorijs operam daret impenſiſſimè, retulit Guicciardinus, ſcriptor Italus. Poteſt non minùs commode flecti in quoſuis ſtudioſos litterarum, qui neſcio qua animi leuitate ita ſe abijciant & proſternant, vt amorem non ſatis honeſtum perſequantur.

Immerſus ſtudijs.] totus in ſtudijs occupatus.

dicundo & iure peritus.] Iuriſperitus.

maximus libellio.) γραμματεὺς. ſed certè hoc nomine malim quendam inſigniter litteratum intelligi, & eũ qui ſtudijs pænè immortuus fuerit.

quantum nec Thracius.] efflictim deperit Helianirã, vt non plus olim Tereus, rex Thraciæ, Philomelam deperierit. Ouid. 6. Metamorph.

ſororis.] Procnes. de qua iam ſupra.

Pallada cur alio.] At Venus, cur iterum ſuperaſti Palladem? num ſat erat ſemel in monte Ida te victricem fuiſſe?

Α'ντέρως,

Senex puellam amans.

EMBLEMA CXVI.

DVM Sophocles (quamuis affecta ætate) puellam
A quæſtu Archippen ad ſua vota trahit,
Allicit & pretio, tulit ægrè inſana iuuentus
Ob zelum, & tali carmine vtrumque notat:
Noctua vt in tumulis, ſuper vtq; cadauera bubo;
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Athenęo lib. 13. Dipnoſoph. Ex quo diſcimus turpiſſimum eſſe ſeni amore diffluere: quod & Deo, & ipſi etiam naturę odioſum eſſe noſtri dictitant. Notum illud Ouidij:

Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.

quamuis affecta ætate.] decrepitas ſenio grauis.

puellam.] meretricem, iuuenculam.
A quæſtu.] alluſio tacita ad meretricis nomen.
ad ſua vota trahit.] ad ſe allicit, vocat.
inſana.] amore ſaucia.
Ob ʒelum.] zelotypiam, qua laborabat.
tali carmine.] libello famoſo.

In colores.

EMBLEMA CXVII.

INDEX mœſtitiæ eſt pullus color: vtimur omnes
Hoc habitu, tumulis cùm damus inferias:
At ſinceri animi, & mentis ſtola candida puræ:
Hinc ſindon ſacris linea grata viris.
Nos ſperare docet viridis. Spes dicitur eſſe
In viridi, quoties irrita retrò cadit.
Eſt cupidis flauus color: eſt & amantibus aptus,
Et ſcortis, & queis ſpes ſua certa fuit.

Al

At ruber armatos equites exornet amictus;
Indicet & pueros erubuiſſe pudor.
Cæruleus nautas, & qui cæleſtia vates
Attoniti nimia relligione petunt.
Vilia ſunt giluis natiuaq; vellera burrhis:
Qualia lignipedes ſtragula habere ſolent.
Quem curæ ingentes cruciant vel Zelus amoris,
Creditur hic fulua non malè veſte tegi.
Quiſquis ſorte ſua contentus ianthina geſtet;
Fortunæ æquanimis tædia quiq; ferat.
Vt varia eſt natura coloribus in gignendis,
Sic alijs aliud: ſed ſua cuique placent.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VT ſunt varia mentis humanę παθήματα, varij que ſenſus, ita ex coloribus, quę ſenſum imprimis permouere ſolent, ducuntur varia ſymbola, quibus exprimũtur tacita animorum conſilia, vel etiam cogitationes, vt cum apponuntur in veſtibus, aulęis, ſignis militaribus, veſtibulis ędium, pergulis, &c.

Index mœſtitiæ.] Niger ſiue pullus color adhibetur parentationibus mortuorum.

cum damus inferias.] cum vita functis iuſta perſoluimus.

At ſinceri animi.] Albor, ſeu niueus color puritatis, ſimplicitatis, probitatis index. Ea ratione ſacerdotes linea vtuntur ſindone.

Nos ſperare.] Spei color eſt viridis, vt oſtenſum eſt ſupra, In ſimulachrum Spei.

Eſt cupidis.] flauus eſt cupidorum & amantiũ, eorum que qui ſpem pretio non emunt.

At rubor.] rubeus eſt bellatorum: ardorem enim pugnę, cędemq; ſignificat. Eſt & purpureus color pudoris indicium & verecundię, qualis eſt in pueris.

Cæruleus nautas.] Nautarum & ſuperſtitioſorum co

lor cęruleus eſt.

Vilia ſunt giluis.] tenuis fortunę homines vilia decēt, vt byrrhum ſeu rufum, giluum ſeu melinum.

Quem cura ingentes.] Meticuloſis, zelotypis, & ijs, qui omnino ſunt perturbati, fuluus amictus ex viridi & ruſo permixtus poteſt eſſe peculiaris.

lignipedes.] reſtigeri Monachi, qui calceis ſeu ſoleis vtuntur ligneis. hi ſunt qui vulgo Capucini, & quidam etiam è familijs Franciſcanis.

Quiſquis ſorte.] violaceus ad eos pertinet, qui ſua contenti ſorte viuunt, vel etiam fortunę ludibria pro nihilo ducunt. Eos affectus ſignificare poſſunt violę & roſę ἴα καὶ ἄνθη.

Vt varia eſt nat.] vt varia eſt natura in coloribus, eorumque differentijs multiplicibus efficiendis; ſic varia variorum ex ijs ducuntur ſymbola, vt varię ſunt hominum opiniones.

Virtuti

Virtuti fortuna comes.

EMBLEMA CXVIII.

ANGVIBVS implicitis, geminis caduceus alis
Inter Amalthea cornua rectus adeſt.
Pollentes ſic mente viros, fandiq; peritos
Indicat, vt rerum copia multa beet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HIs ſymbolis, virga Mercuriali caduceo duobus inter ſe connexis ſerpentibus, & duplici copiæ cornu ſignificatur, homines ſapientia & eloquentia præditos, rerum omnium copiam facile conſequi. Quò pertinet illud Ariſtotelis: Sapiens non eget. Hoc verò fuiſſe ſymbolum Alciati, me docuit Paul. Iouius lepido eo libello, quem ſcripſit De notis armorum & amoris.

caduceus.] Mercurii virga. Homer. Odyſſ. ε. Virgil. 4. Aeneid.

Amalthea cornua.] de quibus Ouid. Metamorph. 9. & Faſt. 5. Strab. 10.

Pollentes mente.] φρονίμους, κ' νοῦν ἔχοντας.

fandi peritos.] εἰπεῖν δυναμένους.

Fortuna virtutem ſuperans.

EMBLEMA CXIX.

CÆSAREO poſtquàm ſuperatus milite, vidit
Ciuili vndantem ſanguine Pharſaliam;
Iam iam ſtricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore ſonos:
Infelix virtus, & ſolis prouida verbis,
Fortunam in rebus cur ſequeris dominam?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DION refert, à Bruto iam morti proximo recitatos verſus hos ex neſcio qua Tragœdia: O *miſera vir-*

tus: ergo nomen inane eras: ego verò te vt rem ſolidam exercui, quamuis interim fortunæ ſeruires. Significabat tunc quidem temporis plus momenti & virium fuiſſe in fortuna, quàm in virtute: viroſque bonos improborum machinis fractos & extinctos: quod & hodie fieri videmus magno omnium luctu & conſternatione.

Cæſareo milite.] Cæſaris Octauii & M. Antonii copijs.

Ciuili ſanguine.] cruore ciuium redundantem Pharſaliam.

Iam iam ſtricturus.] morti proximus, ſibi violentas manus proximè allaturus.

Audaci ore.] voce hominis deſperantis.

Infelix virtus.] ὦ τλῆμον ἀρετή, vt apud Plutarch. Dionem, Zonaram.

Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe ne prouehantur.

EMBLEMA CXX.

DEXTRA tenet lapidem, manus altera ſuſtinet alas:
Vt me pluma leuat, ſic graue mergit onus.
Ingenio poteram ſuperas volitare per arces,
Me niſi paupertas inuida deprimeret.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ADOLESCENTIS eſt ingenioſi proſopopœia, quæ multis aliis eſt communis, quibus, ſi quid ſuppeteret ad ſtudiorum progreſſum, non ſanè ita hærerent in puluere, ſed ad ſummos doctrinæ gradus eueherētur. Lapis hìc impedimentum inopiæ, alæ verò ingenii dexteritatem notant.

Dextra tenet lap.] dextra manus retinetur ſaxo duro. *manus altera*] læua eſt alata.

leuat.]

leuat.] leuem facit agilemq́ue, promptum ad eruditionis capiendum cultum.

ſuperas volit.] ſummum honorem ex doctrinę fructa conſequi.

inuida.] noxia.

In Occaſionem.

EMBLEMA CXXI.

Διαλογιστικῶς.

LYSIPPI *hoc opus eſt, Sicyon cui patria. tu quis?*
Cuncta domans capti temporis articulus.
Cur pinnis ſtas? vſque rotor. talaria plantis
Cur retines? paſſim me leuis aura rapit.
In dextra eſt tenuis dic vnde nouacula? acutum
Omni acie hoc ſignum me magis eſſe docet.
Cur in fronte coma? occurrens vt prendar. At heus tu
Dic cur pars calua eſt poſterior capitis?

Me

Me ſemel alipedem ſi quis permittat abire,
Ne poſſim apprenſo poſtmodò crine capi.
Tali opifex nos arte, tui cauſſa edidit, hoſpes:
Vtq; omnes moneam, pergula aperta tenet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM ex Græco Poſidippi, quo edocemur, Occaſionem nihil eſſe aliud quàm minimum temporis punctum: quæ cum ſit volubilis, & volatica, eodem ſtare loco neſcia, eademq; acutiſſima, fronte capillata, occipiti caluo, maturè eſt, cum ſe offert, arripienda ei, qui rem tentatam vel optatam ad exitum perducturus ſit.

Lyſippi.] de quo Plin. 34. c. 7. & 8.

cuncta domans.] καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ: occaſio rerum omnium victrix.

capti temporis articulus.] momentum breue temporis. Prouerb. Temporis punctum.

Cur pinnis ſtas?] cur talaria pedibus habes?

Vſq; rotor.] ſum volatica, facillimè fluens.

pinnis.] pro pennis. vt *fides alma, apta pinnis.*

In dextra eſt.] cur nouaculam dextra oſtentas? nempè eo ſigno docetur, quàm acuta ſit occaſio, quæ mutationē repentè rebus afferat. Itaque Menander. τάχεσθαι ὁ καιρὸς μεταφέρει τὰ πράγματα.

Cur in fronte coma?] καιρὸς enim fingitur recaluaſter, qui non niſi, cum ſe offert, prehendi poteſt. Rectè ille,

Fronte capillata, poſt hæc occaſio calua eſt.

Tali opifex nos arte.] Lyſippus eo artificio expreſſam reddidit occaſionem, tui gratia, hoſpes, i. quicunque hāc effigiem aſpicias.

Vtq; omnes moneam.] me locus peruius & cōſpicuus tenet, vt omnes moneam.

In

In ſubitum terrorem.

EMBLEMA CXXII.

E*FFVSO cernens fugientes agmine turmas,*
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Polyæno lib. I. Stratagemmaton. Pan Bacchi dux fuit (inquit ille) qui primus aciem inuenit, quã phalangem nominauit. dextrum & ſiniſtrum cornu inſtituit, qua ratione cornua ei tributa ſunt. primus, qui arte & calliditate hoſtes intercepit. Cùm ergo aliquando qui miſſi fuerant exploratum, retuliſſent, hoſtes in altera ſilux concauæ parte caſtra metari, Pan præcepit ſuis, ingentem clamorem tollerent. Sonus locis cauernoſis exceptus multò maior exauditus ab hoſtibus, eos perculit, inque fugam coniecit. Hinc Panici terrores dicti, id eſt,

impro-

improuiſi metus & conſternationes, quæ ſine ratione accidunt.

Effuſo agmine.] fuſis copijs, exercitu perturbato.

Faunus] Pan, cuius cornua credebantur terrorem immittere.

In illaudata laudantes.

EMBLEMA CXXIII.

INGENTES *Galatum ſemermi milite turmas,*
Spem præter trepidus fuderat Antiochus:
Lucarum cùm ſæua boum vis, ira, proboſcis,
Tum primùm hoſtiles corripuiſſet equos.
Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit,
Inſuper & ſocijs, occideramus, ait,
Bellua ſeruaſſet ni nos fœdiſſima barrus:
Vt ſuperaſſe iuuat, ſic ſuperaſſe pudet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Luciani Apologia, quæ inſcribitur Zeuxis, ſiue Antiochus. Quo exemplo belli duces ij notantur, qui vtile honeſto anteponunt, & iuxta Lyſandri ſententiam, vel dolo, vel fraude vel inſidijs hoſtem impetunt.

Galatum.] Gallogræcorum.

ſemermi milite.] ſemiarmatis copijs, non bene inſtructis.

fuderat.] repulerat, disiecerat.

Lucarum boum.] Elephantorum. Lucæ boues dicti elephantes, quòd à Romanis primùm viſi in Lucanis. Plin. 8. 6. Veget. 3. 26.

ſæua vis] immanitas, ferocitas.

ira.] ſummus impetus.

proboſcis.] porrectio illa naribus inhærens. Plin. 8. 7. à προβοσκεῖν ante paſcere.

hoſtiles] hoſtium.

equos.] Galatarum.

Ergo trophæa locans.] trophæum poſiturus, pingi mandauit elephantum.

occideramus.] perieramus.

ait.] Antiochus ille Soter, vt Lucianus teſtatur.

Bellua ſeruaſſet.] ni nobis victoria obtigiſſet elephantorum beneficio.

bellua fœdiſſima.] vaſtiſſima, contemptiſſima, vt referas ad verbum ſequens, pudet. Alij legi malunt, fidiſſima, quæ lectio tolerari poteſt.

barrus.] elephas, qui barrire propriè dicitur.

Vt ſupereſſe iuuat.] viciſſe vtile quidem, ſed nō honeſtum: At lucrum pudori præſtat. &, quod quidam ait in Plauti Trinummo.

Pol pudere, quàm pigere præſtat, totidem litteris.

In

In momentaneam felicitatem.

EMBLEMA CXXIIII.

AERIAM propter creuiſſe cucurbita pinum
Dicitur, & grandi luxuriaſſe coma:
Cùm ramos complexa, ipſumq; egreſſa cacumen,
Se præſtare alijs credidit arboribus:
Cui pinus, Nimium breuis eſt hæc gloria: nam te,
Protinus adueniet, quæ malè perdet, hyems.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SCRIBIT Guicciardinus, hiſtoriarum ſcriptor Italus, id Alciati carmen affixum fuiſſe pro foribus Angli cuiuſdam, qui factus inſolentior ob proſperos ſucceſſus, permultis inuiſum ſe præbebat. Apologus refertur à Crinito 2. lib. 14. Conuertitur in glorioſulos, qui plus ha

bent oſtentationis quàm virium & facultatum, vnde ſe ridendos propinant, & tanquam ſicci quidam floſculi citiſſimè exareſcunt.

Æriam propter pinum.] iuxta pinum editiſſimam, altiſſimam.

grandi luxuriaſſe coma.] ſua folia dilataſſe, ſuas frondes in latum porrexiſſe.

Cùm ramos complexa.] amplexata pinum, cuius beneficio excreuerat.

nimium breuis eſt.] tua iſthæc iactantia breui durabit: primis enim hyemis frigoribus excutieris, celeriterque decides.

Ex damno

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

EMBLEMA CXXV.

DVM ſæuis ruerent in mutua vulnera telis,
Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
Accurrit vultur ſpectatum, & prandia captat.
Gloria victoris, præda futura ſua eſt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PETITVM hoc ex Gabriæ apologo. Dicitur ſpeciatim de Chriſtianis Principibus, qui cum inter ſe ſuperioribus ante actis annis decertarent, Solimannus Turcarum Imperator, quaſi ſpectatorem agens, ſuam nō parum ditionem auxit, & in Germaniam irrupit, cum maxima totius Reipub. Chriſtianæ pernicie.

Dum ſæuis ruerent.] dum certarent inter ſe graui & periculoſo Marte, atrociſſima contentione: leo quidem vnguibus, & dentibus aper truculentis.

Accur-

Accurrit v.] ſpectatorem egit.

prandia captat.] inde ſperat commodum, ſibi aliquid pollicetur.

Gloria victoris.] ex victore ipſo prædam capiet.

Bonis auſpicijs incipiendum.

EMBLEMA CXXVI.

AVSPICIIS res cœpta malis, bene cedere neſcit.
Felici quæ ſunt omine facta, iuuant.
Quidquid agis, muſtela tibi ſi occurat, omitte:
Signa malæ hæc ſortis beſtia praua gerit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IN ſuſcipienda re aliqua nõ parum conducit fauſtum felixque principium: ita non minimum adfert incommodi, ſi vel malo, vel inerti, aut etiam flagitioſo princi-

pio negotium ordiaris. Rectè quidem & prouidè, modò abſit ſuperſtitioſa illa obſeruatio, quæ quorundam animos terrore neſcio quo afficit, & miſerè torquet.

Auſpicijs res.] res malè incœpta initio, non ſortitur felicem exitum: at quæ cœpta feliciter, non niſi benè cadunt.

Quicquid agis] ſi quid incipias.

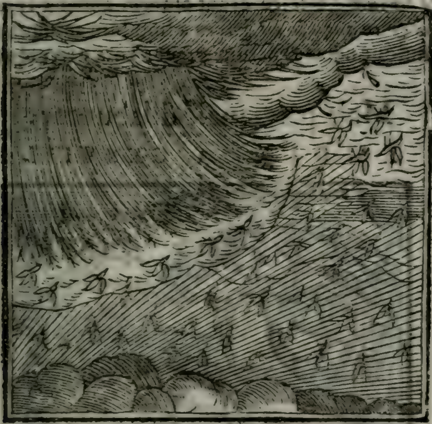
muſtela tibi ſi occurrat.] beſtia inauſpicata, malique ominis. Vide Prouerb. Muſtelam habes.

Signa mala.] hæc enim portendit neſcio quid ſiniſtri.

Nihil

Nihil reliqui.

EMBLEMA CXXVII.

SCILICET hoc deerat, poſt tot mala, denique noſtris
Locuſta ut raperent quicquid ineſſet agris.
Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas,
Qualia non Attyla, caſtrave Xerxis erant.
Hæ fœnum, milium, farra omnia conſumpſerunt.
Spes & in anguſto eſt, ſtant niſi vota ſuper.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DEFLET horrificam quandam calamitatem, qua fuit affecta Inſubria, circa annum, uti conijcio, 1541. Nam eleuata nube locuſtæ ex aere ceciderunt, legumina, herbas grana omnia depaſtæ, adeò ut famem & deſperationem induxerint.

poſt tot mala] poſt tot acceptas calamitates.

raperent.] abſumerent, depaſcerentur.

Vidimus innumeras.] innumerabilem locuſtarum multitudinem flante Euro concretam ſaltitaſſe.

Hæ fœnum.] interceperunt omnem annonæ ſpem.

Spes & in anguſto eſt.] ſpes admodum minima ſupereſt, nihilque nobis relictum præter vota precesque.

Malè parta malè dilabuntur.

EMBLEMA CXXVIII.

MILVVS edax, nimia quem nauſea torſerat eſca,
Hei mihi, mater, ait, viſcera ab ore fluunt.
Illa autem, quid fles? cur hæc tua viſcera credas,
Qui rapto viuens ſola aliena vomis?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX apologo Gabriæ in eos qui, quæ rapto & fraude congeſſerunt, tam ægrè perdunt, ac ſi ſua eſſent. Et

vulgò

vulgò noſtri dictant: *Eum qui cenſum perdat, ſenſum amittere*. At magni illi fures, vt rabulæ prædatores, & diuites æruſcatores, qui hic nomine Milui deſignantur, nō ita debent ægrè ferre, ſi opum iacturam faciant, cum nihil, aut certè parum de ſuo amittant.

Miluus edax.] præ nimia crapula miluus ad nauſeam conuerſus: id eſt, gluto, vorax, qui præ ingluuie nauſeabat.

fluunt.] Rectè fluunt, fluxa enim & caduca ſunt, eſſeque ſolent τὰ χρήματα ἄρπακτα.

Qui rapto viuens.] ex furto victitans, egeris non tua, ſed quæ malis artibus paraſti.

Semper præſto eſſe infortunia.

EMBLEMA CXXIX.

LVDEBANT parili tres olim ætate puellæ
Sortibus, ad Stygias quæ prior iret aquas.
At cui iactato malè ceſſerat alea talo,
Ridebat ſortis cæca puella ſuæ:
Cùm ſubitò icta caput labente eſt mortua tecto,
Soluit & audacis debita fata ioci.
Rebus in aduerſis mala ſors non fallitur: aſt in
Fauſtis, nec precibus, nec locus eſt manui.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APOLOGVS hic legitur 1. Græcor. Epigrammaton: ex quo monemur, eum non ſapere, qui fortunæ ſuæ ita fidit, vt cũ ea ſe tutò poſſe luſitare putet. Caſus enim aduerſi ſemper vltrò cadunt: proſpera neque

ſunt

ſunt in noſtra manu, & cum ea nobis interdum obtingunt, ſiſti ad noſtrum arbitrium non poſſunt.

Ludebant.] animum luſu reficiebant.

pariliætate.] ἡλικιῶται, coætaneæ, æquales.

ſortibus.] cubis, teſſellis.

Ad Stygias q.] quę prior fatis conceſſura eſſet. at mors eſt incertior quàm ſit cubi iactus.

At cui iactato.] cui ſorte obtigerat mortis pręſagiū: quæ iacta teſſera ſe priùs morituram viderat.

Ridebat ſortis.] putabat eſſe ludicrum ex iactu, mortis omen.

cæca.] ignara.

ſuæ ſortis.] fati, quod ſibi impendebat.

Cum ſubitò.] cum ſtatim eſt illapſa in eius caput tegula, vel tecti ruina.

Soluit & audacis.] reipſa eſt experta, non eſſe tutum in ea diuinatione ludum. Ergo ſatius etiam omnia tuta timere: quia mortis præceps eſt & inopinatum vadimonium.

Rebus in aduerſis.] aduerſa fortuna vltrò nobis obtingit, vltrò ſe offert, inexſpectata venit.

aſt in fauſtis.] ſed felix & proſpera nec prece, nec pretio comparatur: etiam vocata & exſpectata nos fugit.

Remedia in arduo, mala in prono eſſe.

EMBLEMA CXXX.

ÆTHERIIS poſtquam deiecit ſedibus Aten
Iuppiter, heu vexat quàm mala noxa viros
Euolat hæc pedibus celer & pernicibus alis,
Intactumq́; nihil caſibus eſſe ſinit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quidquid fecerit illa mali.
Sed quia ſegnipedes, luſcæ, laſſæq́; ſenecta,
Nil niſi poſt longo tempore reſtituunt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOMERICO hoc figmento ſignificatur, quàm celeri momento res aduerſæ nos impetant, quamq́ue ſera iiſdem medicina adhibeatur. Quod noſtrates accommodata parœmia efferunt, cum dictitant, *mala in*

equis aduenire, id eſt, citiſſimè nos adgredi, *pedibus verò recedere*, hoc eſt, tardè ſenſimque abire. Fabula eſt apud Homer. Iliad. 1.

deiecit.] deturbauit.

Aetherijs ſedibus.] è cœleſti ſede.

Aten.) noxam. Nomen habet ab *ἀάομαι*, lædo, noceo.

vexat mala noxa viros.] *βλάπτουσ' ἀνθρώπους*, Homerus.

pedibus celer & pernicib. alis.] ſic Homer.

ἡ δ' ἄτη σθεναρή τε καὶ ἄρτιπος, &c.

Intactumq́ nihil.] omnia malis implicat, nihil relinquit intactum, quod calamitatibus non compleat.

Sartura.] compoſituræ, ſanaturæ.

Sed quia ſegnipedes.] Homerus.

χωλαί τε ῥυσαίτε, μαραβλῶπες τ' ὀφθαλμώ.

Ex arduis perpetuum nomen.

EMBLEMA CXXXI.

CREDIDERAT platani ramis ſua pignora paſſer
Et bene, ni ſæuo viſa dracone forent.
Glutijt hic pullos omnes, miſeramq́; parentem
Saxeus, & tali dignus obire nece.
Hæc, niſi mentitur Calchas, monimenta laboris
Sunt longi, cuius fama perennis eat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOMERVS Iliad β. hanc fabulam prodidit: qua docuit, ex rebus arduis, & ijs, in quibus maxima difficultas proponitur, perpetuam & nunquam intermorituram famam conſequi.

Crediderat plat.] platano. commiſerat.

ſua

ſua pignora.] ſuos pullos.

paſſer.] mater.

Et benè.] tutò quidem, niſi eos draco ſęuus obſeruaſſet.

Saxeus.] vbi deglutiſſet, in ſaxum rigens eſt transformatus.

niſi mentitur Calchas.] ſi vera dicit augur. Ex nouem cum matre paſſeribus aiebat bellum decennale ſignificari. Nam ex paſſeribus annos, angue verò tempus intelligebat. Serpens autem ſaxeus factus arguebat perpetuam rei huius memoriam.

Ex litterarum ſtudijs immortalitatem acquiri.

EMBLEMA CXXXII.

NEPTVNI tubicen (cuius pars vltima cetum,
Aequoreum facies indicat eſſe Deum)
Serpentis medio Triton comprenditur orbe,
Qui caudam inſerto mordicus ore tenet.
Fama viros animo inſignes, præclaraq́; geſta
Proſequitur, toto mandat & orbe legi.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID petitum è Macrobio Saturnaliorum 1.cap. 8.Tritonas cum buccinis (ait) faſtigio Saturni ędis ſuperpoſitos, quoniam ab eius commemoratione ad noſtram ætatem hiſtoria elata,& quaſi vocalis eſt:ante verò muta & obſcura & incognita:quod teſtantur caudæ Trito-

num

num humi merſæ & abſconditæ, hæc ille. Sed hic noſter ad memoriam nunquam intermorituram doctorum virorum retulit. Tuba, famę & commendationis nota, vt quæ ab omnibus exaudiatur: ſerpens in ſe reuolutus, æternitatem deſignat.

cuius pars vltima cetum.] qui cauda tenus piſcem refert: qui parte inferiore piſcis eſt.

Aequoreum facies.] facie verò Deus.

Serpentis medio] clauditur orbe ſerpentis, qui quaſi mordeat ore caudam: qui referat annulum rotundum.

fama viros.] clari & illuſtres viri fama nominis immortali donantur, eorumque geſta præclarè per totum orbem apud poſteros celebrantur.

Tumulus Ioannis Galeacij Vicecomitis, primi Ducis Mediolanenſis.

EMBLEMA CXXXIII.

PRO tumulo pone Italiam, pone arma ducesq́;,
Et mare, quod geminos mugit aduſque ſinus.
Adde his Barbariem conantem irrumpere fruſtrà,
Et mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger eſt ſummo ſiſtens in culmine, dicat:* * al. &
Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX aliquot Græcis epigrammatis concinnat hoc in gratiam Galeacij ſui, cui pro tumulo vniuerſam Italiam, quam ab incurſionibus Barbarorum ſeruauit, eſſe depingendam vult, quaſi ſepulcrum magnis virtutibus debitum: in apice vero Anguigerum ſtatui, qui ita dicat, τί με μικροῖς τὸν μέγαν ἐντίθετε; quaſi is, quan-

quam

quam magnus, non tamen ſatis dignus honos habendus ſit, qui in eum Principem conferatur.

Pro tumulo.] ad excitandam tumuli magnificentiam Galeacio.

pone.] i. adpone, affinge, deſcribe.

arma.] copias armatas, exercitum.

Duces]. Imperatores belli.

Et mare, quod geminos.] Adriaticum & Tyrrhenum, quibus Italia clauditur.

Adde his Barbariem.] adiunge Barbaros conantes impetum facere.

Et mercede emptas.] milites ſtipendio conductos: auxiliares copias.

Anguiger] anguifer quidam, quo alludere videtur ad inſigne Ducatus Mediolanenſ.

ſummo ſiſtens in culmine.] conſiſtens in apice tabulæ ſeu planitiei.

Quis paruis magnum me ſuperimpoſuit?] In Græco ſic,

τί με σμικροῖς τὸν μέγαν ἐντίθετε ;

quaſi diceret, quis me, citra exceptionem, magnum, rebus minimis æquare voluit?

Optimus ciuis.

EMBLEM CXXXIIII.

DVM iuſtis patriam Thraſybulus vindicat armis,
Dumq́ ſimultates ponere quemque iubet,
Concors ordo omnis, magni inſtar muneris, illi
Palladiæ ſertum frondis habere dedit.
Cinge comam Thraſybule, geras hunc ſolus honorem:
In magna nemo eſt æmulus vrbe tibi.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

OPTIMI ciuis eſt Remp. ſuam nõ modò legum metu vincire, ſed & omnes omnium animos pacis vinculo continere, omnẽque rixarum & veterum contentionum occaſionem adimere. Id exemplo Thraſybuli palam fit, de quo Aemilius Probus, & Iuſtinus lib. 5.

iuſtis armis.] pro ſalute patriæ.

patriam.]

patriam.] qua nihil debet eſſe charius : & pro qua mortem oppetere ſapiens non dubitabit.

Thraſybulus.] nomen moribus conueniens, quaſi audax conſiliarius.

Dumq; ſimultates.] ſuadet abolendas veteres iniurias, At verò parum fuiſſet arma cepiſſe ad tyrannos expellendos, niſi hoc alterum ſapienter & prouidè inductum & perſuaſum eſſet.

Concors ordo omnis.] omnes Athenienſium ordines : optimates cum plebe vnanimes.

magni inſtar muneris.] ciuica eum corona donarunt, ſummi honoris loco. Et fiebat ex oliuę fronde, aut querna, interdumque ilice. Gell. 5.6. Plin. 16.4.

Palladia ſertum frondis.] oliuę, quæ Palladi ſacra, vt dictum ante.

geras hunc ſolus honorem.] qui cæteros virtute antiſtas, ſolus eo honore dignus repertus.

In magna vrbe.] Athenienſi. Olim Athenæ ἄϛυ dictæ per excellentiam : vt Alexandria πόλις. Omnes tibi optimè volunt : nullus non tibi debitum honorem decernit.

Q Stre-

Strenuorum immortale nomen.

EMBLEMA CXXXV.

ÆACIDAE tumulum Rhœteo in littore cernis,
Quem plerumque pedes viſitat alba Thetis.
Obtegitur ſemper viridi lapis hic amarantho;
Quòd nunquam Herois ſit moriturus honos.
Hic Graium murus, magni nex Hectoris. Haud plus
Debet Mæonidæ, quàm ſibi Mæonides.

EXPLICATIO CLAVD. MIN.

SVMPTVM ex 3. Græcor. Epigrammat. & Pauſania in Atticis: quo intelligitur, heroum & clarorum virorum famam perpetuò apud poſteros quaſi vireſcere, nunquam intermori, nunquam marceſcere.

Aeacidæ tumulum.] Achillis ſepulcrum.

Rhetæo in littore] vel potius Sigæo: quod nobilitatum fuit Achillis ſepulcro: ſicut Rhetæum, Aiacis. Eſt ergo

hic

hic Alciati *μνημονικὸν ἁμάρτημα*.

Quem plerumque] quem interdum inuiſit Thetis, pedibus alba dea, λευκόπους. Ouid. in Epiſt. Heroid.

Et Thetidis quales vix reor eſſe pedes.

Hoc autem dicit, quia marini fluctus ſępe alluunt Achillis tumulum.

Obtegitur ſemper.] ſaxum hoc ſepulcrale tegitur amarantho viridi. Amaranthus ab α, & μαραίνομαι, quod nunquam marceſcat. Plin. 21. 8.

Quod nunquam Herois.] τῶν ἡρώων ὁ κλέος ἀθάνατος.

Graium murus.] princeps Græcorum fortiſſimus: quo ſtante Græci manſere inuicti.

magni nex Hectoris.] qui Hectorem, Troianorum fortiſſimum interfecit.

Haud plus debet Mæonidæ] Achilles non plus Homero debet, à quo eius virtutes celebratæ carminibus, & ſine quo nomen Achillis ad poſteros non perueniſſet, quàm Homerus Achilli. Cùm enim ſibi propoſuit tam excellentem ὑπόθεσιν Iliados in geſtis Achillis carmine decantandis, id eſt, Imperatoris ſine exceptione magni, ea materia ſi caruiſſet, nomen eius ignotum foret poſteris, eiusque doctrina ſiluiſſet, visque tam diuini ingenij vna cum homine periſſet. Itaque Homerus Achilli multum debet.

Nobiles, & generoſi.

EMBLEMA CXXXVI.

AVREA Cecropias nectebat fibula veſtes,
Cui coniuncta tenax dente cicada fuit:
Calceus, Arcadico ſuberat cui lumula ritu,
Geſtatur patribus mullea Romulidis.
Indigenas quòd ſe adſererent, hac ſigna tulerunt
Antiqua illuſtres nobilitate viri.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APVD Athenienſes Cicada nobilitatis inſigne fuit: aureas enim cicadas crinibus innodabant, & veſtibus intexebant, quòd iactarent ſe indigenas eſſe & nobiles. Romani verò lunulas habebant in calceis: quem morem etiam fuiſſe Arcadibus hiſtoriæ prodiderunt. quo ſymbolo conditionem Imperij Romani deſignari ſunt

com-

commenti id enim ſenſim creuit, & lapſu temporum decreuit, vt obſeruamus in orbe Lunæ: alij ſuperbos animos admoneri rerum inſtabilitatis aiunt.

Aurea Cecropias.] Athenienſium veſtes nectebantur aurea fibula, cui fibulæ annexa erat cicada dentata.

Calceus Arcadico ritu.] ad morem Arcadũ, calceus, ſiue mullea, geſtabatur à Romanis, cui inerat imago Lunæ: vel, qui calceus habebat Lunæ formam.

patribus Romulidis.] Romanis patricijs.

indigenas.] non aliunde genitos, αὐτόχθονας.

hęc ſigna.] ſymbola.

Antiqua illuſtr.] qui ſuum antiquum genus oſtentarent.

Duodecim certamina Herculis.

EMBLEMA CXXXVII.

ROBORIS inuicti ſuperat facundia laudes:
Dicta ſophiſtarum, laqueoſq; reſoluit inanes:
Non furor aut rabies virtute potentior vlla eſt:
Continuum ob curſum ſapienti opulentia cedit:
Spernit auaritiam, nec rapto aut fœnore gaudet:
Vincit femineos ſpoliatq; inſignibus aſtus:
Expurgat ſordes, & cultum mentibus addit:
Illicitos odit coitus, abigitq; nocentes:
Barbaries feritaſq; dat impia deniq ue pœnam:
Vnius virtus collectos diſſipat hoſtes:
Inuehit in patriam externis bona plurima ab oris:
Docta per ora virum volat, & non interit vnquam.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DVODECIM præcipua Herculis fortiſſimi, & inuictiſſimi herois certamina, quæ vulgò circumferuntur, hic allegoricῶs explicantur: cum nempè vi eloquentiæ robuſtos quoſque & viribus præditos exſuperaſſe: ſophiſtas retudiſſe logicæ facultatis beneficio: virtute furorem coercuiſſe: continuis laboribus opes comparaſſe: auaritiam aſpernatum eſſe: libidinem muliebrem repreſiſſe: cultum animis adieciſſe: nocentes abegiſſe: de barbaro homine ſupplicium ſumpſiſſe: ſua vnius virtute hoſtes in vnum coeuntes disieciſſe: multas ſecum opes è locis exteris in patriam reportaſſe: famam nominis nunquam intermorituram rebus præclarè geſtis meritum eſſe.

Roboris inuicti.] quod vinci non poſſe videbatur. Allegoria eſt huius, *Prima Cleonei tolerata ærumna Leonis.* Eſt ergo eloquentia viribus corporis præſtantior.

Dicta ſophiſtarum.] Sic ille.

Proxima Lernæam ferro & face contudit Hydram. quod eſt ſophiſtarum paralogiſmos (quos laqueos dicit) exſoluere, vanos illos quidem, & ad oſtentationem ſeu fallaciam comparatos.

Non furor aut rabies.] Exponit hoc.

Mox Erymanthæum vis tertia perculit aprum. Nulla vis virtute potẽtior, quæ etiam furori non cedat.

virtute.] ἀνδρεία, eſt enim propria viri fortitudo.

potentior.] valentior, firmior.

Continuum ob curſum.] Sic poeta.

Aeripedis quartò tulit aurea cornua cerui. Opes cedunt ſapienti, mentis animique labore, & curſu indefeſſo.

Spernit auaritiam.] Illud eſt.

Stymphalidas pepulit volucres diſcrimine quinto. nempè, vir ſapiens pecuniæ ſtudium nunquam concupiuit. Salluſt.

nec rapto aut fœnore.] Atqui tantum abeſt vt ſapiens rapto gaudeat, vt etiam à turpi lucro omni abhorreat.

Vincit femineos.] Illius eſt declaratio.

Threiciam ſexto ſpoliauit Amazona balteo.

Meretricias artes omnes deteſtatur, inq; ordinem cogit, & ſpoliat ornamentis, quibus homines capiebantur. Vel, detrahit ornamenta, quæ non meretrici, ſed matronę honeſtæ debentur.

Expurgat ſordes.] eſt illius ἐπιμύθιον,

Septima in Augię ſtabulis impenſa laboris.

nempè, ſapientia prima ſtultitia caruiſſe. debet enim ad curandos animos antecedere prępáratio diligens.

cultum mentibus addit.] cultus animi, philoſophia.

Illicitos coitus.] natura vel lege prohibitos, fabula ſic habet: *Octaua expulſo numeratur adorea tauro.*

Taurus & Laſtaurus in Hieroglyphicis, obſcęnum verbum.

abigit nocentes.] fit ἀλεξίκακος, nomen Herculi tributum.

Barbaries, feritasq;] Exponit hoc.

In Diomedeus victoria nona quadrigis.

quas barbari pœnas intulerunt alijs, ipſi tandem perferunt.

Vnius virtus.] illius eſt ſolutio.

Geryone extincto decimam dat Iberia palmam.

collectam & vnanimem hoſtiũ multitudinem ſua vnius virtute compreſſit. De Geryone ſupra.

Inuehit in patriam.] huic reſpondet.

Vndecimum mala Heſperidum detracta triumphum.

argumentum boni, & laudati viri, qui patriam externarum rerum ſpolijs locupletet.

Docta per ora.] poſtremum hoc explicatur.

Cerberus extremi ſuprema eſt meta laboris.

virtutis & eruditionis fama nunquam extinguitur.

In nothos.

EMBLEMA CXXXVIII.

HERCVLEOS ſpurij ſemper celebretis honores:
Nam veſtri Princeps ordinis ille fuit.
Nec prius eſſe Deus potuit, quàm ſugeret infans
Lac, ſibi quod fraudis neſcia Iuno dabat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CERTISSIMVM eſt multos iam olim fuiſſe ſpurios & nothos, qui virtute & animi dexteritate legitimis ipſis liberis antecelluerunt, quiq́ue ea perfecerunt audenti fortiq́ue animo, quæ legitimi nunquam attingere nedum exſequi, potuere. Eo de numero fuere Aeneas, Hercules, Theſeus, Romulus, Alexāder magnus, alij certè multi; qui tamen ad eos rerum ſucceſſus vix perueniſſent, niſi aliqua portione hæreditaria donatis vt Her-

Hercules nunquam Deus fieri potuiſſet, niſi Iunonis neſciæ mammam ſuxiſſet, vt retulit Iſacius Tzetzes in Lycophronis Caſſandram.

Herculeos ſpurij,&c.] Spurij, & incerto nati patre,nō debent adeò vereri, quòd ita nati ſint: Herculem enim habent, Deum ſui ordinis anteſignanum, & quaſi principem.

Nec prius eſſe Deus.] nobilitari non potuit,& quaſi natalibus reſtitui.

quàm ſugeret infans.] quàm ei hæreditaria quædam portio bonorum obtingeret.

Impa-

Imparilitas.

EMBLEMA CXXXIX.

VT ſublimè volans tenuem ſecat aera falco,
Vt paſcuntur humi graculus, anſer, anas:
Sic ſummum ſcandit ſuper æthera Pindarus ingens;
Sic ſcit humi tantùm ſerpere Bacchylides.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Pindari 2. Olymp. vbi ſe cum Iouis alite comparat: alios verò poetas non alio quàm coruorum dignatur nomine. hac verò ſimilitudine oſtenditur non paruam obſeruari in ingenijs inęqualitatem, ſunt enim qui cæteris antecellant, altumq́ue volitent: alij vero humi repunt.

ſublimè volans.] volatu ſumma aera petens.
paſcuntur humi.] humi gradiuntur.

Sic

Sic ſummum.] felix ingenium præſtantiſſimi Lyricorum Pindari. Horat. 4. Carm. Plin. 7. 29. Macrob. 5. Saturnal.

humi ſerpere.] tenui ſtilo vti, Horat.

Serpit humi tutus nimium, timiduſq; procellæ.

Bacchylides.] Lyricus, de quo Suidas & Aelian.

In deſciſcentes.

EMBLEMA CXL.

QVOD *fine egregios turpi maculaueris orſus,*
In noxamq; tuum verteris officium;
Feciſti, quod capra, ſui mulctralia lactis
Cùm ferit, & proprias calce profundit opes.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CVM quiſpiam toto fermè curriculo ætatis prudenter probeque ſe geſſerit, & in extrema ſenectute, vel etiam

etiam poſt præclarè facta flagitium aliquod admittit,efficit,quod capra,quę mulctram ſuo plenam lacte diſpergit. Id petitum è Prouerb. Capra Scyria.

fine turpi.] fędo exitu.i. poſt perfectum opus cum aliqua laude,ſtatim deſciueris:labem tibi aſperſeris,immemor laborum ante actorum:indecorè,inſolenter,ſuperbè,impotenter te geſſeris.

In noxamq;] ex beneficio maleficium admiſeris: commodum conuerteris in noxam & incommodum.

feciſti,quod capra.] itidem atque capra, quæ vbi è diſtento vbere mulctrale complerit, calcis ictu diſpergit, quod erat iam vtiliter paratum.

AEmulatio impar.

EMBLEMA CXLI.

ALTIVOLAM miluus comitatur degener harpã,
Et prædæ partem ſæpe cadentis habet.
Multum proſequitur, qui ſpretas ſargus ab illo
Præteritasq́; auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates agit: ad deſerta ſtudentum
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

FEREBAT ægrè Alciatus æmulum quempiam eſſe ſibi ſyndromum, cum quidem legum interpreté, auditores quoſdam ad ſeſe allicientem, gloriam Alciati, quantum poterat, obſcurantem, vel potiùs laudis portionem ſuffurantem: quem ideo ſtilo confodit, duplici ſimilitiudne, & conficto nomine Oenocratis, quaſi dicas meri po-

tipotorem.

miluus degener.] Id ἀλληγορικῶς accipe. i. doctor quidam extrà ordinem, imperitus legulejus.

harpam.] doctorem alium præſtantem. De harpa Plin. 11. 74.

ſargus.] de quo ſupra.

Mullum proſequitur.] Plin. 9. 17. & 33. 11.

Oenocrates.] vinoſus quidam doctor.

deſerta ſtudentum curia.] à me relicta decuria ſtudentium: quàm claſſem Pariſini dicunt: id eſt, auditorium. Ergo deſerta ſtudentum curia erit de curia illa, qua ceſſerat antè Alciatus.

tanquam lippa oculo.] Prouerb. Plauti, Lippo oculo vtitur: id eſt, re vtitur, qua carere non poſsit, vt velit.

Albutij ad D. Alciatum, ſuadentis, vt de tumultibus Italicis ſe ſubducat, & in Gallia profiteatur.

EMBLEMA CXLII.

QVÆ dedit hos fructus arbor, cælo aduena noſtro,
Venit ab Eoo Perſidis axe priùs.
Tranſlatu facta eſt melior, quæ noxia quondam
In patria, hic nobis dulcia poma gerit.
Fert folium linguæ, fert poma ſimillima cordi:
Alciate hinc vitam degere diſce tuam.
Tu procul à patria in pretio es maiore futurus;
Multùm corde ſapis, nec minùs ore vales.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PERSICI ſymbolum Alciato tributum memini ex Iouio, cum hac inſcriptione, TRANSLATA

PRO-

PROFICIT ARBOS. Perſicum pomum in Perſide virulentum fuit; in Italia conſitum, loci mutatione noxium eſſe deſit: Sic Alciatus procul à patria in pretio maiore habitus. Vtque Perſicum habet linguæ ſimile folium, pomum verò cordi: ſic idem multum eloquentiæ laude pręſtat, prudentięque dote inſignitus eſt.

cœlo aduena noſtro.] noſtro ſolo implantata; cùm primùm in Perſide nata eſſet.

quæ noxia quondam.] toxicum ferebat, vt apud Colu mell. Galenum, Paull. Aeginetam, Plutarc. quod tamen Plinio non ſit veriſimile lib. 5.

fert folium linguæ.] Plutarch. de Iſide.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans.

EMBLEMA CXLIII.

TITANII quoties conturbant æquora fratres,
Tum miſeros nautas anchora iacta iuuat:
Hanc pius erga homines Delphin complectitur, imis
Tutius vt poſſit figier illa vadis.
Quàm decet hæc memores geſtare inſignia Reges,
Anchora quod nautis, ſe populo eſſe ſuo

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EODEM omnino ſenſu dixit Marcellinus lib. 29. *Imperium eſſe curam ſalutis alienæ.* Princeps enim debet habere perſpectum ſe ſibi minimè natum eſſe, ſed populi quieti & ſaluti. Vtque Delphinus futuram tempe-

ſtatem

ſtatem pręſagit, vt ait Plinius, ipſamq́; nauis anchorã iactam, tutius vt figatur, dirigit: eodem modo Princeps ſuorum ſaluti debet proſpicere, ſed potiſsimùm ſęuiente aliqua tempeſtate, bellique impetu aduentante.

Titanij quoties.] quoties ventis mare commouetur, nautę anxij confugiunt ad anchoram.

pius erga homines.] φιλάνθρωπος.

imis tutius.] vt firmius figi poſsit vadis pelagi.

Anchora quod naut.] Ancora, ſymbolum boni principis, quo ſui in ſubditos officij admoneatur.

In Senatum boni Principis:

DIALOGISMVS.

EMBLEMA CXLIIII.

EFFIGIES manibus truncæ ante altaria diuum
Hinc reſident, quarum lumine capta prior.
Signa poteſtatis ſummę, ſanctiq; Senatus
Thebanis fuerant iſta reperta viris.
Cur reſident? quia mente graues decet eſſe quieta
Iuridicos, animo nec variare leui.
Cur ſine ſunt manibus? capiant ne xenia, nec ſe
Pollicitis flecti muneribusve ſinant.
Cæcus at eſt Princeps, quòd ſolis auribus, abſque
Affectu, conſtans iuſſa Senatus agit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PRAETER Plutarchum, Commentario de Iſide, meminere plures huius ſimulacri optimorum apud Thebanos iudicum. Sedent quidem ſenatores, vt admoneantur conſtantię & grauitatis, neque ſe ſtudio vel gratia flecti patiantur. Sunt ſine manibus, vt manus contineãt à muneribus capiũdis. Princeps ipſe cæcus, ne affectu quodam moueatur, ſolis ad iudicium ferendum vtatur auribus.

manibus truncæ.] truncatis.

ante altaria diuum.] ſacris in ędibus.

lumine capta prior.] prima effigies Principis, oculis capti.

reſident.] ſedent.

Signa poteſtat.] ſymbola conſeſſus optimi Principis, & integerrimi Senatus.

xenia.] munera. quod legibus diuinis & humanis vetitum.

abſque affectu.] ſtudio vel fauore, quem appellant.

Conſiliarij Principum.

EMBLEMA CXLV.

HEROVM genitos, & magnum fertur Achillem
In ſtabulis Chiron erudijſſe ſuis.
Semiferum doctorem, & ſemivirum Centaurum,
Aſſideat quiſquis Regibus, eſſe decet.
Eſt fera, dum violat ſocios, dum proterit hoſtes:
Eſtq́ homo, dum ſimulat ſe populo eſſe pium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CHIRON Centaurus ſuperiore ſui parte homo, equus inferiore, datus creditur Achilli pędagogus: ex quo notantur Regum & Principum conſiliarij, qui ferinam naturam induunr, cùm Principi praua cōſilia ſuggerunt, vel populares ſuos pecunijs emungunt: ſpeciem humanitatis habent, cùm iuſtitię & pietatis imagine populum ſibi deuinciunt.

In ſtabulis] in ſua quaſi ſchola. inſeruit figmento, quòd Chiron ferinæ naturæ fuerit.

Semiferum doctorem, &c.] qui præceptis inſtituat ſæuis & inhumanis interdum, tamen aliquam præ ſe humanitatem ferens.

Eſt fera.] reuera χείρων Principum conſiliarius ferinam naturam induit, cum ſocijs ſe exitioſum præſtat.

dum ſimulat ſe.] verſutus, vafer, vt ille qui deſcribitur Emblemate 5.

Opulentia tyranni, paupertas ſubiectorum.

EMBLEMA CXLVI.

HVMANI quod ſplen eſt corporis, in populi re
Hoc Cæſar fiſcum dixerat eſſe ſuum.
Splene aucto reliqui tabeſcunt corporis artus,
Fiſco aucto arguitur ciuica pauperies.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc fuit Traiani Cæſaris apophthegma, qui fiſcũ lienem appellabat, quòd eo creſcente reliqua membra tabeſcerent. Graui certè malo Reipub. Princeps auarus naſcitur, qui vectigalibus immenſis, alijsque exactionibus plebeculam conijciat in ſummam inopiam, ex quo publicæ rei corpus tabidum languet, peneq; emoritur.

Humani quod ſplen.] quod ſplen eſt in corpore, hoc fiſcus in re populi.

Splene aucto] intumeſcente, facto tumidiore.

tabeſcunt corporis artus.] cætera membra corporis tabida fiunt.

arguitur ciuica pauperies] argumento eſt populi, reique publicæ exeſæ & comminutæ paupertas.

Quod non capit Chriſtus, rapit fiſcus.

EMBLEMA CXLVII.

EXPRIMIT humẽtes, quas iam madefecerat ante,
Spongiolas cupidi Principis arcta manus.
Prouehit ad ſummum fures, quos deinde coercet,
Vertat vt in fiſcum quæ malè parta ſuum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Suetonio in Flauio Veſpaſiano. Is procuratorum rapaciſſimum quemque ad ampliora officia ex industria

duſtria ſolitus promouere, quò locupletiores mox condemnaret: quibus quidem vulgò pro ſpongijs dicebatur vti, quòd quaſi & ſiccos madefaceret, & exprimeret humentes. hæc ille.

humentes ſpongiolas.] humidas ſpongias.

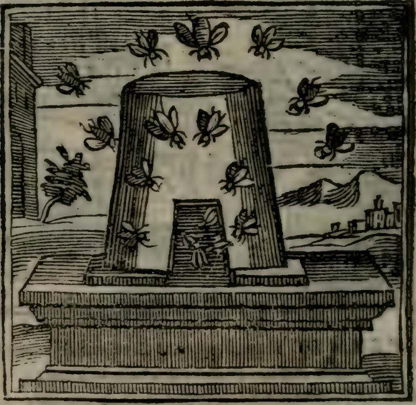
cupidi Principis arcta manus.] Princeps auarus.

fures.] depeculatores. Furum enim generale nomen: at hic peculatus arguitur.

coercet.] punit.

Principis clementia.

EMBLEMA CXLVIII.

VESPARVM quòd nulla vnquã Rex ſpicula figet,
Quodq; alijs duplo corpore maior erit;
Arguet imperium clemens moderataq; regna;
Sanctaq; iudicibus credita iura bonis.

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

IDEM fermè habet Plato, dialogo de Regno : talem enim ciuitatibus regem optat, qualis inter apum examina rex naſcitur, vt & corpore & animi dotibus ſit inſignior & præſtantior. Rex apum aculeo caret ; aut ſi habet, eo non vtitur: ita bonus Princeps ad puniendum tardus eſſe debet, ad clementiam verò pronus.

Veſparum.] vel apum potiùs, vt ex Plinio, alijsq́ue, facilè ante colligebam. Sed cùm me refero ad cap. 15. lib. 5. Aeliani de animal. id propriè, & ſine catachreſi dictum video, niſi hoc nomine *Veſparum*, alludere tacitè velit hic noſter ad Veſpaſianos, Flauuium & Titum, laudatiſſimos principes, de quibus Sueton. & Tacit.

nulla vnquam rex ſpicula.] qui aculeo caret; vel ſi habeat, eo non vtitur. Vide Senec. 1. De clementia, 19. & Plin. lib. 11. cap. 16.

Arguet.] oſtendet.

imperium clemens.] regis clementiam.

credita iura] commiſſam iuriſdictionem.

bonis iudicibus.] æquis magiſtratibus.

Salus

Salus publica.

EMBLEMA CXLIX.

PHOEBIGENA erectis Epidaurius inſidet aris,
Mitis, & immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri, veniatq́; ſalutifer orant.
Annuit, atq́; ratas efficit ille preces.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc quanquam erutum è fabulis Poetarum, & hiſtoria Romana, non video ad quem vſum maximè conuertam, niſi ad eam ſalutem publicam, quam nobis attulit CHRISTVS ſeruator, verus animarum languentium Aeſculapius, qui ſub ſerpentis imagine appenſus in deſerto à Moſe, omnes omnium morbos ſanauit, & in cruce tandem omnes noxas & crimina expiauit.

phœbi-

phœbigena.] Phœbo genitus.

Epidaurius.] Aeſculapius Val. Max. 1. cap. de miraculis. Plin. 24. 4. Ouid. 5. Metamorph.

Mitis & imm.] lenis & placidus, quanquam ſub ſpecie ſerpentis.

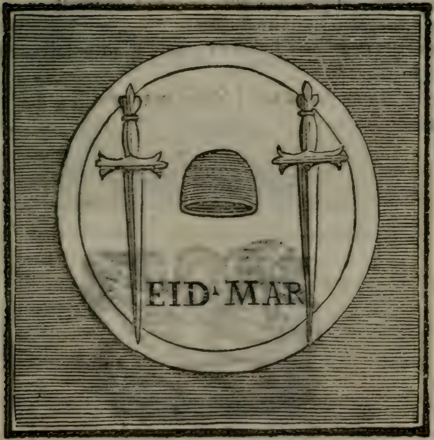
Annuit.] Ouid. 15. Metam.

Annuit his, motisq; Deus rata pignora criſtis.

ratas preces] rata vota.

Reſpublica liberata.

EMBLEMA CL.

CAESARIS exitio, ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cuſa moneta fuit.
Enſiculi in primis, queis pileus inſuper adſtat,
Qualem miſſa manu ſeruitia accipiunt.

EXPLICAT· CLAVD. MIN.

EX Dione lib. 47. Occiſo à coniuratis Caio Cæſare, ij ceu recepta libertate, fabricari numiſma curarũt, in cuius altera parte duo pugiones, in altera pileus. Pugiones cædem patratam deſignabant: libertatis verò nota pileus: quod ex multis auctorum veterum locis cognoſcere eſt.

Cæſaris exitio.] Iulij Cæſaris morte.

ceu libertate recepta.] tanquam excuſſo tyranni iugo, ſublato dominio.

ducibus Brutis.] vtroque Bruto, M. & Decimo, Caſſio, Trebonio, alijſque coniuratis in Cæſarem.

cuſa moneta.] cuſus numus.

Enſiculi in primis.] vna ex parte gladius, altera pileus manumiſſorum.

miſſa manu ſeruitia.] ſerui manumiſſi, donati libertate.

In vitam humanam.

EMBLEMA CLI.

PLVS ſolito humanæ nunc defle incommoda vitæ
Heraclite: ſcatet pluribus illa malis.
Tu rurſus ſi quando aliàs, extolle cachinnum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.
Interea hæc cernens meditor, quâ denique tecum
Fine fleam, aut tecum quomodò ſplene iocer.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTVM è Græco. Democritus domo egreſſus, riſu omnia ſolebat excipere, quòd omnia illi ridenda viderentur: contra Heraclitus deflebat, quòd nihil nõ miſerum & deplorandum intueri cogeretur. Ex quo opinionum conflictu incertum relinquitur, vtrum ſatius ſit ridere ineptias, an deflere miſerias: & an alter ſit altero

ro ſapientior, vt meritò ſit interponenda longa deliberandi mora.

extolle cachinnum.] ride effusè. Perſius.

Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos.

ſplene iocer.] abundè rideam. Perſ. idem.

——*ſum petulanti ſplene cachinno.*

Aere quandoque ſalutem redimendam.

EMBLEMA CLII.

ET pedibus ſegnis, tumida & propendulus aluo,
Hac tamen inſidias effugit arte fiber.
Mordicus ipſe ſibi medicata virilia vellit,
Atque abicit, ſeſe gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo diſces non parcere rebus,
Et, vitam vt redimas, hoſtibus æra dare.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APOLOGVS Aeſopicus de Caſtore, quem proditum eſt ſibi teſtes abſcindere, & venatoribus relinquere, vt ita vitæ conſulat. Ex quo docemur viros prudentes non ægrè ferre iacturam pecuniarum, dum ſuæ vitæ ita proſpiciant, maximè verò dum ita neceſſitas vrget, vt de vita, vel de bulga ſit periclitandum.

Et pedibus ſegnis.] quanquam ſit tardipes, tardo ingreſſu.

tumida propendulus aluo.] ventrem habens pendulum, ſit tumenti & pendulo ventre.

inſidias.] venatorum.

fiber.] Caſtor.

Mordicus ipſe.] dentibus auellit ſibi genitales partes, rebus aptas medicis.

abicit] abijcit, eas linquit venatoribus.

gnarus ob illa peti.] neſcio, quo inſtinctu naturę ſe peti ſciens ob genitalia. Plinij hæc verba lib. 8. 30. quòd eaſdem partes ſibi ipſi Pontici amputant fibri, periculo vrgente, ob hoc ſe peti gnari.

non parcere rebus.] non eſſe parcendum fortunis & facultatibus

Et, vitam vt redimas.] vt vitæ conſulas, nummos abijcere, pecuniam hoſtibus numerare.

Cum laruis non luctandum.

EMBLEMA CLIII.

ÆACIDAE moriens percuſſu cuſpidis Hector,
Qui toties hoſtes vicerat ante ſuos;
Comprimere haud potuit vocem, inſultantibus illis,
Dum curru & pedibus nectere vincla parant.
Diſtrahite vt libitum eſt: ſic caſſi luce leonis
Conuellunt barbam vel timidi lepores.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Homero. Iliad. χ. & incerti cuiuſdam epigrammate. Græci Hectorem penè iam mortuum circum ſtantes laceſſebant, eiq; inſultabant; nec erat qui exſtincto vulnus non infligeret. Ita plerique meticuloſi & ignaui cum non audeant viuos impetere, quorum aſpectum vix ſuſtinerent, in mortuos audaculi debacchantur.

Æacidæ

Æacida moriens.] Hector iam morti proximus, ictu Achillis in terram deiectus.

Comprimere haud potuit.] non potuit eius vox ab illis non exaudiri in ſe inſilientibus.

Dum curru.] currui in quo vehebatur Hector.

parant.] Græci hoſtes.

Diſtrahite.] diſcerpite me.

caſſi luce.] mortui.

Conuellunt barbam.] Prouerb. Barbam vellere.

De Morte & Amore.

EMBLEMA CLIV.

ERRABAT ſocio Mors iuncta Cupidine: ſecum
  Mors pharetras, paruus tela gerebat Amor.
Diuertere ſimul, ſimul vna & nocte cubarunt:
  Cæcus Amor, Mors hoc tempore cæca fuit.
Alter enim alterius malè prouida ſpicula ſumpſit,
  Mors aurata, tenet oſſea tela puer.
Debuit inde ſenex qui nunc Acheronticus eſſe,
  Ecce amat, & capiti florea ſerta parat.
Aſt ego mutato quia Amor me perculit arcu,
  Deficio, inijciunt & mihi fata manum.
Parce puer, Mors ſigna tenens victricia parce:
  Fac ego amem, ſubeat fac Acheronta ſenex.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AVCTOR eſt Guicciardinus, id carmen ab Alciato ſcriptum, quo tēpore in Italia vehemens peſtilētia ita graſſata eſt, vt permulti iuuenes extremum vitę diē clauſerint, & ſenes ferè illæſi atque incolumes manſerint. Mutuatum video ex antiqua Græcorum fabula, quam Gallicè tractauit Ioannes Marius Belga, illuſtrationum Galliæ auctor, & poſt eum latinis numeris Ioachimus Bellaius, ſcriptor politus & elegans.

ſocio cupidine.] Cupidini, caſus pro caſu.

Mors aurata.] Cupidini auratæ ſagittæ à poetis tribuuntur, oſſeæ vero Morti.

ſenex Acheronticus.] capularis, & morti proximus: Plautina locutio,

Aſt ego.] adoleſcens emorior, quia Cupido me feriit Mortis telo, non ſuo.

ſubeat Acheronta.) moriatur.

In formoſam fato præreptam.

EMBLEMA CLV.

CVR puerum Mors auſa dolis es carpere Amorem,
Tela tua vt iaceret, dum propria eſſe putat?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EIVSDEM argumenti cum ſuperiore. De Morte conqueritur, quæ puellam amabilem tolli ſuſtinuerit ab Amore telo mortifero ſauciam, quæ potius cupidineo affici debuerat. Ita ferè fit, vt puellæ nubiles tumulo recondantur, quæ potius thalamo erant addicendæ.

dolis carpere.] decipere, fallere. Poetarum eſt figmentis ludere, rebus incorporeis corpora tribuere, & quicquid naturale vel fortuitum eſt, ad artem conſiliumve referre.

In

In mortem pręproperam.

EMBLEMA CLVI.

QVI teneras forma allexit, torſitq́ puellas
Pulchrior & tota nobilis vrbe puer,
Occidit ante diem, nulli magè flendus, Areſti,
Quàm tibi, cui caſto iunctus amore fuit.
Ergo illi tumulum, tanti monumenta doloris
Aſtruis, & querulis vocibus aſtra feris.
Me ſine abis dilecte? neque amplius ibimus vnà?
Nec mecum in ſtudijs otia grata teres?
Sed te terra teget, ſed fati Gorgonis ora,
Delphinesq́ tui ſigna dolenda dabunt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ET hoc paratum ſepulcro cuiuſdam formoſi & nobilis & ſtudioſi adoleſcentis morte præmatura ra-

pti. Amicus enim ad luctus certè magni & beneuolentię teſtificationem tumulo Delphines affingit, amicitiæ indices (eſt enim Delphin φιλανθρωπίας nota) & Gorgones, ſenſuum vacuitatis & triſtitiæ ſigna expreſſiſſima.

Qui teneras forma.] qui ob formæ dignitatem à puellis erat efflictim adamatus.

tota nobilis vrbe.] nobiliſſimus eiuſdem vrbis.

Occidit ante diem.] raptus eſt morte præmatura.

nulli magè flendus.] Horatiana imitatio.

Multis ille quidem flebilis occidit;
Nulli flebilior quàm tibi, Virgili.

Ergo illi.] tumulum excitas amiciſſimo adoleſcenti.

querulis vocibus.] impenſiſſimè obitum defles.

te terra teget.] humo conditus.

fati.] mortis huius.

Terminus.

EMBLEMA CLVII.

QVADRATVM infoditur firmiſſima teſſera ſaxum,
Stat cirrhata ſuper pectore imago tenus,
Et ſeſe nulli profitetur cedere; talis
Terminus eſt, homines qui ſcopus vnus agit.
Eſt immota dies, præfixaq; tempora fatis,
Deq; ferunt primis vltima iudicium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HAEC Termini pictura nihil vlli concedentis, mortem ſignificat, quæ ineuitabilem habet in res omnes, nedum homines, neceſſitatem: ad quam cùm perueni mus, tum ſolent hominum, qui ſunt ſuperſtites, liberæ de nobis mortuis eſſe opiniones atque iudicia.

Qua

Quadratum infoditur.] Hic ſtatuitur ſaxum quadratum.

Stat cirrhata.] ſuper ſaxo trunca eſt pectore tenus effigies hominis cirrhati, beneque pexi.

Et ſeſe nulli.] ſententia verò legitur hac formula, NVLLI CEDO.

homines qui ſcopus.] ad quem ſcopum omnes agũtur homines.

Eſt immota dies.] certus eſt à Deo conſtitutus mortis terminus. Plin. 7. 40.

Deq; ferunt primis.] ex pręteritis præſentia ęſtimantur.

Opulenti hęreditas.

EMBLEMA CLVIII.

PATROCLVM falſis rapiunt hinc Troes in armis:
Hinc ſocij, atque omnis turba Pelaſga vetat.
Obtinet exuuias Hector, Graciq́; cadauer.
Hac fabella agitur, cùm vir opimus obit.
Maxima rixa oritur, tandem ſed tranſigit hares,
Et coruis aliquid, vulturijsq́; ſinit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HIC Patroclus, qui non ſuis, ſed alienis armis dimicat, opulentorum imaginem refert, qui alienis fortunę bonis intumeſcunt: quibus fato functis inter hæredes rixa ſolet innaſci de bonorum iure, vel etiam poſſeſſione: quo fit vt litigatores partem inde aliquam abripiant: cadauer humandum datur veſpilonibus, & ſacerdotibus

dotibus committitur,qui impenſas habent funeris.

Troes.] Troiani.

rapiunt.] vt interfectum hoſtem.

falſis in armis.] indutum armis non ſuis,ſed Achillis

Hinc ſocij] Gręci.

omnis turba Pelaſga vetat.] impediunt Gręci raptari Patroclum.

exuuias Hector.] de interfecto hoſte Patroclo.

Graci cadauer.] vt donetur honore ſepulturæ.

vir opimus.] locuples.

tranſigit hæres.] vt qui nolit aleę iudiciorum fidere.

Et coruis.] aliquid permittit hęredipetis, veſpilonibus, ſandapilarijs, rabulis fori.

Amicitia etiam poſt mortem durans.

EMBLEMA CLIX.

ARENTEM ſenio, nudam quoque frōdibus vlmum
Complexa eſt viridi vitis opaca coma:
Agnoſcitq; vices naturæ, & grata parenti
Officij reddit mutua iura ſuo.
Exemploq; monet, tales nos quærere amicos,
Quos neque diſiungat fœdere ſumma dies.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID ex Græco Antipatri: quo docemur amicos nobis eſſe deligendos, qui nec temporis diuturnitate, & ne quidem poſt mortem ipſam amare deſinant. quod dictum fuiſſe Phocionis, retulit Stobæus.

Arentem ſenio] ſenectute areſcentem.

nudam.] exutam folijs.

Agno-

Agnoſcitq; vices naturæ.] quæ ſunt, vt è puero vir, è viro ſenex fiat, immutabili naturæ communis lege.

grata parenti.] rependit officium, quod ab vlmo acceperat.

Mutuum auxilium.

EMBLEMA CLX.

LORIPEDEM ſublatum humeris fert lumine captus,
Et ſocij hæc oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat vterque:
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ID extulit ex Græcorum Epigrammatis quibuſdam, quo admonemur, eum eſſe in rebus omnibus humanę naturæ conſenſum, vt nihil omninò ſit, quod non egeat aliena

aliena opera & auxilio mutuo: cum videamus id quaſi de induſtria naturam voluiſſe, vt ſinguli ſingulis dotibus, non autem omnibus donarentur, quo ſinguli quicquid haberent, alijs communicarent.

Loripedem.] tardipedem, pedum vſu carentem.

lumine captus.] cæcus.

munera retribuit.] beneficia rependit.

Mutuat.] mutuatur.

hic oculos.] tardipes, claudus.

ille pedes.] cæcus.

Auxilium nunquam deficiens.

EMBLEMA CLXI.

BINA pericla vnis effugi ſedulus armis,
Cum premererq́; ſolo, cum premererq́; ſalo.
Incolumem ex acie clypeus me præſtitit: idem
Naufragum apprenſus littora aduſque tulit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SCVTVM nuſquam in quouis periculo deficiens, ſed & in ijs auxilium præſtans, quæ videntur alioqui abhorrere ab vſu proprio & naturali, typus eſt amici veri nunquam non ferentis opem, etiam in ijs, quæ videntur à ſua facultate penè omnino aliena eſſe. Sumptum id è Græco Iulii Leonidæ, de clypeo Myrtilli.

Bina pericla.] duo, nempe in terris, & in mari.

vnis armis.] vno & eodem ſcuto.

Cum

Cum premerer ſolo.] cum dimicarem terreſtri prœlio *premerer ſalo.*] cum aquis penè periclitarer, iiſque obrueerer.

Gratiæ.

EMBLEMA CLXII.

TRES *Charites Veneri aſſiſtunt, dominamq; ſequũtur.*
Hincq; voluptates, atque alimenta parant.
Lætitiam Euphroſyne, ſpecioſum Aglaia nitorem,
Suadela eſt Pithus, blandus & ore lepos.
Cur nudæ? mentis quoniam candore venuſtas
Conſtat, & eximia ſimplicitate placet.
An quia nil referunt ingrati, atque arcula inanis
Eſt Charitum? qui dat munera, nudus eget.
Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat ,
Qui citò dat: minimi gratia tarda preti eſt.

T *Impli-*

Implicitis vlnis cur vertitur altera? gratus
Fœnerat: huic remanent vna abeunte duæ.
Iuppiter ijs genitor, cæli de ſemine diuas
Omnibus acceptas edidit Eurynome.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TRES Gratiæ neminem non allicientes ad ſui amorem, lętę, pulchræ, & ſuaui eloquio prędicæ: nudæ ideo, quia ſimplices, & alienę ab omni fuco, ad obſequiū promptę, ad repoſcendum non item: amore mutuo iunctę inter ſeſe, ſunt affectu planè cœleſti ac diuino, omnibus grato & accepto.

Veneri aſſiſtunt.] Pauſan. Aeliacis poſterioribus.

Hincq; volupt.] ſuppeditant voluptatum omnium materiam.

Euphroſyne.] nempè παρὰ τὸ εὐφραίνειν, lętum reddere.

Aglaia.] ἀγλαΐζειν eſt ornare, ſeu honorare.

Suadela eſt Pithus.] Pitho, ſeu Suada, perſuadendi vis.

mentis candore.] puritate, ſimplicitate.

arcula inanis eſt Charitum.] notum illud Simonidis, cum diceret ſe arcas habere duas, vnam Gratiarum, argenti alteram: illam inanem eſſe, hanc verò ſolam commodam.

bis dat, qui citò.] In Mimis Publij.

Beneficium inopi bis dat, qui dat celeriter.

Prouerb. Bis dat, qui citò dat.

vlnis.] brachiis.

Eurynome.] Eurynome, quaſi latipaſcua, à latè patentibus paſcuis.

In

In detractores.

EMBLEMA CLXIII.

AVDENT flagriferi matulæ, ſtupidiq́ magiſtri
Bilem in me impuri pectoris euomere.
Quid faciam? reddam ne vices? ſed non ne cicadam
Ala vna obſtreperam corripuiſſe ferar?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flabris?
Negligere eſt ſatius, perdere quod nequeas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SCRIPTVM id in Frãciſcum Floridum, hominem alioqui doctum, ſed petulantẽ tamen & effrenis oris, qui in Iuriſcõſultos magni nominis, Zazium, Budęum, Alciatum debacchatus erat. Homines certè liberaliter inſtituti contumeliam ferunt impotentiùs, quę illata ſit à contempto & inerti conuiciatore, cum quo congredi vel

turpe ſit, vel indignum certè putetur.

flagriferi.] flagritribę

matulæ.] matelliones viliſſimi.

Stupidi magiſtri.] communi ſenſu carentes.

Bilem in me.] virus acerbitatis in me vomere, libellis famoſis me proſcindere, blaterare.

reddam ne vices?] eos ne dignabor reſponſo?

cicadam obſtreperam.] Prouerb. Cicadā ala corripere.

Quid prodeſt muſcas.] quid iuuat μυοσοβεῖν,

Negligere eſt.] Non eſt impendendus labos in eo perſequendo fugiendove, quod vitare nequeas.

Inanis impetus.

EMBLEMA CLXIV.

LVNAREM noctu, vt ſpeculum, canis inſpicit orbem,
Seq; videns, alium credit ineſſe canem,
Et latrat: ſed fruſtra agitur vox irrita ventis,
Et peragit curſus ſurda Diana ſuos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc dicitur in rabioſos quoſdam obtrectatores, qui viris grauibus, & iis maximè qui celebritatem aliquam nominis ſua virtute conſecuti ſunt, detrahere audent, in quos allatrant, vt canis in lunam: quos tamen in rabiem agi videas, cum ſe contemptui haberi vidēt ab iis, qui ne quidem eos reſponſione dignantur.

Lunarem noctu] Canis cum inſpiceret orbem Lunę, vt ſpeculum: vel, qui ei videbatur vt ſpeculum.

Seq; videns.] ſuam vmbram.

fruſtra agitur, &c.] temerè latratum edit, neq; minabundus aliquid proficit. Sic dixit Lucretius 4.

tu fac, ne ventis verba profundam.

Aliquid mali propter vicinum malum.

EMBLEMA CLXV.

RAPTABAT torrens ollas, quarum vna metallo,
Altera erat figuli terrea facta manu.
Hanc igitur rogat illa, velit ſibi proxima ferri,
Iuncta vt præcipites vtraque ſiſtat aquas.
Cui lutea, Haud nobis tua ſunt commercia curæ,
Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
Nam ſeu te nobis, ſeu nos tibi conferat vnda;
Ipſa ego te fragilis ſoſpite ſola terar.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

MONEMVR cùm potentioribus aut improbis ſocietatem nō eſſe ineundam, quia ſi quid infortunii, damniſve acciderit : in infirmiorem ſemper reclinari ſoleat. Apologus Aeſopo tribuitur. Idem omnino eſt Eccleſiaſtici cap. 13. Titulus verò Emblematis petitur è Plauti Mercatore.

Raptabat torrens.] duę ollę natabant in torrente, altera è metallo, altera terrea.

Hanc.] terream, luteam.

rogat illa.] è metallo ficta.

Iuncta ut pręcip.] ut coniunctę facilius impetum aquarum ſiſtant.

In eum, qui truculentia ſuorum perierit.

EMBLEMA CLXVI.

DELPHINEM inuitum me in littora compulit æſtus,
Exemplum, infido quanta pericla mari;
Nam ſi nec proprijs Neptunus parcit alumnis,
Quis tutos homines nauibus eſſe putet?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

DELPHIN marinis fluctibus eiectus ad littora, virum quendam magnū probumque repræſentat, à ſuis popularibus, beneficii loco, damna, iniurias, mortemque ipſam indigniſſimè paſſum: quales fuiſſe accepimus Socratem, Ariſtidem, Phocyonem, Demoſthenem, Ciceronem, aliosque multos, de quibus plena antiquitatis monumenta.

me inuitum.] me reluctantem, nihil tale cogitantem, innoxium.

in littora compulit aſtus.] nimia maris aquarum ſiccitas.

Exempl. infid.] quod poteſt exemplo eſſe, quantis infidum mare periculis, quantoque diſcrimine ſæuiat: vel, vt ἀλληγορικῶς, quot rixis & ſimultatibus laboret Reſpub.

Nam ſi nec prop.] ſi enim mare non ſeruat eos quos in lucem edidit; id eſt, ſi princeps vel populus ſuos ciues non tuetur, iis non ignoſcit, eosque miſerè de medio pellit.

Quis tutos homines.] num valdè periculoſum ſe marinis fluctibus committere? quàm parùm tutum eſt πολιτεύεσθαι, ſeq; Reip. ventis & fluctibus credere? Obiter moneo alluſum hic videri ad Prouerb. Maritimi mores.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα.

EMBLEMA CLXVII.

BELLORVM cepiſſe ferunt monumenta viciſſim
Scutiferum Aiacen, Hectoraq; Iliacum.
Baltea Priamides, rigidum Telamonius enſem,
Inſtrumenta ſuæ cepit vterque necis.
Enſis enim Aiacem confecit; at Hectora functum
Traxere Æmonijs cingula nexa rotis.
Sic titulo obſequij, quæ mittunt hoſtibus hoſtes
Munera, venturi præſcia fata ferunt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EPIGRAPHA huius ſumitur ex Aiace flagellifero Sophoclis, carmen verò è quodam Epigrammate Græco: ex quo intelligimus, munera ab hoſte miſſa ſæpè diſcrimen aliquod, aut etiam mortem ipſam portendere. quocirca

quocirca veteres munera volebant obſeruari, quo animo mitterentur.

Bellorum monumenta.] ἐκ πολέμου μνῆμα φιλίης, vt eſt in Græco Epigrammate.

Scutiferum Aiacem.] φεράσπιδα Αἴαντα: quod epitheton Poetis frequens.

Baltea.] balteum, zonam militarem, Hic pluralis pro ſingulari, συνεκδοχικῶς.

Priamides.] Hector, Priami filius.

Telamonius.] Aiax Telamonis filius.

Inſtrumenta ſua.] vterq; accepit ſuę necis pręſagium: vtrique fuit exitio ſuum donum.

Enſis enim.] Aiax enim enſe confoſſus eſt.

at Hectora ſ.] Hector ter raptatus eſt circum Iliacos muros.

rotis Aemonijs.] Theſſalicis rotis. Aemonia, Theſſalia, pro Græcia: συνεκδοχικῶς.

Sic titulo.] obtentu, prætextu, ſpecie.

obſequij.] animi beneuoli.

venturi præſcia fata ferunt.] portendunt mortis euentum.

A mi-

A minimis quoque timendum.

EMBLEMA CLXVIII.

BELLA gerit Scarabeus, & hoſtem prouocat vltrò,
Robore & inferior, conſilio ſuperat.
Nam plumis Aquilæ clam ſe neque cognitus abdit,
Hoſtilem vt nidum ſumma per aſtra petat.
Ouaq; confodiens, prohibet ſpem creſcere prolis:
Hocq; modo illatum dedecus vltus abit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

APOLOGVS eſt Aeſopicus, quo monemur non eſſe contemnendum hoſtem, quanquam imbecillum, aut etiam infimæ ſortis: aut neminem, vel contemptiſſimum eſſe prouocandum, quia, vt cætera deſint, poteſt eſſe tamen dolis & fraude inſtructiſſimus; & eò magis ille formidandus, cui nihil eſt quod amittat.

hoſtem

hoſtem prouocat.] aquilam laceſſit.
Hoſtilem vt nidum.] nidum aquilæ ſibi aduerſæ.
ſumma per aſtra.] per aera ſummum, aquilam enim non niſi in editiſſimis locis nidificare, teſtis eſt Plinius.
Ouaq; confodiens.] aquilæ.
prohibet ſpem &c.] adimit aquilæ ſpem prolis.

Obnoxia infirmitas.

EMBLEMA CLXIX.

PISCICVLOS *Aurata rapit medio æquore ſardas*
Ni fugiant pauidæ, ſumma mariſq; petant.
Aſt ibi ſunt mergis fulicisq; voracibus eſca.
Eheu intuta manens vndique debilitas

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VT nullo non loco ditiores, & qui ſunt fortuna ampliore, tutum in præſidium ſe recipiunt: ita miſeri, & aliqua parte infirmi homines, præcipites in exitium ruunt, quocunque fugiant: nam vbi è ſuorum lapſi telis ad exteros venerint, ibi miſerè periclitantur & occidunt.

Aurata.] de qua Plin. 32. c. 5. & 11.
ſardas.] de quib. Plin. 32. c. vlt.
mergis.] de iis Plin. 11. 37.
fulicis.] Plin. 18. 35.

Vel poſt mortem formidoloſi.

EMBLEMA CLXX.

CÆTERA muteſcent, coriumq́; ſilebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle ſonent.
Hanc membrana ouium ſic exhorreſcit, vt hoſtem
Exanimis quamuis non ferat exanimem.
Sic cute detracta Ziſcas, in tympana verſus,
Boemos potuit vincere Pontifices.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

NON facilè obliteratur opinio in hominum conceptа mentibus. Vt enim quorundam inſignis virtus vel poſt mortem adeò amabilis eſt, vt eius non poſſit eſſe non iucunda mentio: ita nonnulli fuere, quos propter inſignem quandam feritatem abominamur vel pridem extinctos, eorumq́ue memoriam auerſamur, vt aliquam

præ-

præſentem perniciem.

Cætera muteſcent,&c.] ſi tympanum fiat è pelle lupina,& propè adſit aliud è pelle ouilla,conticeſcet.

Hanc.] pellem lupinam.

membrana ouium.] pellis vel corium ouillum.

ſic exhorreſcit.] videtur auerſari,refugere.

vt hoſtem.] aduerſarium.

Exanimis quamuis.] quanquam vtraque pellis ſit ſine ſenſu.

Sic cute detracta Ziſcas.] Ziſca, vel Ziſcas, Boemus, morti proximus, mandauit ſibi pellem adimi, ex eaq; tympanum fieri inde arrepturos fugam hoſtes,cum primùm eius ſonitum exaudiret,prædixiſſe memorant; verumq; id ex euentu amicos comprobaſſe. Aeneas Syluius 3.Commentar.de reb. geſtis Alphonſi.

Iuſta vindicta.

EMBLEMA CLXXI.

DVM reſidet Cyclops ſinuoſi in faucibus antri,
Hæc ſecum teneras concinit inter oues:
Paſcite vos herbas, ſocijs ego paſcar Achiuis,
Poſtremumq́; Vtin viſcera noſtra ferent.
Audiit hæc Ithacus, Cyclopaq́; lumine caſſum
Reddidit. En pœnas vt ſuus auctor habet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX ſacris litteris didicimus, eum in periculum incidere, qui alteri periculum machinetur. Ex hoc verò Emblemate intelligimus magnum in populo applauſum fieri, cùm ſceleſti illi Reipub. voratores, & tyranni nefandiſſimi pereunt, aut in graue diſcrimen incidunt: quò tempore maximè neminem habent, à quo ſubleuentur,

ſed plures, à quibus rideantur. Hiſtoriam hanc petas licet ab Homero Odyſſ. *1*.

Dum reſidet.] ſedet quietus.

Cyclops.] vnoculus Polyphemus.

ſinuoſi antri] ſpeluncæ tortuoſæ.

ſocijs ego paſcar Achiuis.] Græcos ego deglutiam.

Poſtremumq́ʒ Vtin.] Vlyſſem (qui ſe Vtin nominabat) poſtremo abſumam loco.

Ithacus.] Vlyſſes.

lumine caſſum.] exoculatum.

En pœnas vt ſuus auctor habet.] γνώμη. nec verò

——lex eſt iuſtior vlla,
Quàm necis artifices arte perire ſua.

Incidit in periculum, qui alteri periculum creat.

Iuſta

Iuſta vltio.

EMBLEMA CLXXII.

RAPTABAT volucres captum pede coruus in auras
Scorpion, audaci præmia parta gulæ.
Aſt ille infuſo ſenſim per membra veneno,
Raptorem in Stygias compulit vltor aquas.
O riſu res digna alijs qui fata parabat,
Ipſe perit, propriis ſuccubuitq; dolis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SIMILE apud Aeſopum de coruo cibũ quęritante, cõuertitur in id, quod vulgò dici ſolet, *captores capi raptores etiam à raptoribus abripi & illaqueari:* vt cùm à veneficis falſatij, calumniatores, & id genus alij tolluntur de medio, vel etiam latrones à prædonibus ſpoliantur.

Raptabat voluc.] coruus dum prædam in aere quæritat, & ſcorpionem pede arreptum tenet, vt illum deglutiret.

Aſt ille.] ſcorpivs.

infuſo ſenſim.] iniecto aculeo venefico.

Raptorem in Stygias] coruum ad mortem adegit.

O riſu res digna.] ridiculum facinus.

alijs qui fata] mortem.

proprijs ſuccubuitq; dolis.] qui dolo alium ceperat, dolo perijt.

Parem delinquentis & ſuaſoris culpam eſſe.

EMBLEMA CLXXIII.

PRÆCONEM lituo perflantem claſſica victrix
Captiuum in tetro carcere turba tenet.
Queis ille excuſat, quòd nec ſit ſtrenuus armis,
Vllius aut ſæuo læſerit enſe latus.
Huic illi: Quin ipſe magis timidiſſime peccas,
Qui clangore alios æris in arma cies.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Aeſopo, de tubicine in bello capto, quod ex Iuriſconſultorum placitis intelligitur: nēpe qui agunt, & qui aſſenſum præbent, pari pœna puniendos. Quod tamen malim in eos torqueri ſpecialiùs, qui malo conſil

Principes ad bella concitant, eò nocentiores ijs, qui re ipſa cædem faciunt.

Præconem.] tubicinem.

lituo.] tuba. vtrunque ſępe confunditur. Lituus, quòd litis ſit teſtis, genus incuruæ buccinæ, qua, qui cecinerit dicitur Liticen. Feſtus.

perflantem claſſica.] excitantem bellatores ad pugnã. Claſſicines ij dicuntur, qui ſignum pugnæ dant.

Victrix turma] victores, victrices copiæ.

Queis ille excuſat.] apud quos victores excuſat ſeſe præco ille captus.

quòd nec ſit ſtrenuus armis.] πολεμικὸς, ςρατηγὸς: quòd nec ſit bellator, nec quenquam manu interfecerit.

Quin ipſe magis.] eò grauior tua culpa, qui alios ad bellum concites.

æris clangore.] tubæ ſonitu.

Alius

Alius peccat, alius plectitur.

EMBLEMA CLXXIIII.

ARRIPIT vt lapidem catulus, morſuq; fatigat,
Nec percuſſori mutua damna facit.
Sic plerique ſinunt veros elabier hoſtes,
Et quos nulla grauat noxia, dente petunt.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PLERIQVE ſunt, qui cùm non poſſint ijs inferre noxam, à quibus ſe læſos putant, vt acceptam iniuriam vlciſcantur, alios adoriuntur nihil meritos, nõ ſecus ac canis in lapidem ſæuiens, quod dicitur Prouerbio. hoc verò petitum è Pacuuio, Nonius me monuit.

Arripit.] corripit.
lapidem.] proiectum, emiſſum.
catulus.] canis.

morſuq́; fatigat.] mordet.

Nec percuſſ.] neque par pari refert.

veros hoſtes.] ipſiſsimos, qui ipſimet iniuriam aut damnum intulerunt.

Et quos nulla.] eos adoriuntur, aut etiam lędunt, qui nihil commiſerunt.

Inſani gladius.

EMBLEMA CLXXV.

SETIGERI *medius ſtabat gregis enſifer Aiax,*
Cæde ſuum credens cædere Tantalidas.
Hoſtia ſic tamquam ſus ſuccidanea pœnas
Pro Laertiade, pro caueaq́; dabat.
Neſcit obeſſe ſuis furor hoſtibus: errat ab ictu,
Conſilijq́; impos in ſua damna ruit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AIAX, quòd Achillis arma non ſibi, ſed Vlyſſi ceſſiſſent, ex iniquo Gręcorum iudicio, in furorem verſus inſilijt in porcorum gregem, quos omnes interfecit, duobus exceptis, quos de trabe ſuſpenſos, putans eſſe Agamemnonem & Vlyſſem, indignis modis affecit. Sed vbi ad ſe rediiſſet, cognitis iis, quę per inſaniam fecerat, gladio incubuit. Hoc quidem arguit temerarium furentium impetum, qui non aduerſarijs, ſed ſibi nocēt ipſis: quòd nimię iræ permittant omnia, adeò vt ſępe in ferrum ruant, ſeque ipſos miſerè confodiant.

Setigeri medius.] in medium gregem porcorum inſiliit.

Enſifer.] bellator.

Aiax.] inſania correptus.

Cæde ſuum.] porcorum.

Tantalidas.] Gręcos.

Hoſtia ſic.] ſus fuit vt hoſtia ſuccidanea, quę pœnas luebat pro Gręcis. Quid ſit autem ſuccidanea hoſtia, explicat Gellius 4.6.

Pro Laertiade.] Vlyſſe, filio Laertis.

pro caueaq́;] pro conſeſſu, ſeu concione Gręcorum.

Neſcit obeſſe] furioſus & inſanus non poteſt damnum fraudemve creare aduerſariis.

errat ab ictu] icendo peccat: error ictu committitur: non auertit quem feriat.

Conſilij inops.] qui deſtituitur ſano conſilio, ſibi ipſi malum acceſſit, ſeſeq́ue impetit.

Pax

Pax.

EMBLEMA CLXXVI.

TVRRIGERIS humeris, dentis quoque barrus eburni,
Qui ſuperare ferox Martia bella ſolet,
Suppoſuit nunc colla iugo, ſtimuliſq; ſubactus,
Cæſareos currus ad pia templa vehit.
Vel fera cognoſcit concordes vndique gentes,
Proiectiſq; armis munia pacis obit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

EX Græco φιλίππε: quod ſignificat pro variorum temporum ratione viros etiam ferociſſimos ita domari ſe pati, vt pacis conditionibus patientem animū accommodēt, qui bellorum temporibus magno terrori fuerint: non aliter quàm elephas, cuius cùm magnus in bellis vſus fuerit, inſeruit tandem paci & tranquillitati publicæ,

bliceæ,ſeque ad triumphum trahi non recuſat.

barrus.] elephas, qui barrire dicitur, vt ſupra diximus.

Turrigeris humeris.] turrium machinas & ſpectacula geſtante tergo.

dentis eburni.] eburneis dentibus.

Qui ſuperare.] cuius vis in bellis maxima.

Suppoſuit nunc.] collum iugo aptauit.

ſtimulis ſubactus.] adactus verbere conductoris.

Cęſareos currus.] currum imperialem in triumpho vehit.

Vel fera cognoſcit.] bellua, quanquam vaſta' & terrifica ſe paci accommodat, vt olim belli vſibus ſe dediderat.

Ex bello pax.

EMBLEMA CLXXVII.

EN galea, intrepidus quam miles geſſerat, & quæ
Sæpius hoſtili ſparſa cruore fuit:
Parta pace apibus tenuis conceſſit in vſum
Alueoli, atque fauos, grataq; mella gerit.
Arma procul iaceant: fas ſit tunc ſumere bellum,
Quando aliter pacis non potes arte frui.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

REI eiuſdem poteſt eſſe vſus duplex & acceptio, vt galea vel caſſis in prælijs vſum præſtitit, eadem pacis tempore continet apum examina. Hinc belli cauſa finalis elicitur, vt nunquam ſuſcipiatur, niſi nobis alia ratione non liceat in pace viuere.

Intrepidus.] animi maximi.

paræ

Parva pace.] redempta.
tenuis alueoli.] ceſſit in vſum alueatij.
gerit.] continet.
Arma procul.] ab armis nos contineamus.
fas ſit tunc ſumere bellum] Cicer. 1. Offic. ſuſcipienda bella ſunt, vt in pace ſine iniuria viuatur. Vide Vegetium 3. 1.

Ex pace vbertas.

EMBLEMA CLXXVIII.

GRANDIBVS ex ſpicis tenues contexe corollas,
Quas circum alterno palmite vitis eat.
His compta Alcyones tranquilli in marmoris vnda
Nidificant pullos inuolucresq; fouent.
Lætus erit Cereri, Baccho quoque fertilis annus,
Aequorei ſi rex alitis inſtar erit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CARMINIS huius hauſtam video materiam, ni fallor, ex Baſilij Magni oratione 8. in Hexaemerō, ſed aliò trahit Alciatus. Halcyones, aues marinæ, bruma fœtum edunt, quo tempore mare ſolet eſſe pacatum, hincq; dies Halcyonides nominati. Sic bonus princeps ſeſe gerere debet, qui obſeruet occaſiones, & opportunitatem, quam maximè commodam iudicabit, vt vbertatem ſuis optatiſſimam pariat.

Grandibus ex ſpicis.] confice coronam è ſpicis, quas circumdet pampinus alterno palmite ad ſimilitudinem nidi Halcyonum: id erit ſymbolum vbertatis ex pace.

compta.] gratæ, venuſtæ.

tranquilli in marm. vnda.] in medio æquore pacati maris.

inuolucres.] nondum volandi potentes.

Lætus erit Cereri.] prouentus & vbertas erit annonæ.

Aequorei ſi rex.] ſi rex quiuis ſe perinde habeat vt Alcyon, qui non excubat niſi in ſumma maris tranquillitate.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe.

EMBLEMA CLXXIX.

QVID rapis heu Progne vocalem ſæua cicadam,
Pignoribusq; tuis fercula dira paras?
Stridula ſtridentem, vernam verna, hoſpita lædis
Hoſpitam, & aligeram penniger ales auem?
Ergo abice hãc prædam: nam muſica pectora, ſummum eſt,
Alterum ab alterius dente perire, nefas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

MVTVATVS id è Græco. Innuit indecorum eſſe maximè, eos ſeſe mutuis conuicijs afficere, inter quos ſumma debet eſſe animorum coniunctio, & à quibus omnis petenda videatur humanitas. Viros litteratos intelligo, qui propter eruditionem, qua cæteris prœſtãt, non

non debẽt eſſe moleſti vel iniqui in eos, qui eiuſdem ſunt ordinis.

Progne.] hirundo.

vocalem.] canoram.

Pignoribus.] pullis.

Stridula ſtridentem.] garrula garrulam, vt in Græco τὸν λάλον ἁ λαλόεσσα.

vernam verna.] ἀρινὸν ἡ'αρινά. tu quę veris tempore canis, volucrem etiam vernam corporis.

hoſpita hoſpitam.] τὸν ξένον ἁ ξεῖνα, domeſtica domeſticam.

aligeram penniger.] τὸν εὔπτερον ἁ πτερόεσσα, pennata pennatam.

abice.] abiice.

hanc prædam.] correptam cicadam.

nam muſica pectora] ſummum nefas eſt, eos hoſtili odio diſſidere, inter quos ſumma debet eſſe cõcordia. Hic muſica pectora pro litteratis hominibus, iisq; , qui ſunt liberalibus artibus politi, vſurpari liquet. Omninò veteres quicquid eruditum & ſuaue eſſet, Muſicum appellabant, ipſiſque Muſis aſſignabant. Eo ſenſu hac voce vtitur non rarò Auſonius, & Symmachus Epiſt. 4. Nos (inquit ad Promotum) muſicę facundię inopiam confitemur.

Elo-

Eloquentia fortitudine præſtantior.

EMBLEMA CLXXX.

ARCVM laua tenet, rigidam fert dextera clauam,
Contegit & Nemees corpora nuda leo.
Herculis hæc igitur facies? non conuenit illud
Quòd vetus, & ſenio tempora cana gerit.
Quid quòd lingua illi leuibus traiecta catenis,
Queis fiſſa facileis allicit aure viros?
An ne quòd Alciden lingua, non robore Galli
Præſtantem populis iura dediſſe ferunt?
Cedunt arma togæ, & quamuis duriſſima corda
Eloquio pollens ad ſua vota trahit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SVMPTA hęc deſignatio ex Luciani quadam præfatione: qua ſignificatur Herculem illum à ſcripto-

ribus decantatiſſimum, Gallum fuiſſe, virum prudentiſſimum, & eloquentiſſimum, qui cùm virtutibus iis, quæ ciuilem hominem decent, eſſet excultus, populum Galli cum à prima illa feritate & cultu barbaro ad vitam placidiorem ſapienti oratione & nomotheſia reuocauit.

Arcum laua tenet.] effigiei huius Herculis ſiniſtra manus tenet arcum, ponderoſam clauam altera.

Contegit & Nem.] totum autem corpus indutum eſt Leonis Nemęi pelle.

non conuenit illud.] nō bellè iſtud videtur quadrare.

Quòd vetus.] quòd ſit nimium annoſus Hercules.

Quid quòd lingua.] cur illi lingua eſt catenis tenuibus perforata, quibus auditores ſuos retentat auribus captos?

Alciden.] Herculem, ab ἀλκῆς. i. robore.

lingua, non robore.] viribus eloquentię, non corporis robore.

iura dediſſe populis.] leges poſuiſſe, barbaras nationes ad ciuiliorem cultum reuocaſſe.

Cedunt arma togæ.] In eo ſunt armatis togati pręſtantiores, quòd perſuadendo vincant: adeò vt eloquens facilè flectat vel maximè refractarios. Eſt verò illud,

Cedant arma togæ. —— hemiſtichium, Ciceronianum à maledicis repręhenſum, de quo Oratione in Piſonem & 2. in Antonium.

Facun-

Facundia difficilis.

EMBLEMA CLXXXI.

ANTIDOTVM Ææa medicata in pocula Circes
Mercurium hoc Ithaco fama dediſſe fuit.
Moly vocant: id vix radice euellitur atra,
Purpureus ſed flos, lactis & inſtar habet.
Eloquij candor facundiaq; allicit omnes:
Sed multi res eſt tanta laboris opus.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOMERVS Odyſſ.κ. Moly herbam à Mercurio Vlyſſi datam ait, tãquam amuletum aduerſus omnia veneficia: herbam nigræ radicis, floris lactei, difficillimam inuentu. Ea notat eloquentiam primò quidem abſtruſam & difficilem, deinde multo labore & diligentia partam, iucundiſſimos afferre fructus: id eſt, ſui amore

omnes allicere; ſed ei per paucos operam dare propter laborum certè maximorum difficultatem.

Antidotum Aaa.] fama eſt Moly herbam fuiſſe, Vlyſſi datam à Mercurio, vt eſſet antidotum in omnia Circes veneficia.

vix radice euell.] ea herba eſt nigræ radicis, difficilisq́ue inuentu.

Purpureus ſed flos.] floris purpurei, vel lactei.

Eloquij candor] Pulcherrima res eloquentia, ſed difficilis tamen.

Antiquiſſima quæque commentitia.

EMBLEMA CLXXXII.

PALLENAEE ſenex, cui forma eſt hiſtrica, Proteu,
Qui modò membra viri fers, modò membra feri:
Dic age, quæ ſpecies ratio te vertit in omnes,
Nulla ſit vt vario certa figura tibi?
Signa vetuſtatis, primæui & præfero ſecli,
De quo quiſque ſuo ſomniat arbitrio.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CONVERTIT Protei πολυμορφοῦ fabulã in ſcriptores quoſdam rhapſodos, & rerum antiquiſſimarum narrationem è varijs & ſæpe pugnantibus inter ſe fabulis petitam concinnantes: qui cùm ſomnient de rebus à ſe remotiſſimis, portentoſam hiſtoriæ formam nobis

obtrudunt, vt re uera Proteum quendam effingere velle videantur.

Pallenae ſenex.] è Pallene, Thraciæ vrbe.

cui forma hiſtrica.] hiſtrionica, ſeſe ſubinde mutans in varios habitus.

Signa vetuſtatis.] ego præ me fero ſymbolum veteris hiſtoriæ, quæ ſit extra omnem hominum memoriã, de qua quiſque ſuum adfert ſomnium.

Inſignia Poetarum.

EMBLEMA CLXXXIII.

GENTILES clypeos ſunt qui in Iouis alite geſtant,
Sunt quibus aut ſerpens, aut leo, ſigna ferunt:
Dira ſed hæc vatum fugiant animalia ceras,
Doctaq; ſuſtineat ſtemmata pulcher Olor.
Hic Phœbo ſacer, & noſtræ regionis alumnus:
Rex olim, veteres ſeruat adhuc titulos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CYCNVS, Poetarum ſtemma, Phœbo ſacer, candidus, pro Rege habitus, repræſentat cõditionem Poetarum, qui ſuos labores omnes ad litterarum Præſidem Phębum, id eſt, diſciplinarum liberálium principatum re ferunt: quorum pura & candida debet eſſe Muſa, aliena ab omni fuco & ſpurcitie: qui non minùs ordinatis bene

quecultis verſibus in animos hominum imperium obtineant, atque reges ipſi armatis copijs.

Gentiles clypeos.] ſunt, qui in clypeis gentilitijs aquilam gerant: vt Pertinax, Antoninus Pius, Iuſtinianæa familia, &c.

Sunt quibus aut ſerpens.] de quo in primo Emblem.

aut Leo.] vt in Antonini nummo, vt Traianus, duces multi Germaniæ.

Dira ſed hæc.] hæc ferarum ſymbola aliena ſunt à conditione Poetarum.

ceras.] imagines.

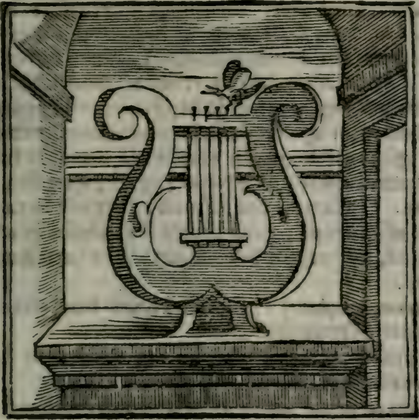
pulcher Olor.] cycnus niueus.

Hic Phœbo ſacer.] Plato in Phœdone.

noſtræ regionis alumnus.] Cycnus, rex Ligurum, Muſicæ laude clarus, poſt mortem mutatus in auem ſui nominis. Pauſanias Atticis. Ouid. Metamorph. 2. & 12.

Muſicam Dijs curę eſſe.

EMBLEMA CLXXXIV.

LOCRENSIS *poſuit tibi Delphice Phœbe cicadam*
Eunomus hanc, palmæ ſigna decora ſuæ.
Certabat plectro Spartyn commiſsus in hoſtem,
Et percuſſa ſonum pollice fila dabant.
Trita fides rauco cœpit cùm ſtridere bombo,
Legitimum harmonias & vitiare melos.
Tum citharæ argutans ſuauis ſeſe intulit ales,
Quæ fractam impleret voce cicada fidem:
Quæq; allecta, ſoni ad legem deſcendit ab altis
Saltibus, vt nobis garrula ferret opem.
Ergo tua vt firmus ſtet honos, ò ſancte, cicada,
Pro cithara hic fidicen aneus ipſa ſedet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

RETVLIT hanc hiſtoriam 6. Geographiæ Strabo: carmen verò tralatum è Græco lib. 4. Anthologiæ. Eunomus citharœdus in ludis Pythiorum venit in certamen cum Ariſtone Rhegino. Ariſto fuſis precibus Delphorum ciues rogauit, vt ſibi adeſſent. Eunomus verò dixit, Rheginenſibus de Muſica non eſſe prorſus certandum, cùm apud eos etiam cicadæ muteſcerent. Vtroque igitur certante, cùm vna chorda Eunomo fracta deſideraretur, cicada ſuperuolans adfuit, quæ ſonum ſuppleret. Declaratur hac hiſtoria, Dijs eſſe curæ Muſicam: eſſe numen, quod ſupplicibus adeſſet in rebus deſperatis, eosq́ue, qui inſoleſcant, à Dijs ſæpenumero deſtitui.

Locrenſis poſuit.] Eunomus Phœbo hanc cicadam conſecrauit, victoriæ ſuæ teſtem.

Certabat plectro.] commiſſus in Ariſtonem Rheginũ certabat, cum fracta fides harmoniam ſoluit.

Tum citharæ.] ſtatim aduolauit cicada, quæ fractę fidis ſonum vltrò suppleret.

allecta.] illicio Muſicæ.

deſcendit ab altis ſaltibus.] venit à ſyluoſis locis, opem latura mihi Eunomo.

Ergo tua.] itaque, ne tanti miraculi memoria vetuſtate deleretur, citharam Apollini cum cicada ænea inſidente conſecrauit Eunomus.

Littera occidit ſpiritus viuificat.

EMBLEMA CLXXXV.

VIPEREOS Cadmus dentes vt credidit aruis,
Seuit & Aonio ſemina dira ſolo:
Terrigenum clypeata cohors exorta virorum eſt,
Hoſtili inter ſe qui cecidere manu.
Euaſere, quibus monitu Tritonidos armis
Abiectis data pax, dextraq; iuncta fuit.
Primus Agenorides elementa, notasq; magiſtris
Tradidit, ijs ſuauem iunxit & harmoniam.
Quorum diſcipulos contraria plurima vexant,
Non niſi Palladia qui dirimuntur ope.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CADMI hæc fabula commodè traducitur in litterarum & litteratorum conditionem. Cadmus enim dicitur

dicitur è Phœnicia in Græciam litteras primus attuliſſe: Draconem fontis Caſtalij cuſtodem interfeciſſe, ex cuius dentibus humo mandatis, & tanquam iactis ſeminibus, feruntur armati milites exilijſſe, ſeſe mutuò cõfeciſſe, & in mutuam quaſi perniciem conſpiraſſe: tamen Mineruę conſilio in gratiam redijſſe. Quod omninò, vel de ſermone, vel de contentionibus ſtudioſorum atque philologorum eſt intelligendum. Sermonem enim dictum eſſe à ſerendis verbis Grammatici veteres notant: qui ſermo primùm ſexdecim litteris conſtabat (tot verò ſunt Draconum dentes) quę litterę ſeu notę litterarum mutuò ſe conficiunt, neque in gratiam redire poſſunt, niſi vocales conſonantibus, animę vice ſint adiectę. Haſtas armatorum poſſumus traducere ad accẽtuum, ſeu ſpirituum notas, quæ non niſi Palladi, id eſt, rationis & intelligentię beneficio cohiberi, & quaſi in gratiam redire poſsũt. Quòd ſi hoc referamus ad Doctorum hominum contentiones, facilè obſeruabimus ex Draconis, id eſt, Philoſophię ſatis dentibus, nempè libris editis, magnas oriri rixas & diſputationum labyrinthos: quę certè lites terminari vix poſſe videntur, niſi diuini numinis afflatus aliquis acceſſerit.

Vipereos dentes.] ex quo tempore Cadmus dentes inſeuit, vel humo tanquam ſemen mandauit.

ſemina dira.] pernicioſa.

Aonio ſolo.] in Gręcia, quę dicta Aonia ab Aone filio Neptuni.

Terrigenum] inde bellatorum armis inſtructorum cohors prodijt, qui ſe mutuis vulneribus confecerunt.

Euaſere quibus.] quo ex conflictu qui ſalui remanſerunt, ſuaſu Palladis fędus inter ſe percuſſerunt. Ouid. 3. Metamorph.

Primus Agenorides.] Cadmus Agenoris filius, litteras è Phęnicia in Gręciam tulit. Plin. 7. 56. Solin. 13.

elementa, notasq;] litteras.

in ſuauem iunxit & harmoniam.] fecit vt conſonantes

tes cum vocalibus ingenioſo & ſuaui concentu inter ſe iungerentur, quaſique ſociarentur, ad enuntiandas quaſque mentis notiones. Vel, vt diſciplinæ liberales haberent inter ſe commune quoddam vinculū, vt quaſi mutuum auxilium prȩſtarent. Eſt enim omnium artium prȩclara quȩdam harmonia, quanquam ſingulȩ prȩceptis diſtinguantur.

Quorum.] magiſtrorum, qui à Cadmo edocti primū. intelligere videtur Principes Philoſophorum, ex quorū diſputationibus hauſta eſt doctrina omnis liberalis.

diſcipulos contr] altercantur inter ſe, diſſentiunt opinionum conflictu, ſeq; contrarijs ſententijs oppugnant.

Non niſi Palladia] quarum contentionum nullus finis, niſi Palladis interuentu, id eſt, ſapientiȩ ope, quȩ diſſidia iſthȩc omnia facile componit.

Dicta ſeptem Sapientum.

EMBLEMA CLXXXVI.

HAEC habeas, ſeptem ſapientum effingere dicta,
Atque ea picturis qui celebrare velis.
Optimus in rebus modus eſt, Cleobulus vt inquit:
Hoc trutina examen, ſiue libella docet.
Noſcere ſe Chilon Spartanus quemque iubebat:
Hec ſpeculum in manibus, vi traq́ ſumpta dabunt.
Quòd Periander ait. frena adde, Corinthius, ira:
Pulegium admotum naribus efficiet.
Pittacus, at ne quid, dixit, nimis. hac eadem aiunt,
Contracto qui Gith ore liquefaciunt.
Reſpexiſſe Solon finem iubet: vltimus agris
Terminus haud magno ceſſerit ipſe Ioui.
Heu quàm vera Bias, eſt copia magna malorum.
Muſimoni inſideat effice Sardus eques,

Ne

Ne præs eſto, Thales dixit: ſic illita viſco
In laqueos ſociam Parra, Meropsq́ trahit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

TANTA olim fuit ſeptem Gręcię ſapientum auctoritas, vt quicquid dicerent, haberetur pro oraculo. Quòd enim ſapientiam omnem, quam profitebãtur, actionibus honeſtis, laudeq́; dignis exercerent, omnia ſuę ſapientię capita paucis verbis ſunt complexi, non longo diſputationum circuitu, quam malebant rectè agendo perficere. Eorum ergo quæ vulgò circumferuntur ſymbola & apophthegmata certatim ab omnibus doctis excepta, ſic ſunt tranſmiſſa poſteris, vt nulla lex ſanctior, nulla vitæ regula probatior videatur. Ex ijs apophthegmatis ea delegit Alciatus, quæ ſymbolis exprimi commodiùs poſſent. Quod enim *Cleobulus* diceret, μέτρον ἄριστον ἐν πᾶσιν: *in omnibus optima menſura*, id trutina ſiue lance oſtendit. *Chilonis Lacedamonij* hoc fuit, γνῶθι σαυτὸν: quod per ſpeculum oſtẽditur. *Periander Corinthius* in ore habebat, τῆς ὀργῆς ἀπέχεσθαι, *abſtinendum ab ira*: quod pulegio demonſtrat hic noſter: nam herba hæc bilem purgare dicitur. *Pittacus* aiebat μηδὲν ἄγαν: quod exprimitur per Gith, herbam grauiſſimi odoris, quę modicè in cibis adhibita, ſaporis gratiam præbet, nimia verò nocet. *Solonis* dictum: τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου, *finem breuis æui ſpectandum*: quod Termini effigie deſignatur. *Biantis* illud celebre, πλείονες οἱ κακοὶ, *plures mali*: quo arguebat rerum hac in vita malarum immenſam copiam, quod notatur per Sardum, hominem improbum (vt ſunt Sardiniæ regionis incolæ, nota inſignes improbitatis) qui Muſimoni aſino breui & nullius pretij inſideat. *Thales* denique *Mileſius* hoc habuit, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη: *ſpondi noxa præſto eſt*: quod exprimitur ſymbolis Parræ & Meropis *auium*, quę captę retibus aut viſco, ad eaſdem pedicas ſolent ſuo garritu conſocias aues per-

trahere:

trahere: ita ſe habent debitores erga ſuos vades, quos pel liciunt, vt quoquo modo ipſi ſemet extricent.

Hoc trutinæ examen.] Perſ. Satyr. 1.

ne examen improbum in illa caſtiges trutina.

libella] libra.

Chilon Spartan.] Lacedæmonius.

Pulegium.] de quo in ſuperioribus.

Hac eadem aiunt.] hanc ſententiam, *Ne quid nimis*, videntur innuere, qui quàm minimùm ore liquant herbam Gith, quæ ita ſumpta, iuuat, ſed ſi largiùs, virulenta eſt. Plin. 20. 17. & 19 8.

Terminus] mortis ſymbolum, de quo etiam ſupra.

illita viſco.] impedita viſco auis alia aliam trahit in pedicas. De Parra Plin. 11. 37. De Merope, in 10.

Submo-

Submouendam ignorantiam.

EMBLEMA CLXXXVII.

QVOD monſtrum id? Sphinx eſt. Cur candida virginis ora,
Et volucrum pennas, crura leonis habet?
Hanc faciem aſſumpſit rerum ignorantia: tanti
Scilicet eſt triplex cauſſa & origo mali.
Sunt quos ingenium leue, ſunt quos blanda voluptas,
Sunt & quos faciunt corda ſuperba rudes.
At quibus eſt notum, quid Delphica littera poſſit,
Præcipitis monſtri guttura dira ſecant.
Namq; vir ipſe bipesq; tripesq; & quadrupes idem eſt,
Primaq; prudentis laurea, noſſe virum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SPHINX, ignorantiæ typus eſt, σφίγγω enim idem eſt quod conſtringo & vincio: illa enim mentis notio

nes & igniculos ipſos obſcurat prorſus, & extinguit ignorantiæ labes: cuius tres hic συμβολικῶς conſtituuntur efficientes ſeu primariæ cauſæ, libido, animi leuitas, arrogantia. Prima quidem puellari forma depingitur, quę cùm animum occupat, nunquam poteſt obcæcata mens cognitionis & ſcientiæ bono perfrui. Altera eſt inconſtantia ſeu leuitas cum aue comparata, quę vis per omnia diſcedit à ſtabili firmoq; ſcientiæ fundamento. Tertia verò arrogantia, ſuperbiaque leoninis cruribus adumbrata, φιλαυτίαν in ſe habet perniciosiſſimam, & rerum meliorum contemptum, quàm neceſſariò ſequitur craſſa & exitioſa imperitia, ſuiq; ignorantia. At qui ſe ipſum norit, detracta omni libidine, fœdaq; voluptate, auulſis inconſtantiæ plumis fugacibus, & omni arrogantia, intelliget quid homo ſit, id eſt, problema Sphingis explicabit, ſuam ipſius naturam intuebitur, primò quidem quadrupedum penè ſimilem conditioni, deinde hominis firmitate conſtantem, & poſtremò imbecillã propter concreti partes infirmas: ita vt monſtrum arrogantiæ turpiſſimum ſeipſum conficiat, & hominem ſui compotem relinquat: qua victoria nulla alia excellentior, nulla vtilior, aut illuſtrior.

candida virginis ora.] faciem puellarem.

volucrum pennas.] plumis auium corpus habet omne obſitum.

crura leonis.] pedes leoninos.

Hanc faciem aſſ.] Sphinx eſt typus & ſymbolum ignorantiæ. ἡ γὰρ ἀφροσύνη τοῖς ἀνθρώποις σφίγξ ἐστὶ, ait Cebes Thebanus, ideſt, Sphinx eſt hominibus inſipientia.

tanti ſcilicet.] ignorantiæ triplex cauſa efficiens.

Sunt quos ingenium leue.] ſunt, qui laborent animi leuitate & inconſtantia: quę prima cauſa.

ſunt quos blanda voluptas.] ſunt, qui voluptatis illecebris deliniti: altera cauſa, de qua ante, -*meretricius ardo*

Egregijs iuuenes ſeuocat à ſtudijs.

Sunt & quos.] ſunt tumidi, inflati, ſuperbi, φίλαυτοι, qui potuiſſent ad ſcientiam peruenire, niſi putaſſent ſe iam perueniſſe, ait Seneca, hęc tertia cauſa.

At quibus eſt notum.] qui edocti ſunt, quantam vim habeat monitum Apollinis Delphici, περὶ τοῦ γνῶναι σαυτὸν: de qua Plato in Philœbo, & Xenophon 4. Cōmentarior. Cicero multa De legib. 1, & Tuſcul. 1.

Præcipitis monſtri.] ſummè pernicioſi, quodque facilè monſtrum homines in exitium agat.

guttura dira ſecant.] tollunt de medio. qui enim ſeipſum nouit, ignorantiam ex ſeſe tollit, in eius locum ſapientiam omnium pulcherrimam & vtiliſſimam admittit.

Prima prudentis laurea.] prima hominis virtus, & quaſi primus de ignorantia triumphus eſt, *ſeipſum noſſe.*

Mentem, non formam, plus pollere.

EMBLEMA CLXXXVIII.

INGRESSA vulpes in Choragi pergulam,
Fabrè expolitum inuenit humanum caput,
Sic eleganter fabricatum, vt ſpiritus
Solùm deeſſet, cæteris viuiſceret.
Id illa cùm ſumpſiſſet in manus, ait,
O quale caput eſt: ſed cerebrum non habet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PERMVLTOS non rarò videre eſt excellenti forma & dignitate corporis homines, qui ingenio planè ſtolido, & penè nullo ſunt, vt reuera ſimulacra quędam eſſe citiùs quàm homines videantur. Quò ſpectat Cleantis illud: ἀπαιδεύτους μόνῃ τῇ μορφῇ θηρίων διαφέρειν.

Ingreſſa vulpes.] i. aſtutus quidam & feſtiuus homo id enim ἀλληγορικῶς accipe.

Choragi.] ſtatuarij.

pergulam.] officinam.

fabrè.] affabrè, ingenioſè.

vt ſpir. ſolùm.] vt ei ſol us ſenſus, & vox deeſſe videretur: ad viuum erat expreſſum.

cæteris viuiſceret.] quaſi viuum appareret.

Id.] caput humanum.

Illa] Vulpes. id eſt, cautus quidam & veterator, ſpectato artificio hominis, ita pronuntiauit, &c.

Diues indoctus.

EMBLEMA CLXXXIX.

TRANAT aquas reſidens pretioſo in vellere Phryxus,
Et flauam impauidus per mare ſcandit ouem.
Ecquid id eſt? vir ſenſu hebeti, ſed diuite gaza,
Coniugis, aut ſerui quem regit arbitrium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HIc aries aurei velleris Phryxum per maris tempeſtuoſi diſcrimina vehens, typus eſt locupletis cuiuſdam hominis, ſed planè ſtolidi, & communi ſenſu vacui, qui cùm ſeipſum regere non poſſit, ducitur ad mulieris aut ſerui arbitrium. Ea verò miſera cenſenda eſt ſeruitus, non quæ à fortuna, ſed quæ ab animi naſcitur impe-

imperitia, quæ in ſumma etiam copia non poteſt non eſſe alijs mancipata. Huc pertinet dictum Diogenis, cùm diceret, indoctum diuitem arietem eſſe in aureo vellere.

reſidens pretioſo.] ſedens, inſidens in vellere aureo.

Et flauam.] non horret marinos turbines, quanquam horrificos.

ſenſu hebeti.] imperitus, ſtolidus.

diuite gaza.] opulentus, locuples.

Coniugis, aut ſerui.] qui ſit γυναικοκρατούμενος, vel δουλοκρατούμενος.

In fidem vxoriam:

EMBLEMA CXC.

ECCE puella, viro quæ dextra iungitur: ecce
Vt ſedet, vt catulus luſitat ante pedes.
Hæc fidei eſt ſpecies: Veneris quam ſi educat ardor,
Malorum in læna non malè ramus erit.
Poma etenim Veneris ſunt. ſic Scheneida vicit
Hippomenes, petijt ſic Galatea virum.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AD fidem vxoriam quatuor hic ſpectanda proponuntur, dextrarum coniunctio, ſeſſio, canis ſymbolum, pomi inſitio ſeu donarium. Dextra pro nota fidei, vti iam ſupra monuimus: puella viro aſſidet, quod ad conſtantiam in amore refertur; ſedes enim notam habet ſtabilitatis. Canis animal hero fidum, fidei aliam rationem

nem habet. Malus arbor Veneri ſacra, vt ex Poetarum ſcriptis patet.

puella.] vxor marito dextram iungens.

Vt ſedet.] ſtabilitatis nota.

Vt catulus.] fidei ſymbolum.

fidei ſpecies.] fidelitatis imago expreſſa.

Veneris quam ſi.] quam fidem ſi mutua coniugis vtriuſque copula confirmet.

Malorum in læua.] à ſiniſtra parte non inconcinnè ſtatuetur malus.

Poma etenim.] poma Veneri ſacra.

ſic Scheneida.] Atalantiam in curſu Hippomenes vicit, proiectis pomis aureis. Ouid. 10. Metamorph.

petijt Galatea.] de qua 3. Ecloga Virg. aut de ea Ouid. 13. Metamorph. vide Prouerb. Malis ferire.

Reue-

Reuerentiam in matrimonio requiri.

EMBLEMA CXCI.

CVM furit in Venerem, pelagi ſe in littore ſiſtit
Vipera, & ab ſtomacho dira venena vomit:
Murænamq́; ciens ingentia ſibila tollit,
At ſimul amplexus appetit illa viri.
Maxima debetur thalamo reuerentia: coniux
Alternum debet coniugi & obſequium.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AMOR coniugum ita mutuus ac purus eſſe debet, vt quanquam quidpiam ſit in altero quaſi virulẽtum, & alter nonnihil in animo rixarum alat, propter tamen ſacram coniugij copulam ab altero debet euomi, & penitus eijci. Quod ipſum pluribus explicatur à Baſilio magno

magno, Homilia 7.in Hexaemeron , vnde petitur hoc Emblema .

Cum furit in Venerem.] cum rapitur ardore coitus.

Murænam ciens.] ingenti ſibilo murænam ad ſe allicit.

viri.] viperæ.

Maxima debetur.] imitatio ex Iuuenale.

Maxima debetur puero reuerentia, ſi quid
Turpe paras ——

coniux alternum.] D.Paullus: Vir vxori debitum red dat,& vxor viro. Mulier ſui corporis poteſtatem non habet, ſed maritus: idemque ſui corporis poteſtatem non habet,ſed mulier.

In fœcunditatem ſibi ipſi damnoſam.

EMBLEMA CXCII.

LVDIBRIVM pueris lapides iacientibus, hoc me
In triuio poſuit ruſtica cura nucem:
Quæ laceris ramis, perſtrictoq; ardua libro,
Certatim fundis per latus omne petor.
Quid ſterili poſſet contingere turpius? eheu
Infelix, fructus in mea damna fero.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HOc tranſtulit è Græco Antipatri, ſeu Stratonis: ſimileque eſt Ouidianum de Nuce argumẽtum. Queſtus eſt quorundã parentum miſerorum de ſuſceptis liberis, à quibus nonnunquam conijciuntur in extremas ærumnas, & vitæ diſcrimina, vnde illos valdè pœnitet, ſe liberos eiuſmodi tam nefarios & improbos ſuſcepiſſe.

Ludib.

Ludib. pueris.] Laborioſus quidam ruſticus me inſeuit in triuio, ludibrium pueris, alijsque lapides hinc inde proijcientibus.

laceris ramis.] excuſſis, deiectisque frondibus.

perſtricto libro] cortice etiam percuſſo ſæpius & impetito, rupto, ſciſſo.

fundis.] iaculis, balliſtis.

per latus omne petor.] lapidatione vndique conficior.

Amor filiorum.

EMBLEMA CXCIII.

ANTE *diem vernam boreali cana palumbes*
Frigore nidificat, præcoqua & oua fouet:
Mollius & pulli vt iaceant, ſibi vellicat alas,
Queis nuda hiberno deficit ipſa gelu.
Ecquid Colchi pudet, vel te Progne improba? mortem
Cùm volucris propria prolis amore ſubit?

EX-

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PROPOSITO auicularum exemplo, in quibus natura duce ſummus amor, curaque deprehenditur erga ſuos fętus, arguitur matrum quarundam immanium barbara & pluſquàm ferina crudelitas, quæ ſuis vitam adimant, edoctæ ab aue palumbe, quo affectu in eos eſſe debeant. Petitum id è Græco Antipatri.

Ante diem vernam.] ante vernum tempus, ipſo hyemis ſæuiente frigore. Plin. 10. 35.

cana palumbes.] cuius plumæ canitiem referunt.

præcoqua & oua fouet.] quæ ſatius foret in tempus vernum poni, lapſo rigore hyemis.

ſibi vellicat alas.] auellit ſibi plumas.

Queis nuda.] quibus deſtituta.

deficit ipſa.] emoritur.

Ecquid Colchi.] num te pudet Medea, quę liberos ſuſtuliſti: vel te etiam Progne, quæ filium Itym interfeciſti? De ijs alio loco.

Pietas filiorum in parentes.

EMBLEMA CXCIV.

PER medios hoſtes patriæ cum ferret ab igne
Aeneas humeris dulce parentis onus:
Parcite, dicebat: vobis ſene adorea rapto
Nulla erit, erepto ſed patre ſumma mihi.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

E GRAECO item anonymi. Scriptores pleriq; graues, vt oſtenderent longè pulcherrimum pietatis in parentes ſimulacrum, Aeneam inſigni pietate virum, & qui è medio patriæ incendio, ſenio affectum patrem liberarit, atque humeris ſuſtulerit, repræſentari voluerunt, Et verò ea vna pietas eſt, quæ hominem maximè commendat, vel quæ iratiſſimos hoſtes ad manſuetudinem lenitatemque cogat, manusq; continere iubeat.

Per

Per medios hoſtes.] Grecos.
ab igne patriæ.] incendio Ilij.
dulce parentis onus.] Anchiſem, patrem ſuauiſſimum Ouid.2.Faſtor.

Deq́ viri collo dulce pependit onus.

ſene rapto] tracto è filij manibus, interfecto.
adorea] gloria bellica. Plin.3.18.& Feſt.Pomp.
erepto patre.] extracto è flammis, liberato, ſeruato.

Mulieris famam, non formam, vulgatam eſſe oportere.

EMBLEMA CXCV.

ALMA Venus, quænam hæc facies? quid denotat illa
Teſtudo, molli quam pede Diua premis?
Me ſic effinxit Phidias, ſexumq́ referri
Femineum noſtra iuſſit a beffigie:

Quodq́;

Quodq́; manere domi, & tacitas decet eſſe puellas,
Suppoſuit pedibus talia ſigna meis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PHIDIAS Veneris ſtatuam effinxit, quę pede teſtudinem premeret, vt ſignificaret duabus maximè rebus commendari honeſtam matremfamilias; ſilentio, & familię procuratione. Vt enim nullum vitium citiùs fœminam dedecorat quàm loquacitas: ſic hę probro ſolent affici, quę hac illacque curſitant.

hæc facies.] effigies.

molli pede.] delicatulo. Alluſio tacita ad mulieris nomen, quod à mollicie ductum volunt.

Phidias.] de quo Plin. 8. 34. & 36. 5. hic verò, vt obiter, nomen Phidias fortè diſſyllabum, propter priorem longam.

ſexumq́; referri.] nomen Veneris variè ſumi palam eſt, pro amoris Dea, pro vxore, amica, &c.

manere domi.] agere, quę ſunt matris familias. Columella initio 12. de re ruſtica.

tacitas puellas.] taciturnas fœminas.

In Pudoris ſtatuam.

EMBLEMA CXCVI.

PENELOPE deſponſa ſequi cupiebat Vlyſſem,
Ni ſecus Icarius mallet habere pater.
Ille Ithacam, hic offert Sparten: manet anxia virgo.
Hinc pater, inde viri mutuus vrget amor.
Ergo ſedens velat vultus, obnubit ocellos:
Iſta verecundi ſigna pudoris erant.
Queis ſibi prælatum Icarius cognouit Vlyſſem,
Hocq́ Pudori aram ſchemate conſtituit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AGNOVERVNT vel ipſi paganę ſuperſtitionis aſſectatores, quàm ſancta & neceſſaria eſſet matrimonii rectè inſtituti copula, qua vxor admoneretur maritũ etiam parentibus ipſis eſſe preferendum, & cõtrà. Quod ipſum

ipſum perſpicuè ſancitum conſtat Euangelicis litteris, quo loco dicitur, *Virum relinquere debere parentum conuictum, vt vxori adhæreat*. Sumitur hęc Emblematis hiſtoria ex Laconicis Pauſanię lib.3.

Ni ſecum Icarius.] ſed eam, vt ſecum maneret, pater retentabat.

Ille.] Vlyſſes.

Ithacam] ſuam patriam, ſuum regnum.

hic offert Sparten.] pater Icarius offerebat Lacedemonem, è qua oriundus fuit.

manet anxia.] ancipiti cura, cogitandi ſolicita, quem maximè ſequeretur.

virgo.] Penelope, fœmina viripotens, vt apud iuris interpretes, l. Mulieris, de verb. ſignif.

ſedens.] Penelope.

obnubit ocellos.] quod etiam verecundię ſignum: vel alludit ad nuptiarum veterem ritum. Mulier enim nupta, id eſt, obuoluta ducebatur in mariti domum. [Nubere eſt velo tegere.

Queis.] quibus ſignis.

ſibi prælatum.] nouit Icarius Vlyſſem maritum ſibi pręlatum eſſe.

Hocq́; Pudori aram.] hoc cultu & imagine conſecrauit aram Pudicitię.

Nupta contagioſo.

EMBLEMA CXCVII.

DII meliora pijs, Mezenti: cur age ſic me
Compellas? emptus quòd tibi dote gener,
Gallica quem ſcabies, dira & mentagra perurit:
Hoc eſt quidnam aliud, dic mihi ſaue pater,
Corpora corporibus quàm iungere mortua viuis,
Efferaq́ Etruſci facta nouare ducis?

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PLERIQVE patres importuni & auari, honeſtas & liberali forma prǫditas filias elocare non dubitant hominibus podagricis, ſcabie Neapolitana confectis, aliove luis genere, quę ſemimortua cadauera ſuo contactu non minùs noceant, quàm quę viuis olim mortua copulaban-

labantur à nequiſſimo tyranno Mezentio, de quo Virgil. 8. Aeneid.

Dij meliora pijs.] Dij melius. Optatio frequens apud auctores, ſed Poetas maximè.

Mezenti.] dure pater, Mezentio ſimilis.

cur age ſic me compellas?] cur ita me eſſe miſerã cogis?

emptus quòd tibi] qui generum tibi acciuiſti, vt me illi elocares. Alludit ad matrimonij ſpeciem, quę coemptio dicebatur, de qua Cic. in Topic. & Virgil. Eclogis.

Teq́; ſibi generum Tethys emat omnibus vndis.

Gallica quem ſcab.] qui cõfectus eſt lue Hiſpanica, ſeu morbo Neapolitano.

mentagra.] morbus à mento dictus, qui per faciem, collum, pectus, & manus, fędo & inſolito quodam furfure dilatatur. Vide Plin. l. 26.

Corpora corporib.] Imitatio Virgil. ex 8. Aeneid. vbi de Mezentio:

Mortua quinetiam iungebat corpora viuis,
Componens manibusq́; manus, atque oribus ora.

Efferaq́; Etruſci facta.] reuocare Mezẽtij Etruſcorum ducis truculentiſſimi facinora.

Cupreſſus.

EMBLEMA CXCVIII.

INDICAT effigies metæ, nomenq́; Cupreſſi
Tractandos parili conditione ſuos.

Aliud.

FVNESTA eſt arbor, procerum monumenta Cupreſsus,
Quale apium plebis, comere fronde ſolet.

Aliud.

PVLCHRA coma eſt, pulchro digeſtaq́; ordine frondes;
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

VT ex naturis animantium, rerumq́ue aliarum ſpectata proprietate, ſumitur aliquod ſymbolum ad ali quid

quid deſignãdum, ita ex plantis & arboribus: vt Cupreſſus hic ad tria accommodatur. 1. ad æqualitatem inter ſuos ſignificandam, quòd ea arbor & in folijs & fructibus videatur aliquam ęqualitatem obſeruare. 2. ad mortis notam: eius enim rami adhibebantur olim in magnatum Principumq́ue funeribus. 3. in eos torquetur, qui quanquam pulchrum neſcio quid prę ſe ferant, nullos tamen ex ſe fructus educunt.

Indicat, &c.] Nam Cupreſſus διὰ τὸ κύειν καὶ φέρειν παρίσους κλαδούς τε καὶ καρποὺς, à fructuum ęqualitate, pariterq́ue ramorum, quos producit.

funeſta.] funeribus apta.

comere] ornare.

Quercus.

EMBLEMA CXCIX.

GRATA Ioui eſt quercus, qui nos ſeruatq́; fouetq́;:
Seruanti ciuem querna corona datur.

Aliud.

GLANDE aluit veteres, ſola nunc proficit vmbra:
Sic quoque ſic arbos officioſa Iouis.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

QVERCVS, Ioui ſacra, pro ſalutis vſurpata ſymbolo. Plures rationes pete à Plutarcho. Querna, ſeu ciuica corona ei dabãtur olim ciui, qui ciuem ſeruaſſet, tanquam vitę teſtis, & ſalutis acceptę monimentum. Sed & torqueri quercus poteſt vel ad hominem, vel ad rem, quę olim magno in honore fuerit, ſed nunc nihil aliud ſit, quã magni nominis vmbra, vt de Pompeio cęſo Lucanus cecinit.

Grata Ioui.] Claudian. 2. Raptus Proſerpin.

Quercus amica Iouis. ——

Seruanti ciuem.] Lucan. primo.

Seruati ciuis referentem præmia quercum.

Glande aluit.] Vetuſti illi homines querna glande victitabant: nos ſola quercus vmbra vtimur. ſic rerum omnium ſua ſunt tempora.

Salix.

EMBLEMA CC.

QVOD frugiſperdam ſalicem vocitarit Homerus,
Clitorijs homines moribus adſimilat.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

SALIX ὠλεσίκαρπος Homero dicitur Odyſſ. κ. quia ſalicis fructus cum vino propinatus ſterilitatem inferat

rat, genitale ſemen extinguat, & libidinis impetum marcore afficiat, ait Plin. Sed propter κλειτοριάζειν, obſcœnum verbum, malim in eos conuertere, qui licentiùs Venere abutuntur, quos ideò meritò frugiſperdas & ſeminiperdas appellaris.

Clitoriis homines moribus.] abſtemijs: vel potius, nimiùm addictis rei Venereæ.

Abies.

EMBLEMA CCI.

A*PTA fretis Abies in montibus editur altis:*
Eſt & in aduerſis maxima commoditas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ABIETIS ſchema poteſt accommodari ijs, qui quanquam in loco ſatis commodo verſentur, tamē

ad

ad ampliorem quæſtum faciendum, ſeſe periculis obijcere non reformidant.

Apta fretis.] nauigijs. Plin. 10. 16.

in montibus editur altis.] Maro Eclogis.

Populus in fluuijs, Abies in montibus altis.

in aduerſis maxima commoditas.] γνώμη.

Picea.

EMBLEMA CCII.

A*T Picea emittat nullos quòd ſtirpe ſtolones,*
Illius eſt index, qui ſine prole perit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PICEA facilè poteſt eum ſignificare, qui ſine liberis deceſſit: aut referetur ad eum, qui nullum ſui monimentum reliquerit, cuius nempe vita ac mors iuxta æſtimatur,

matur, vt ait Salluſtius.

ſtolones.] virgulta ex radicibus, aut trunco producta.
index.] ſymbolum.

Cotonea.

EMBLEMA CCIII.

POMA nouis tribui debere Cydonia nuptis
Dicitur antiquus conſtituiſſe Solon.
Grata ori & ſtomacho cùm ſint, vt & halitus illis
Sit ſuauis, blandus manet & ore lepos.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

PLVTARCH. teſtis eſt in præceptis connubialibus, cotonea, quòd cor reficiant, ſuauemque ori halitum inſpirent, olim Solonis lege nouis coniugibus dari ſolita, vt admonerentur, coniugi primo illo congreſſu omnia tranſigenda corde puro, ore, linguaq; adornata & pudica.

Hedera

Hedera.

EMBLEMA CCIIII.

HAVD QVAQVAM areſcens Hedera eſt arbuſcula, Ciſſo
Quæ puero Bacchum dona dediſſe ferunt:
Errabunda, procax, auratis fulua corymbis,
Exterius viridis, cætera pallor habet.
Hinc aptis vates cingunt ſua tempora ſertis:
Palleſcunt ſtudijs, laus diuturna viret.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

HEDERA perpetuo viret, tenax eſt, eiq; parti moleſta, cui hæret: corymbos aureos producit, extra viridis, in cæteris palleſcens. Poetarum conditionem repræſentat, qui hærent ſtudijs, ſibique interdum nocent. quòd

ferè

ferè corporeis exercitationibus careant: famam tamen nominis nunquam morituram, quaſi mercedem auream exſpectant. Solantur enim ſpe, & ſtudiorum moleſtias atq; difficultates ſempiternę laudis opinione leuant.

Haud quaquam areſcens.] perpetuò in virore manens.

Ciſſo quæ puero.] Ciſſus, Liberi ſaltator & hiſtrio, in quendam terrę hiatum lapſus perijt. Tellus florem produxit adoleſcenti cognominem. Sic, 1. Epigramm.

κίσσῳ μὲν Διόνυσος ἀγάλλεται. id eſt.

Bacchus amat Hederam. Inde κίσσος Διονύσιος dictus.

Exterius viridis.] Plin. 16.34.

Hinc aptis vates.] Horat. 1. Carm.

Me doctarum Hederæ præmia frontium.

Idem, *Prima feres Hederæ victricis præmia, &c.*

Ilex.

EMBLEMA CCV.

DVRITIE nimia quòd ſeſe rumperet Ilex,
Symbola ciuilis ſeditionis habet.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ILEX eos refert, qui ſunt tumultuoſi, ſpectata nimirum arboris natura, cuius lignum cùm frangi niſi admodum difficulter poſſit, ſe tamen aliquando diffindit & fatiſcit. Ita ſeditioſi non niſi à ſeipſis ferè auelluntur & franguntur. Sumpta ſimilitudo ex 3. Rhetor. Ariſtot.

rumperet] rumpat. tempus pro tempore.

Malus Medica.

EMBLEMA CCVI.

A*VREA ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror*
Indicat, eſt Græcis ſic γλυκύπικρος amor.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

CITRVS, & malus Medica fructum habet, cuius cortex aurei coloris, ſaporis auſteri, intus verò dulcis ſuccus: Ita ſe blandus amor, idemque amarus habet. Proinde pomum Veneri ſacrum.

iucundus amaror.] bellè quidam è recentibus:

Non amor antiquis fuerat, ſed amaror ab annis
Dicendus, cum ſit ſemper amarus amor.

γλυκύπικρος] Plutarch. 5. Sympoſ. 7. Probl.

Buxus.

EMBLEMA CCVII.

PERPETVO *viridis, criſpoq; cacumine Buxus,*
Vnde eſt diſparibus fiſtula facta modis.
Delicijs apta eſt teneris & amantibus arbor:
Pallor ineſt illi, pallet & omnis amans:

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

BVXVS amaſiorum naturam conditionemque refert. Habet enim perpetuum virorem, lignumque pallidum, quo tamen tibię & fiſtulę componuntur: [illegible] illi in amore perpetuò virent, ſed tamen ex affectibus ple riſque bilioſis pallorem contrahunt, nihilominus ſermone blando ac ſuaui oratione ſemper aliquid concinunt.

diſparibus fiſtula.] Virgil. Eclog. 2.

Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis
Fiſtula. ——

Delicijs teneris.] amoribus blandis.
Pallor ineſt.] Ouid. 2. Metamorph.

——*Buxoq; ſimillimus ora*
Pallor obit. ——

Amygdalus.

EMBLEMA CCVIII.

CVR properas folijs pręmittis Amygdale flores?
Odi pupillos pręcocis ingenij.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

AMYGDALVS citiſſimè floret, tardiſſimè fructum profert. Plin. 16. cap. 25. Ita pręcocia illa ingenia, quę habent pręclaram quandam indolem, vix aut cer-

tè

eè ſerò admodum perueniunt ad frugem, ait Fabius lib. 1. cap. 3.

pupillos.] pueros.

precocis.] qua de voce Gell. 10. 11.

Morus.

EMBLEMA CCIX.

SERIOR *at Morus nunquam niſi frigore lapſo*
Germinat: & ſapiens nomina falſa gerit.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

MORVS, quaſi *μῶρος*, id eſt, ſtultus, malè impoſito nomine, ſapiens arbor eſt: nunquam enim germinat niſi frigoribus exactis: Ita vir prudens maturè ſuis rebus proſpicit, neque ſe temerè periculis obijcit.

ſapiens nomina falſa.] Plin. 16. 25. Prouerb. Maturior moro.

Laurus.

EMBLEMA CCX.

PRAESCIA venturi Laurus fert ſigna ſalutis:
Subdita puluillo ſomnia vera facit.

Aliud.

DEBETVR *Carlo ſuperatis laurea Pœnis:*
Victrices ornent talia ſerta comas.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

LAVRVS in vaticinijs olim fuit adhibita: vnde ad ſymbolum rerum futurarum non malè poteſt accommodari, quemadmodum etiam ad ſalutem indicandam.

Carolo V. Imper. Thunis referenti victoriam laurea corona debetur, quam triumphantes antiquitùs geſtabant. Plin. 15. cap. vlt.

Praſcia venturi.] vt Claudian. 2. Raptus:

venturi

——*venturi præſcia Laurus* *Fluctuat.*——

Subditæ puluillo.] appoſita ceruicali. proinde μαντικὸν φυτὸν dicitur.

Pœnis.] Thunenſibus, qui eam regionem incolunt, in qua olim Carthago fuit.

Populus alba.

EMBLEMA CCXI.

HERCVLEOS *crines bicolor quòd Populus ornet,*
Temporis alternat noxq́; dieſq́; vices.

EXPLICAT. CLAVD. MIN.

ALBAE Populi frondibus ſtatuę Herculis ornaban tur, ad ſignificandum temporum continuum cur-

ſum , motumque perpetuum in diem & noctem . Nam frondes eius arboris altera parte nigricantes , altera verò penè candidę . Herculem verò pro tempore vſurpatum notat Macrobius, vt etiam pro Sole , ſpectata vi nominis .

Herculeos crines.] Virgil 8.

——*Herculea bicolor cum Populus umbra.*
Velauitque comas.

FINIS.

EMBLEMATVM INDEX,

In locos communes ad ſtudioſorum commoditatem digeſtorum.

Numerus ad Emblematis cuiusque refertur ordinem.

INſignia Ducatus Mediolanenſis. *Emblema* 1
Inſignia vrbis Mediolani. 2
Inſignia gentis Alciatæ. 3
Inſignia A. Alciati. 118
Inſignia vrbis Athen. 19
Inſignia Pudicitiæ. 47
Inſignia Agamemnonis. 57
Inſignia Cupidinis. 113
Inſignia Regum. 143
Inſignia boni Senatus. 144
Inſignia Poetarum. 183

DEVS *ſiue* RELIGIO.

In Deo lætandum. 4
Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deum. 5
Ficta religio. 6
Non tibi, ſed religioni. 7
Quà Dij vocant, eũdum 8

DII & SEMIDEI.

Aeſculapius. 149
Amor. 9. 105. 106. 107. 112. 113
Anteros. 109. 110
Ate. 340
Bacchus & Pallas. 23
Bacchus. 25
Bacchus & Apollo. 99
Bonus Euentus. 44
Caſtores. 43
Circe. 76. 181
Cupido. 44
Faunus. 72. 122
Gratia. 162
Hercules 58. 137 138. 180
Honor. veritas. Amor. 9. 18
Ianus.
Iſis. 7
Iuno. 138
Iupiter Ammon. 1
Mercurius. 8. 181
Mercurius, & Fortuna. 98
Minerua. 2
Mors & Amor. 154. 155
Nemeſis. 27. 44. 46
Occaſio. 121
Pallas. 1. 22. 108 185
Pan. 97
Proteus. 182
Pudor. 196
Saturnus, & Mars. 26
Spes. 44. 46
Terminus. 157
Thetis. 135

Venus. 77.195.108
Veritas. 9
Virtus. 48
Fulmen. 107
Caduceus. 118

HEROES.

Achilles. 28.135
Aeneas. 194
Agamemnon. 57
Aiax. 28.167.175
Alexander. 51
Ariſtomenes. 33
Bellerophon. 14
Cadmus. 185
Chiron. 145
Cycnus. 183
Geryon. 40
Hector. 153.167
Neſtor. 101
Patroclus. 158
Prometheus. 102
Vlyſſes. 114.115.171.181.196
Vlyſſes & Diomedes. 41
Vn. ſapientes. 186
Zethes, & Calais. 32

VIRI, ET FOEMINAE CELEBRES.

Actæon. 52
Antonius. 29
Apicius. 90
Archippe. 116
Arion. 89
Albius. 96
Bacchilides. 139
Brutus. 119
Cecrops. 5
Chonradus Peutingerus. Præf.
Curtius. 96
Claudius. 96
Craſſus. 96
Democritus. 151
Dionyſius. 90
Epictetus. 34
Elpidius. 44
Fabius. 26
Ganymedes. 4
Hannibal. 26
Harmonia. 185
Heſiodus. 44
Helianira. 108
Heraclitus. 151
Iaſon. 78
Icarius. 196
Icarus. 103
Io. Galeacius Vicecomes. 133
Lais. 74
Lydius. 111
Lyſippus. 121
Maximilianus Sfortia. 1.10
Mezentius. 197
Medea. 54.193
Narciſſus. 69
Niobe. 67
Ocnus. 91
Oenocrates. 141
Parpalus. 96
Pariſius. 96
Penelope. 196
Phaeton. 56

Phi-

Phidias. 195
Phryxus. 189
Picus. 96
Pindarus. 139
Praxiteles. 25
Progne. 70.179.193
Sophocles. 116
Tantalus. 84
Tereus. 70
Thraſybulus. 134
Zenalis. 41

VIRTVTES.

FIDES.

Fidei ſymbolum. 9
Fœdera. 10
Silentium. 11
Non vulganda conſilia. 12
Ne quæſtioni quidem cedendum. 13

PRVDENTIA.

Conſilio & virtute Chimæram ſuperari: hoc eſt, fortiores & deceptores. 14
Vigilantia & cuſtodia. 15
νῆφε καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν ἄρθρα, &c.
πῇ παρέβην: τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη. 17.
Prudentes. 18
Prudens magis quàm loquax. 19
Maturandum. 20
In deprehenſum. 21
Cuſtodiendas virgines. 22
Vino prudētiam augeri. 24
Prudentes vino abſtinēt. 25
In ſtatuam Bacchi 26
Gramen. 23

IVSTITIA.

Nec verbo, nec facto quenquam lædendum. 27
Tandem, tandem iuſtitia obtinet. 28
Etiam ferociſſimos domari. 29
Gratiam referendam. 30
Abſtinentia à muneribus capiundis. 31
Bonis à diuitibus nihil timendum. 32

FORTITVDO.

Signa fortium. 33
ἀνέχε κ' ἀπέχε.
In adulari neſcientem. 35
Obdurandum aduerſus vrgentia. 36
Omnia mea mecū porto. 37

CONCORDIA.

Concordiæ ſymbolum. 38
Concordia. 39
Concordia inſuperabilis. 40
Vnum nihil, duos plurimum poſſe. 41
Firmiſſima conuelli non poſſe. 42

SPES.

Spes proxima. 43
In ſimulacrum Spei. 44
In dies meliora. 45
Illicitū nihil ſperādum. 46

Pudi-

Pudicitia. 47
VITIA.
PERFIDIA.
In victoriam dolo partã. 48
In fraudulentos. 49
Dolus in ſuos. 50
Maledicentia. 51
In receptatores ſicarior. 52
In adulatores. 53
Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere. 54
STVLTITIA.
Temeritas. 55
In temerarios. 56
Furor & rabies. 57
In eos qui ſupra vires quidquam audent. 58
Impoſſibile. 59
Cuculi. 60
Veſpertilio. 61
Aliud. 62
Ira. 63
In eum qui ſibiipſi damnũ apparat. 64
Fatuitas. 65
Obliuio, paupertatis parens. 66
SVPERBIA.
Superbia. 67
Impudentia. 68
φιλαυτία. 69
Garrulitas. 70
Inuidia. 71
LVXVRIA.
Luxuria. 72
Luxurioſorum opes. 73
Tumulus meretricis. 74
In amatores meretricũ. 75
Cauẽdũ à meretricibus. 76
Amuletum Veneris. 77
Inuiolabiles telo Cupidinis. 78
Laſciuia. 79
DESIDIA.
Deſidia. 80
Deſidiam abijciendam. 81
In facilè à virtute deſciſcentes. 82
Ignaui. 83
AVARITIA.
Auaritia. 84
In auaros. 85
In aulicos. 86
In ſordidos. 87
In diuites publico malo. 88
In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur. 89
GVLA.
Gula. 90
Ocni effigies. 91
In paraſitos. 92
Paruam culinam duobus ganeonibus non ſufficere. 93
Captiuus ob gulam. 94
In garrulũ & guloſum. 95
Doctorum agnomina. 96
NATVRA.
Natura. 97
Ars naturam adiuuans. 98

In

In iuuentam. 99
In quatuor anni tempora. 100

ASTROLOGIA.

Scyphus Neſtoris. 101
Quæ ſupra nos, nihil ad nos. 102
In Aſtrologos. 103
Qui alta contemplantur, cadere. 104

AMOR.

Potentiſſimus affectus, amor. 105
Potentia Amoris. 106
Vis Amoris. 107
In ſtudioſum captum amore. 108
ἀντέρως, id eſt, amor virtutis. 109
ἀντέρως, amor virtutis aliũ Cupidinem ſuperãs 110
Dulcia quandoque amara fieri. 111
Ferè ſimile ex Theocrito. 112
In ſtatuam Amoris. 113
In obliuionem patriæ. 114
Sirenes. 115
Senex puellam amans. 116
In colores. 117

FORTVNA.

Virtuti fortuna comes. 118
Fortuna virtutem ſuperãs. 119
Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe ne proueliantur. 120
In Occaſionem. 121
In ſubitum terrorem. 122
In illaudata laudantes. 123
In momentaneam felicitatem. 124
Ex damno alterius, alterius vtilitas. 125
Bonis auſpicijs incipiendum. 126
Nihil reliqui. 127
Malè parta, malè dilabuntur. 128
Semper præſtò eſſe infortunia. 129
Remedia in arduo, mala in prono eſſe. 130

HONOR.

Ex arduis perpetuum nomen. 131
Ex literarum ſtudijs immortalitatẽ acquiri. 132
Tumulus Io. Galeacij. 133
Optimus ciuis. 134
Strenuorum immortale nomen. 135
Nobiles & generoſi. 136
Duodecim certamina Herculis. 137
In nothos. 138
Imparilitas. 139
In deſciſcentes. 140
Aemulatio impar. 141
Albutij ad Alciat. &c. 142

PRINCEPS.

Princeps ſubditorũ incolu-

mitatem procurans. 143
In Senatum boni Principis. 144
Conſiliarij principum. 145
Opulentia tyranni, paupertas ſubiectorum. 146
Quod non capit Chriſtus, rapit fiſcus. 147
Principis clementia. 148

RESPVBLICA.

Salus publica. 149
Reſpublica liberata. 150

VITA.

In vitam humanam. 151
Aere quandoque ſalutem redimendam. 152

MORS.

Cum laruis non luctandum. 153
De morte & Amore. 154
In formoſam fato præreptam. 155
In mortẽ præproperã. 156
Terminus. 157
Opulenti hereditas. 158

AMICITIA.

Amicitia etiam poſt mortem durans. 159
Mutuum auxilium. 160
Auxilium numquam deficiens. 161
Gratiæ. 162

HOSTILITAS.

In detractores. 163
Inanis impetus. 164
Aliquid mali propter vicinum malum. 165
In eum qui truculentia ſuorum perierit. 166
ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα.
A minimis quoque timendum. 168
Obnoxia infirmitas. 169
Vel poſt mortem formidoloſi. 170

VINDICTA.

Iuſta vindicta. 171
Iuſta vltio. 172
Parem delinquentis & ſuaſoris culpam eſſe. 173
Alius peccat, alius plectitur. 174
Inſani gladius. 175

PAX.

Pax. 176
Ex bello pax. 177
Ex pace vbertas. 178

SCIENTIA.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe. 179
Eloquentia fortitudine prę ſtantior. 180
Facundia difficilis. 181
Antiquiſſima quæq; commentitia. 182
Inſignia poetarum. 183
Muſicã, Dijs curæ eſſe. 184
Litera occidit, ſpiritus viuificat. 185
Dicta ſeptẽ ſapientum. 186

IGNORANTIA.

Submouendã ignorãtiã. 187

Mentem non formam plus pollere. 188
Diues indoctus. 189
MATRIMONIVM.
In fidem vxoriam. 190
Reuerentiam in matrimonio requiri. 191
In fœcunditatem ſibi ipſi damnoſam. 192
Amor filiorum. 193
Pietas filiorum in parentes. 194
Mulieris famam, non formam vulgatam eſſe, oportere. 195
In Pudoris ſtatuam. 196
Nupta contagioſo. 197
ANIMALIA.
Anguis. 1.118.185
Alce. 3
Anguilla. 21
Alauda. 104
Aquila. 33.168
Aper. 125
Anas. 50.139
Anſer. 139
Aurata. 169
Ardeola. 83
Aſinus. 85
Apes. 177
Alcyones. 178
Aſella. 91
Bubo. 116
Capra. 140.64.75
Cucullus. 88.100
Ciconia. 30
Cornices. 38.44
Chamæleon. 53
Cuculus. 60
Ceruarius. 66
Cicada. 163.179.184
Canis. 164.174
Coruus. 172
Catulus. 190
Cancri. 92
Dipſas. 104
Draco. 22.131
Delphin. 89.143.156.166
Erithaci. 93
Echeneis. 20
Elephas. 123.176
Epops. 70
Equus. 35.55
Ficedulæ. 93.100
Frigilla. 100
Fiber. 152
Falco. 83.139
Fulicæ. 169
Gallus & Leo. 15
Graculus. 139
Grues. 17.90.104
Harpa. 141
Hirundo. 100
Ibis. 87
Larus. 90
Leæna. 13.125
Leo. 63.104.153
Locuſtæ. 126
Lupus. 64
Mus. 94
Mus albus. 79
Mus Sarmaticus. 79

Muſcus Arabs. 79
Muſtela. 126
Miluus. 128. 141
Mullus. 141
Muſca. 163
Motacilla. 78
Muræna. 191
Mergi. 169
Noctua. 19. 116
Otis. 65
Onocrotalus. 90
Olor. 183
Oſtrea. 94
Palumbes. 193
Paſſer. 131
Porphyrio. 47
Remora. 82
Sus. 2. 76. 45. 175
Stellio. 49
Sargus. 75. 141
Scarabeus. 168
Sarda. 169
Scorpius. 172
Teſtudo. 195
Taurus. 34
Turdi. 104
Truo. 95. 96
Vipera. 191
Vulpes. 188
Veſpertilio. 61. 62
Veſpæ. 51. 148
Zibellus. 79

MONSTRA & FIGMENTA.

Aries, aurei velleris. 189
Chimæra. 14
Chiron. 145
Gorgon. 156
Harpyiæ. 32
Minotaurus. 12
Manus oculata. 16
Proteus. 182
Sphinx. 187
Sirenes. 115
Scylla. 68
Triton. 132
Vir anguipes. 5

ARBORES & PLANTAE.

Amaranthus. 135
Abies. 201
Amygdalus. 208
Buxus. 207
Ciconia. 203
Cupreſſus. 198
Cucurbita. 124
Ficus acerba. 73
Gramen. 26
Glans Punica. 113
Hedera. 204
Ilex. 205
Laurus. 210
Lactuca. 77
Lotos. 114
Malus Medica. 206
Malorum ramus. 190
Morus. 209
Moly. 181
Nux. 192
Olea. 24
Pulegium. 16
Palma. 36
Pinus. 124

Per-

Perſica. 142
Picea. 202
Populus alba. 211
Quercus. 42.199
Rubus & Carex. 85
Spartum. 9
Salix. 200
Vlmus. 159
Vitis. 159

ARTIFICIA.

Amuletum. 78
Auceps. 104
Ancora. 143
Balteus. 167
Cithara. 10.184
Campana. 15
Compedes. 86
Corona Graminea. 26
Ex Olea. 134
Cubitus & Frenum. 27
Clypeus. 113
Colores. 117
Caduceus. 118
Currus. 176
Cathenæ. 180
Ceræ. 41.103.183
Choragus. 183
Doliolum. 44
Enſis. 177
Frenum. 27
Fibula. 136
Fiſcus. 146.147
Flabra. 163
Fax. 80
Galea. 177
Lituus. 173
Lupata. 35
Malluuium. 31
Mullea. 136
Moneta Bruti. 150
Nouacula. 121
Nauis. 43
Ollæ. 155
Pergula. 188
Pinnæ. 120.121
Pharetra. 154
Præco. 173
Retia. 50.75
Signum militare. 12
Scyphus. 101
Scutum. 28.161
Sceptra. 38
Statuæ. 144
Telum. 20.154
Tympana. 25.170
Tumulus. 1 3
Tali. 129
Trophæum. 123
Vrceus. 31

FINIS.

Superiorum Permiſsu.

21

P
5